

สภาคณาจารย์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประธานมิตร

ปีที่ 2 ฉบับที่ 2

มีนาคม 2525

เรื่องในเล่ม

โครงสร้าง มศว : ประเด็นสำคัญในการปรับปรุง พ.ร.บ.

สมควร อภัยพันธุ์

ฝ.ค.ด.

สุนทร แก้วลาย

ความน่าจะเป็น ... เกี่ยวกับการทดลองประมาณ

สังวาลย์ กล้ายกระแต

สิทธิในการสรรหาอธิการบดี

วรวิฑู รอมภู

ฝันไป

สรวิทย์ วศินสรากร

การใช้อาคารสถานที่ของมหาวิทยาลัย

ประทีป เลารัตนอารีย์

วิชาการเพื่อใคร

สุเมธดา พรหมบุญ

ชาวสภาคณาจารย์

นับตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน 2524 เป็นต้นมา สภาคณาจารย์ มศว วิทยาเขตประสานมิตร มีชาวที่นำเสนอใจพอสรุปได้ดังนี้

1. เรื่องการขอแก้ไข พ.ร.บ.มหาวิทยาลัย ที่ประชุมสภาคณาจารย์ได้มีการพิจารณาและอภิปรายเกี่ยวกับร่าง พ.ร.บ. มหาวิทยาลัยที่คณะกรรมการได้กร่างขึ้นมา และสมาชิกได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงสร้างของสภามหาวิทยาลัย
2. กรรมการฝ่ายสวัสดิการ ได้ศึกษาและหาข้อมูลเกี่ยวกับห้องพักสำหรับอาจารย์ เพื่อจะได้เสนอฝ่ายบริหารให้พิจารณาปรับปรุงห้องพักอาจารย์ที่ยังอยู่น้อยอย่างอึดแอ
3. กรรมการฝ่ายสวัสดิการ ได้ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการจัดรถรับส่งอาจารย์และข้าราชการของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์และเห็นสมควรให้เสนอ มศว จัดบริการรับส่งเช่นกันบ้าง
4. ประธานสภาคณาจารย์ได้แจ้งข่าวกับหน้าเกี่ยวกับการขอปรับสถานภาพอาจารย์มหาวิทยาลัย ในระบบ 3-3-3 ว่า คณะรัฐมนตรีไม่อนุมัติ ขณะนี้ กม.กำลังเสนอระบบเพิ่มเงินพิเศษสำหรับการเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการ
5. การพบปะสังสรรค์ระหว่างสมาชิกสภาคณาจารย์ และนายกลสโมสรอาจารย์ทั้งผู้ดำรงตำแหน่งในอดีตและปัจจุบัน เมื่อวันที่ 20 มกราคม 2525 ที่ประชุมได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์แก่การดำเนินงานร่วมกันต่อไป

โครงสร้าง มศว : ประเด็นสำคัญในการปรับปรุง พ.ร.บ.

* สมควร อภัยพันธุ์

ในฐานะที่ผู้เขียนมีส่วนเกี่ยวข้องกับการยกร่าง พ.ร.บ.มหาวิทยาลัย เพื่อแก้ไข พ.ร.บ. ฉบับปี พ.ศ. 2517 ให้ตรงต่อสภาพความเป็นจริงและเอื้อต่อการพัฒนามหาวิทยาลัยยิ่งขึ้น ใ้พบว่า ประเด็นสำคัญที่สุดที่จำเป็นต้องหยิบยกขึ้นพิจารณาอีกอันก็คือ เรื่องโครงสร้างของ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปัญหาที่จะต้องพิจารณาก็คือ โครงสร้างการบริหารงานแบบที่เราถือปฏิบัติกันอยู่ในปัจจุบันนี้ สมควรได้รับการแก้ไขหรือไม่ อย่างไร

บทความนี้ผู้เขียนมีความมุ่งหมายที่จะสรุปแนวความคิดเกี่ยวกับโครงสร้างการบริหารงานของมหาวิทยาลัยของเรา เพื่อชี้แจงให้เห็นว่า โครงสร้างในการบริหารมหาวิทยาลัยแบบที่ถือปฏิบัติในปัจจุบันนี้ มีประเด็นอะไรบางที่สมควรได้รับการแก้ไขปรับปรุง และในที่สุดก็จะขอเสนอแนวทางปรับปรุงตามความเห็นส่วนตัวของผู้เขียน ซึ่งได้จากประสบการณ์ในการทำงาน ณ สถาบันการศึกษาแห่งนี้มาเป็นเวลานานพอสมควร รวมทั้งการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้ร่วมงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนหารือกับท่านผู้รู้อย่างท่านเท่าที่จะมีโอกาสกระทำได้

1. มศว : มหาวิทยาลัยที่มีวิทยาเขตมากที่สุดในประเทศไทย

เป็นที่ทราบกันดีแล้วว่า จุดเริ่มต้นของมหาวิทยาลัยแห่งนี้ก็คือ บริเวณอันเป็นที่ตั้งโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง ถนนประสานมิตร ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2492 สอนหลักสูตร ป.ป. และ ป.ม. ต่อมาอีกประมาณ 4 ปี ได้มีการขยายงานจัดตั้งวิทยาลัยวิชาการศึกษาในสถานที่ตั้งแห่งเดียวกัน สอนตามหลักสูตรปริญญาตรี โท และเอกทางการศึกษา¹

* ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาควิชาแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ ประธานสภาคณาจารย์กลาง มศว และประธานสภาคณาจารย์วิทยาเขตประสานมิตร

¹ ศาสตราจารย์ ดร.สาโรช บัวศรี "เรื่องเก่า ๆ สมัย มศว เป็น วศ."

วารสารสภาคณาจารย์เสียง มศว ปีที่ 1 ฉบับที่ 2 มกราคม-มีนาคม หน้า 2-3

ต่อมาวิทยาลัยวิชาการศึกษา ได้มีความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว มีการขยายงาน
ในรูปสาขาออกไปตามท้องถิ่นต่าง ๆ ทั้งในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด² ดังนี้

- พ.ศ. 2498 โอนแผนกฝึกหัดครูมัธยม พญาไท ปทุมวัน มาเป็นสาขา เปลี่ยนชื่อ
เป็นวิทยาลัยวิชาการศึกษา ปทุมวัน
เปิดวิทยาลัยวิชาการศึกษาบางแสน ที่จังหวัดชลบุรี
- พ.ศ. 2510 เปิดวิทยาลัยวิชาการศึกษาที่พิษณุโลก
- พ.ศ. 2511 เปิดวิทยาลัยวิชาการศึกษาที่มหาสารคาม
เปิดวิทยาลัยวิชาการศึกษาที่สงขลา
- พ.ศ. 2512 เปิดวิทยาลัยวิชาการศึกษาพระนคร
- และ พ.ศ. 2513 วิทยาลัยพลศึกษาได้เข้ามาสมทบเป็นสาขาของวิทยาลัยวิชาการศึกษา
เมื่อวันที่ 29 มิถุนายน 2517 วิทยาลัยวิชาการศึกษาได้รับการยก
ฐานะเป็นมหาวิทยาลัย โดยการรวมวิทยาลัยวิชาการศึกษาทั้งแปด
วิทยาเขตเข้าด้วยกัน และได้โอนจากกระทรวงศึกษาธิการไปสังกัด
ทบวงมหาวิทยาลัย เรียกชื่อมหาวิทยาลัยโดยระบุที่ตั้งเดิม ยกเว้น
วิทยาลัยวิชาการศึกษาพระนคร ให้ชื่อใหม่ว่า "มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน"

2. เหตุผลสำคัญในการขอยกฐานะเป็นมหาวิทยาลัย

ขณะที่มหาวิทยาลัยมีฐานะเป็นวิทยาลัยวิชาศึกษานั้น สถาบันแห่งนี้สังกัดกรมการ
ฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ เมื่องานของวิทยาลัยเพิ่มมากขึ้น ทั้งในด้านปริมาณและระดับ
ต่าง ๆ ของวุฒิการศึกษา ผู้บริหาร อาจารย์และข้าราชการ ตลอดจนนิสิตในสถาบันแห่งนี้
มีความเห็นพ้องต้องกันว่า หากวิทยาลัยได้รับการยกฐานะเป็นมหาวิทยาลัยแล้ว จะมีความ
คล่องตัวในการบริหารงานและสามารถรับใช้สังคมได้มากยิ่งขึ้น เพราะเรามีบุคลากรพร้อม
ที่จะผลิตบัณฑิตนอกเหนือจากด้านศึกษาศาสตร์เท่านั้น เรามีความพร้อมที่จะเพิ่มการผลิตบัณฑิต
ปริญญาตรีสาขาอื่น เช่น วิทยาศาสตร์ และศิลปศาสตร์อีกด้วย เป็นการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ใน

² มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ คู่มือและหลักสูตรการศึกษาชั้นปริญญาตรี ประเสริฐการพิมพ์

สถาบันการศึกษา ทั้งในค่านบุคลากรและวัสดุสิ่งก่อสร้างให้เกิดประโยชน์ใช้สอยได้สูงสุด

3. โครงสร้างการบริหารงานแต่ตนมาจนปัจจุบัน

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นมหาวิทยาลัยที่มีหลายวิทยาเขต แต่การบริหารงานเป็นไปตาม พ.ร.บ. ซึ่งมีแนวปฏิบัติคล้ายการบริหารงานมหาวิทยาลัย ซึ่งมีวิทยาเขตเดียว เช่นการกำหนดให้มีคณบดีแค่เพียงผู้เดียวเป็นผู้บริหารงานในคณะ มีหัวหน้าภาคแค่เพียงผู้เดียวเป็นผู้ดูแลการปฏิบัติงานของคณาจารย์ทุกคนภายในภาควิชา การกำหนดหัวหน้างานบังคับบัญชา เช่นนี้ไม่ค่อยเป็นปัญหาในมหาวิทยาลัยที่มีวิทยาเขตเดียว แต่สำหรับมหาวิทยาลัยที่มีหลายวิทยาเขตแล้ว เป็นสิ่งที่เป็นไปได้ในทางปฏิบัติ เพราะการจะให้คณบดีหรือหัวหน้าภาควิชาควบคุมดูแลอาจารย์ทุกคนในสังกัดซึ่งอยู่ในวิทยาเขตที่อยู่ห่างกันเป็นร้อยเป็นพันกิโลเมตรนั้น เป็นสิ่งพบวิสัย

หนทางแก้ไขปัญหาดังกล่าวข้างต้น จึงทำโดยวิธีจำลองรูปแบบการบริหารงานในวิทยาเขตประสานมิตร แล้วมอบงานให้ผู้รับผิดชอบแทน กล่าวคือ ที่วิทยาเขตประสานมิตรมีอธิการบดีเป็นผู้ดูแลบังคับบัญชา (แต่ก็ดูแลบังคับบัญชาในวิทยาเขตอื่นด้วย) ในวิทยาเขตอื่นก็มีรองอธิการบดีเป็นผู้รับผิดชอบงานจากอธิการบดี ให้ทำงานเช่นเดียวกับอธิการบดี แต่กระทำเฉพาะภายในวิทยาเขตของตนเท่านั้น ในวิทยาเขตประสานมิตรมีคณบดี วิทยาเขตอื่นก็มีรองคณบดี เป็นผู้รับผิดชอบงานจากคณบดี ให้ทำงานเช่นเดียวกับคณบดี แต่กระทำเฉพาะภายในวิทยาเขตของตน ดังนี้เรื่อยไปจนถึงระดับหัวหน้าภาควิชา

4. ปัญหาความเป็นธรรมในระบบ

ปฏิบัติการดังกล่าวในข้อ 3 ไม่สู้จะมีปัญหาเท่าใดในระยะเริ่มต้นเป็นมหาวิทยาลัย เพราะวิทยาเขตต่าง ๆ ที่เพิ่งแตกสาขาออกไปนั้นอยู่ในระยะก่อสร้างทั่ว โดยมีวิทยาเขตประสานมิตรเป็นต้นแบบและพี่เลี้ยง กาลเวลาผ่านไปจนถึงปัจจุบัน วิทยาเขตต่าง ๆ มีความกล้าแข็งขึ้นโดยลำดับ ทั้งในด้านอาคารสถานที่ อุปกรณ์การเรียนการสอน และบุคลากร ขอยกตัวอย่างเช่น ในวิทยาเขตมหาสารคาม ปัจจุบันมีอาจารย์ที่มีวุฒิปริญญาเอก และมีประสบการณ์ทำงานมานานพอสมควร เป็นจำนวนมากกว่าสิบคน และที่กำลังศึกษาต่อและจะกลับมาในไม่ช้านี้

ก็มีอีกเป็นจำนวนไม่น้อยกว่าสิบคน ถ้าเทียบปริมาณงานและคุณภาพอาจารย์แล้ว ต้องยอมรับว่า ไม่ค่อยกว่ามหาวิทยาลัยที่มีขนาดย่อมที่เดียว เมื่อเป็นเช่นนี้ การจะคงสภาพเดิมไว้ ก็คงจะทำให้ วิทยาเขตมีความรู้สึก เช่นเดียวกับตอนที่วิทยาลัยวิชาการศึกษาต้องการยกฐานะเช่นกัน ทั้งนี้เพราะใน ระบบที่เราใช้อยู่ขณะนี้ อาจารย์ในวิทยาเขตอื่นโดยเฉพาะในต่างจังหวัด มีโอกาสน้อยมากที่จะได้รับ แต่งตั้งเป็นคณบดี หรือหัวหน้าภาควิชา ไม่ว่าจะมามีปริมาณงานในความรับผิดชอบมากเพียงใด และมี ความสามารถในการปฏิบัติงานที่เกินขนาดไหนก็ตาม บางหน่วยงานนั้นผู้รับมอบหมายที่เป็น "รอง" นั้น กลับมีปริมาณงานและความรับผิดชอบมากกว่าผู้มอบหมายเสียอีก เมื่อเป็นเช่นนี้ ขวัญและกำลังใจ ในการทำงานของอาจารย์ในวิทยาเขตย่อมถูกบั่นทอน เกิดความรู้สึกว่าเขาถูกเลี้ยงให้เป็นไม้แคะ³

5. ความซ้ำซ้อนในเรื่องคณะวิชา ภาควิชา

นับตั้งแต่ได้รับการยกฐานะจากวิทยาลัยวิชาการศึกษาเป็นมหาวิทยาลัยแล้ว หน่วยงาน ในรูปคณะ ภาควิชา (ซึ่งแต่เดิมเรียกแผนกวิชา) ไม่สู้เปลี่ยนแปลงไปมากเท่าใด เว้นไว้แต่การมี การผลิตบัณฑิตนอกเหนือจากปริญญา กศ.บ. ชั้นบางเช่น วท.บ. และศศ.บ. เป็นต้น วิทยาเขต ในต่างจังหวัดก็มีการผลิตบัณฑิตระดับปริญญาโทมากขึ้น แต่ก็เป็นการผลิตในด้านการศึกษาเท่านั้น ในปัจจุบันกำลังมีความพยายามที่จะผลิตบัณฑิตสาขาอื่น ๆ เช่น แพทย์ พยาบาล เป็นต้น แต่ก็ยังเป็น ความหวังอยู่ ไม่ทราบว่าจะบรรลุเป้าหมายได้ช้าเร็วเพียงใด

โดยทั่วไปในทุกวิทยาเขตจะมีคณะศึกษาศาสตร์ และคณะวิชาที่จำเป็นแก่การสอนวิชา พื้นฐานตามหลักสูตรปริญญาตรี อันได้แก่ คณะวิทยาศาสตร์ มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และพลศึกษา คณะต่าง ๆ เหล่านี้ ถ้ารวมกันอยู่ในวิทยาเขตเดียวแล้ว จะเป็นคณะที่ใหญ่ยิ่งที่เดียว แต่การที่แยก คณะกระจายกันอยู่ในวิทยาเขตต่าง ๆ ถึงแปดวิทยาเขตเช่นนี้ ทำให้มีหน่วยงานขนาดเล็ก ๆ มากมาย และมีลักษณะงานซ้ำซ้อนกัน

³ สุริยัน นนทศักดิ์ "การเลี้ยงไม้แคะของนักศึกษา" เสียง มศว ฉบับปฐมฤกษ์ ตุลาคม-ธันวาคม

6. ทางออกที่น่าจะช่วยให้

เพื่อให้รับกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น โครงสร้างของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ น่าจะได้รับการเปลี่ยนแปลงลักษณะการที่วิทยาเขตประสานมิตร เป็นศูนย์กลางไปเป็นลักษณะที่ทุกวิทยาเขตมีสถานภาพทัดเทียมกัน แต่ละวิทยาเขตมีอธิการบดีที่วิทยาเขตเป็นหัวหน้าส่วนราชการ อยู่ภายใต้การควบคุมดูแล ประสานงาน ให้เป็นไปตามนโยบายและมาตรฐานทางวิชาการของ สภามหาวิทยาลัย และการบริหารงานของอธิการบดีมหาวิทยาลัย ซึ่งบริหารงานในรูปคณะกรรมการ ซึ่งมีบุคลากรร่วมกันทุกวิทยาเขต ในแต่ละวิทยาเขตจะมีการแบ่งส่วนราชการ เป็นสำนักงานอธิการบดี วิทยาเขต คณะ สำนัก สถาบัน ภาควิชา ได้ตามความจำเป็นและเหมาะสมของปริมาณงานและ ทรัพยากรที่มีอยู่ในแต่ละวิทยาเขตทั้งด้านวัสดุ ครุภัณฑ์ สิ่งก่อสร้าง และบุคลากร อีกทั้งต้องสอดคล้องกัน กับนโยบายของมหาวิทยาลัยซึ่งวางไว้ร่วมกัน

7. จะมีปัญหาทำให้ผู้บริหารมากมาย และกระทำงานซ้ำซ้อนกันหรือไม่

ปัญหาดังกล่าวจะต้องเกิดขึ้นอย่างแน่นอน ถ้าไม่มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงแก้ไข ส่วนราชการ เดียวนั้น และปล่อยให้ดำเนินการอยู่เช่นเดิมดังในปัจจุบัน แต่ดำเนินการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงคณะ และหน่วยงานต่าง ๆ เสียใหม่ เพื่อลดความซ้ำซ้อนและให้แต่ละวิทยาเขตรับผิดชอบ งานที่ปรับปรุงใหม่ให้เหมาะสมกับความเอื้ออำนวยของทำเลที่ตั้งและทรัพยากรในท้องถิ่นที่แต่ละ วิทยาเขตตั้งอยู่ ก็ย่อมจะทำให้การจัดรูปโครงสร้างแบบใหม่มีความเป็นไปได้มากขึ้น

8. มหาวิทยาลัยจะไม่เป็นทบวงไปหรือไม่

ดูเหมือนว่าโครงสร้างแบบที่กล่าวนี้จะทำให้มีมหาวิทยาลัยหลายมหาวิทยาลัยอยู่ใน มหาวิทยาลัยเดียว จะมีกลายเป็นทบวงมหาวิทยาลัยไปหรือไม่คำตอบก็คือ ไม่ใช่แน่นอน เพราะ แต่ละวิทยาเขตไม่ได้มีอิสระดังเช่นมหาวิทยาลัยที่มีวิทยาเขตเดียวโดยทั่วไป แต่ละวิทยาเขต แม้จะมีอำนาจใน "การจัดการ" (Management) ด้านบุคลากร ทรัพย์สิน การดำเนินการ เรียนการสอน การวิจัยแบบเสรีอยู่ในตัว แต่ยังคงดำเนินการภายใต้การควบคุมค่านโยบาย (Policy) และมาตรฐานวิชาการ ก็ยังคงการบริหารส่วนกลาง เช่น สภามหาวิทยาลัยและ คณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัยเดียวกัน เป็นต้น

9. ประโยชน์สำคัญที่จะได้รับ

ทุกวิทยาเขตจะได้ใช้ทรัพยากรของงานเต็มขีดความสามารถ และแต่ละวิทยาเขต จะต้องมีความรับผิดชอบในการริเริ่มสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าของวิทยาเขตของตนเพิ่มขึ้น

จะต้องจัดทำโปรแกรมที่เหมาะสมและเป็นการตอบสนองของความต้องการของท้องถิ่นบริเวณใกล้เคียงมากขึ้น โดยขณะนี้วิทยาเขตบางแสนอาจจะต่งเน้นสาขาวิทยาศาสตร์ทางทะเล การจัดการธุรกิจโรงแรม ในขณะที่วิทยาเขตมหาสารคามอาจจะต่งเน้นสาขาการเกษตรและปศุสัตว์ ที่เหมาะกับที่ดินและทุ่งกว้างในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โปรแกรมการวิจัยทำสีย้อมผ้าไหม โดยใช้วัสดุในท้องถิ่นให้มีคุณภาพทัดเทียมสีจากต่างประเทศ ดังนี้ เป็นต้น

*สุนทร แก้วลาย

1. ในบริเวณที่กระทัดรัด คึกแรมเค้นตระหง่าน มีแมกไม้แซมอย่างเป็นระเบียบ พอให้ความร่มรื่นน่าแวะเวียนเข้าไปสู่มองไปทุกทิศทางข้างสะอาดสะอ้านเป็นที่ประทับใจผู้มาเยี่ยมเยียนยิ่งนัก นี่แหละคือมหาวิทยาลัยแห่งชาวเราและชาวเขา (รู้สึกว่าคุณเป็นระเบียบน้อยกว่าบริเวณเขาอื่นๆ)

2. มหาวิทยาลัยแห่งชาวเราและชาวเขา แม้จะไม่เก่าไม่ใหม่นัก แต่ก็เป็นที่ล่องวิชาการบริหารมหาวิทยาลัยของนักบริหารมากี่หลายท่านแล้ว มหาวิทยาลัยแห่งนี้จึงจำเริญวิญญ์ และมีชื่อเสียงโดดเด่นในท่ามกลางมหาวิทยาลัยทั้งหลาย และเป็นทีที่ใคร ๆ ต่างก็แวะเวียนมาเยี่ยมเยียนไม่ขาด บางมาดูการบริหาร บางมาดูวิธีการสอน บางมาดูการจัดกิจกรรมนิสิต และแน่นอนที่ที่พลาดก็เสียมิได้ก็คือห้องสมุดอันมีไพเราะ ซึ่งก็คึกคักแพร่กระจายไปทุกสารทิศ

3. เนื่องจากห้องสมุดเป็นจุดสนใจของบุคคลภายนอกมาก คณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัยแห่งนี้จึงให้ความสนใจในการพัฒนาห้องสมุดเป็นพิเศษ แม้แต่ตำแหน่งผู้บริหารห้องสมุดก็เปลี่ยนให้เหมือนบางประเทศ คือถือว่าเป็นงานบริหารวิชาการจริง ๆ ไม่ใช่ช่วยวิชาการดังบางแห่งชอบเรียก (เพราะถกกันแล้วแยกไม่ออกว่าใครช่วยใคร) คือเรียกว่าคณบดี เพราะทำงานสัมพันธ์กับการสอน เช่นเดียวกับคณบดีอื่น ๆ

4. เมื่อเร็ว ๆ นี้อธิการบดี โดยการสนับสนุนของรองอธิการบดีหลายท่านได้เสนอให้เปลี่ยนชื่อห้องสมุดเสียใหม่ เพราะเห็นว่าชื่อเดิมมีความหมายคับแคบไม่สอดคล้องกับความเป็นจริง จากกิจกรรมและผลงานที่เป็นที่ชื่นชมกันอยู่ทั่วไปนั้นพิสูจน์ให้เห็นว่าไม่ใช่เป็นที่ ๆ เก็บหนังสือ หรือสมุดข่อย แต่เป็นศูนย์รวมกิจกรรมการเรียนนอกห้องเรียนสรวลพิน ที่ประชุมผู้บริหารก็เห็นด้วย เพราะไม่ต้องการให้ใครเข้าใจผิดมองห้องสมุดเป็นโกดังเก็บสมุดข่อย จึงบัญชาให้คณบดีห้องสมุดรีบไปดำเนินการ เนื่องจากคณบดีห้องสมุดเห็นว่าความจำเป็นเฉพาะหน้าในตอนนี้อย่าใช้การเปลี่ยนชื่อ แต่อยู่ที่การรักษามาตรฐานและเกียรติคุณที่ทำเอาไว้ให้คงอยู่ต่อไป ชื่ออันสำคัญใด จึงมีที่ท่าจะปฏิเสธ แต่เอาเถอะเพื่อรักษาแรงสนับสนุนเอาไว้ จึงรับหลักการไปค้นหาชื่อที่เหมาะสมมาเสนอต่อที่ประชุม

5. ไม่มีครั้งใดในประวัติศาสตร์การศึกษาระดับอุดมศึกษา ที่ทุกผู้ทุกนามหันมาให้ความสนใจกิจการของห้องสมุดเช่นนี้ นิสิตนักศึกษาต่างพากันเรียกร้องให้ห้องสมุดจัดโปรแกรมฝึกอบรม

ใช้อุปกรณ์สมัยใหม่ให้มากกว่าเดิม เนื่องจากการเรียนวิธีใช้ห้องสมุดในรายวิชาบังคับนั้นเมื่อถึงเวลาเจอปัญหาจริง มักลืมเสียแล้ว ทำให้ไม่สามารถใช้บริการได้อย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับทางฝ่ายคณาจารย์และบุคลากรฝ่ายวิชาการอื่น ๆ ได้เรียกร้องแกมขู่ ให้อำนาจให้ห้องสมุดปรับปรุง ระบบสืบค้นข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ที่มีอยู่นั้นให้ดียิ่งขึ้น เพราะระบบเก่าคอมพิวเตอร์ช้าไปตั้งแต่เกือบครึ่งวินาที นอกจากนั้นห้องคณบดีสำหรับคณาจารย์ที่จัดไว้ให้เพียงหนึ่งร้อยห้องนั้น ขอให้เพิ่มโดยรีบด่วน เพราะยังมีอาจารย์เกือบ 200 คนที่ไม่มีที่นั่ง ต้องจุ่มปากอยู่แต่ในห้องปฏิบัติการ จะคณคณาจารย์ก็ไม่สะดวก สำหรับผู้บริหารยิ่งหนักช็อกว่านี่เพราะสั่งให้คณบดีห้องสมุดรายงานความเป็นไปและความก้าวหน้าของห้องสมุดทุกปีก้าว คอที่ประชุมแถมยังมอบหมายให้สายลับมาสอดแนมดูว่าห้องสมุดได้กระทำหน้าที่ตามวัตถุประสงค์เพียงใด โดยเฉพาะในค่านับสนับสนุนการเรียนและการสอน การวิจัยของนิสิตบัณฑิตและคณาจารย์เร็ว ๆ นี้ เช่นกัน ท่านได้สั่งอนุมัติงบรายได้ออกของมหาวิทยาลัยก่อนนี้มา เพื่อให้ห้องสมุดจัดซื้ออุปกรณ์สำหรับตกแต่งห้องพิเศษรวมกว่า 11 ห้อง เพื่อให้คณบดีและคณาจารย์ใช้ศึกษาบทเรียนที่บันทึกไว้ในเทปโทรทัศน์ และภาพยนตร์

6. ไม่มีครั้งใดในประวัติศาสตร์การศึกษาในระดับอุดมศึกษา (เช่นเดียวกัน) ที่บุคลากรซึ่งปฏิบัติงานในห้องสมุดจะได้รับการยกย่องเทอคยูนมากเท่า ชื่อนี้เปรียบเทียบกับฐานะของนักวิทยาศาสตร์ในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 นั้นทีเดียว ภัยเหตุนั้นจึงมีผู้แย่งกันเข้าเรียนวิชาที่พบบ้างเหลือเกิน ปัญหาเรื่องที่ว่าผู้เลือกเรียนวิชานั้นส่วนมากเลือกเรียนเพราะไม่ทราบจะเรียนอะไรอีกแล้ว ไม่มีต่อไปอีก เพราะหลักสูตรวิชาบรรณารักษศาสตร์เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมมาก ชื่อวิชาไม่เพียงแต่เปลี่ยนแปลง แต่รายละเอียดก็เปลี่ยนจนสิ้นเชิง วิชาที่สามารถดึงดูดผู้สนใจทางวิชาการอย่างแท้จริงเนื่องจากการเรียนยุ่งยากและหนักมากขึ้น ผู้ที่เรียนผ่านไปได้จึงนับว่าเก่งพอตัว การเรียนสมัยนี้เกือบไม่ได้อ่านถึงห้องสมุดมากนัก นั้นเพราะถือว่าเป็นเพียงสถาบันหนึ่งที่ใช้เป็นศูนย์กลางในการกระจายข้อมูล (หรือความรู้) แต่จะเน้นกระบวนการวิธีและทักษะในการกระจายความรู้ และเน้นบทบาทและทักษะของวิชาชีพที่สามารถเชื่อมโยง ผู้ใช้กับผู้ผลิตความรู้ นอกจากนั้นตัวผู้เรียนยังจะต้องรอบรู้ในสาขาวิชาการที่ตนถนัด และเข้าใจขบวนการทางสังคมวิทยาของระบบความรู้ในสาขานั้น ๆ จนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานได้อย่างดี

7. ใครก็ตามที่ได้มีโอกาสมาปฏิบัติงานในห้องสมุดมหาวิทยาลัยแห่งเราและชาวเราและชาวเขาจะต้องต่อสู้กันจนกระทั่งจะอยู่ต่อไป เพราะเขาจะรู้สึกได้ว่าในชีวิตไม่มีครั้งไหนอีกแล้วที่เขาจะภูมิใจเท่า เพราะอะไร สุดจะจาระไน เอาแคบบรรยากาศก็เหลือเกินแล้ว นิสิต คณาจารย์แต่ละท่านต่างกระตือรือร้นในการใช้ประโยชน์ห้องสมุด ทุกครั้งที่ได้รับความช่วยเหลือก็จะขอบคุณอย่างออกรวยและตรึงใจ

ไปนาน กิจกรรมทุกอย่างที่จัดขึ้นก็มีผู้มาร่วมอย่างอุ้นหนาฟาดัง เก็บสถิติกันไม่หวาดไม่ไหว เรื่อง
 นิสิตจะเข้ามาบังคับกันเฉย ๆ หรือแอบเอาขนมมากินแบบนิสิตมหาวิทยาลัยโบราณๆ หาท่ายายากยิ่ง
 กว่าค้นหาชีพันโคโนเสาร์ การทำงานในห้องสมุดแห่งนี้ทุกคนสะดวกใจมาก เพราะรู้หน้าที่ที่
 มหาวิทยาลัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ของห้องสมุดไว้แน่ชัดว่าอะไรบ้าง ฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการเรียน
 และการสอนจะเตรียมวัสดุอุปกรณ์มือสืบคนและอื่น ๆ ที่สัมพันธ์กับบทเรียนไว้พร้อมโดยที่ได้มีการ
 ตกลงกับอาจารย์ผู้สอนก่อนเปิดภาคเรียนทุกภาคเรียน ฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการศึกษาด้วย
 ตนเองก็แสวงหาเครื่องมือใหม่ ๆ ที่อำนวยความสะดวกในการค้นคว้าความรู้การอย่างพร้อมมูล
 นอกจากนั้นได้มีการคิดและพัฒนาระบบเครื่องมือใหม่ ๆ มาใช้ในการดึงข้อมูลที่เหมาะสมกับรายวิชา
 ต่าง ๆ มาให้บริการทั้งแก่นิสิตและอาจารย์ในห้องสมุดติดอุปกรณ์การสื่อสารสมัยใหม่อย่างพร้อมมูล
 ผู้ใช้สามารถสอบถามจากจุดใด ๆ ก็ได้ไม่จำเป็นต้องเดินวนหาบรรณารักษ์ให้เสียเวลา

8. ก้าวใหม่ที่สำคัญอีกประการหนึ่งของมหาวิทยาลัยแห่งนี้ก็คือ ในที่ประชุมผู้บริหารได้มีการ
 การดึงข้อสงสัยขึ้นมาว่าคณาจารย์ได้ใช้ทรัพยากรห้องสมุดให้เกิดประโยชน์ต่อการสอนและการเพิ่มพูน
 ความรู้ใหม่ ๆ เพียงใด และใช้รูปแบบแผนที่ควรจะเป็นหรือไม่ เรื่องนี้ไม่พบนหน้าที่ของคณาจารย์ที่
 เกี่ยวข้องต้องรับไปศึกษา ผลก็คือได้มีการจัดตั้งมาเป็นเวลาหนึ่ง สัปดาห์เพื่อทบทวนความจำ และเพื่อ
 ให้ทุกท่านได้คุ้นเคยกับอุปกรณ์และเครื่องมือใหม่ ๆ ของห้องสมุด ซึ่งเพื่อสร้างขั้นและส่งเสริม
 นั้นประมาณสองสามสัปดาห์ ผลปรากฏว่าเป็นที่ชื่นชมของคณาจารย์ทั่วไป

9. ภัยเหตุที่ห้องสมุดมีความสมบูรณ์พร้อมผลในทุกด้าน จึงเป็นแหล่งวิชาการที่สร้างชื่อเสียง
 ทั้งทางตรงและทางอ้อมแก่มหาวิทยาลัยแห่งชาวเราและชาวเขามาก ผลงานเขียนและงานวิจัยของ
 คณาจารย์แห่งมหาวิทยาลัยนี้ได้รับการยอมรับกันว่าเหนือชั้นกว่าที่พบในที่ใด ๆ เรื่องการวิจัยเข้าช้อนกัน
 ไม่เป็นเรื่องเป็นราว หรือเขียนหนังสือไว้ทิ้งไว้ไป ใคว่ตักกันมา อย่าไปหาไม่มีให้เห็นหรอก แม้แต่
 คณาจารย์ของมหาวิทยาลัยเองก็ยังทิ้งในผลงานที่สำเร็จลงแต่ละชิ้น ๆ เพราะยากที่จะมีใครทำ
 ได้เหนือกว่า

10. ในด้านงบประมาณ คณะบดีห้องสมุดถูกกำหนดให้อยู่เสมอว่าทำไมจึงของงบประมาณน้อยไป
 ทางฝ่ายจัดหางบประมาณของมหาวิทยาลัยถูกทางดำเนินงบประมาณบีบบังคับอีกที่ว่า "งบแค่นี้จะพอได้อย่างไร
 แต่รับวารสารได้ห้าพันเศษ ๆ ก็เหลือไม่ถึงสิบล้าน จะพอซื้อวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นอื่น ๆ ได้อย่างไร
 ทราบไหมมหาวิทยาลัยยังไม่มีมาตรการอื่น ๆ ที่จะรักษาคุณภาพทางวิชาการของคณาจารย์ และการเรียน

การสอนแล้ว งบประมาณขอใ้มากเข้าไว้...เข้าไว้...เข้าไว้..." ควบปรากฏการณ์เช่นนี้ ทางฝ่ายจัดท่า้งงบประมาณจึงเพ่งเล็งห้องสมุดเป็นพิเศษ เพราะแม้แต่ห้องปฏิบัติการต่าง ๆ ซึ่งเป็นแหล่งที่ทางสำนักงบประมาณเชื่อว่ามีสำคัญยิ่งต่อการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพสูง บางครั้ง ยังได้รับการพิจารณาให้อยู่ในอันดับรองควยเข้าไป

เฮอ เป็นคนดุกุแกลง.

สาระสังเขป : ห้องสมุดมหาวิทยาลัย เป็นองค์ประกอบที่สำคัญส่วนหนึ่งในกระบวนการจัดการศึกษาในมหาวิทยาลัย ในฐานะที่เป็นเครื่องมือรักษาคุณภาพของการจัดการศึกษาอย่างน้อย ก็เป็นความเชื่อกันมาเช่นนั้น ไม่มีมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงแห่งใดจะไม่อวดความเด่นของสถาบัน โดยไม่ได้อ้างถึงความสมบูรณ์ของห้องสมุด เช่นปริมาณหนังสือวารสารและโสตทัศนูปกรณ์ต่าง ๆ แต่อย่างไรก็ตามมีปัจจัยหลายอย่าง ซึ่งส่งผลให้ห้องสมุดสามารถทำหน้าที่รักษาคุณภาพของมหาวิทยาลัยเอาไว้ได้ ธรรมชาติที่ปัจจัยเหล่านั้นไม่แสดงผลประสานสอดคล้องกันตามที่ควรจะเป็น ห้องสมุดมหาวิทยาลัยก็คงเป็นเพียงสถาบันที่ใช้อ่างอวสร์พคุณกันตามธรรมเนียมเท่านั้น ในที่นี้ ได้กล่าวถึงปัจจัยต่อไปนี้ ระบบการเรียนและการสอน คณาจารย์ กิจกรรมทางวิชาการ ที่ศันคติของผู้เกี่ยวข้อง ความสามารถของบุคลากรในห้องสมุด ผู้บริหาร ทรัพยากรของห้องสมุด และงบประมาณในการดำเนินงาน

ความน่าจะเป็น... เกี่ยวกับการขอตั้งงบประมาณ

ตั้งวาลย์ คล้ายกระแสด

"แผน" มิใช่เป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดในการบริหารงาน แต่ "แผน" ที่วางไว้เป็นอย่างดีจะช่วยให้การดำเนินงานไปสู่จุดหมายที่มีประสิทธิภาพ สามารถบรรลุเป้าหมายได้อย่างมีหลักการและเหตุผล อันสมควร หน่วยงานต่าง ๆ ที่ของบประมาณบางหน่วยงานมักจะไม่ประสบผลสำเร็จในการขอ งบประมาณประจำปี ซึ่งอาจมีสาเหตุหลายประการ ผู้เขียนใคร่เสนอข้อควรคำนึงในการขอ งบประมาณ โดยจำแนกเป็นรายหมวด ตามที่ได้ประสมในการวิเคราะห์และจัดทำคำขอตั้งงบประมาณ อันอาจจะเป็นแนวทางแห่งความสำเร็จในการขอตั้งงบประมาณของหน่วยงานของท่านต่อไป

1. หมวดเงินเดือน

1.1 การที่หน่วยงานต่าง ๆ ทำเรื่องขออนุมัติอัตราใหม่จาก ก.ม. โดยผ่านกองการเจ้าหน้าที่ นั้นเป็นเพียงขั้นตอนการขอให้ ก.ม. อนุมัติอัตราใหม่ให้เท่านั้น มิใช่เป็นการขอ งบประมาณ ถ้า หน่วยงานมีความต้องการที่จะบรรจุอัตราใหม่ซึ่ง ก.ม. อนุมัติอัตราให้แล้ว จะต้องขอตั้ง งบประมาณ สำหรับอัตราใหม่ที่ ก.ม. อนุมัติแล้วนั้นในการขอ งบประมาณประจำปีอีกครั้งหนึ่ง

1.2 การขอ งบประมาณสำหรับอัตราใหม่ประจำปีนั้น ต้องแสดงเหตุผลและภาระงานของ บุคลากรในหน่วยงานนั้น ๆ ที่กำลังดำเนินการในปัจจุบัน ตลอดจนงานวิจัยและภาระงานอื่นที่บุคลากร ในหน่วยงานปฏิบัติอยู่ เช่น การควบคุมปริมาณพันธู์ ฯลฯ

1.3 อัตราใหม่ที่ขอตั้ง งบประมาณประจำปี ต้องเป็นอัตราที่ ก.ม. อนุมัติแล้วเท่านั้น ยกเว้นอัตราใหม่ที่ขอตั้ง งบประมาณให้แก่ผู้ได้รับทุนการศึกษาโดยมีชื่อผู้กัพันหรืออัตราที่มีสัญญาผูกพันกับ มหาวิทยาลัยและอัตราที่ผู้บริหารมหาวิทยาลัยเห็นว่าเป็นโครงการเร่งด่วน สามารถขอ งบประมาณ สำหรับอัตราที่รอ ก.ม. อนุมัติได้

1.4 อัตราบุคลากรในสังกัดที่ได้รับอนุมัติให้ไปศึกษาต่อและไปช่วยราชการในหน่วยงาน นั้นจะใช่เป็นเหตุผลขออ้างในการขอ งบประมาณสำหรับอัตราใหม่มิได้

1.5 การขออัตราใหม่จะต้องให้สัมพันธ์กับงานเดิมที่ขยายหรือปรับปรุงใหม่ หรืองาน โครงการที่ตั้งขึ้นใหม่ โดยใช้เกณฑ์มาตรฐานของคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ตามแผนพัฒนา การศึกษาระดับอุดมศึกษาระยะที่ 5 (2525-2529)

* เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 4

1.6 อัตราที่ขอตั้งใหม่ ให้คิดค่าเวณอัตราเงินเดือนเพียง 6 เดือนเท่านั้น

2. หมวดค่าจ้างประจำ

2.1 ปัจจุบันรัฐมีนโยบายที่จะลดจำนวนลูกจ้างลง การขออัตราลูกจ้างประจำ จึงมีความเป็นไปได้ในอัตราระยะประมาณหมวดนี้มหาวิทยาลัยมิได้รับการ จัดสรรใหม่ 2 ปีงบประมาณแล้วบางตำแหน่งมิให้ขอตั้งเลย เช่น พนักงานพิมพ์ดีดและพนักงานห้องทดลอง เป็นต้น หากมีความจำเป็นจริง ๆ ต้องแสดงปริมาณงานให้เห็นอย่างชัดเจน เช่น มีรถยนต์อยู่แล้วแต่ยังไม่มีการขยับรถยนต์ หรือได้รับงบประมาณให้สร้างอาคาร เรียบแล้วแต่ยังไม่มีการการโรงประจำ ตึกเรียนก็สามารถขอได้โดยใช้เกณฑ์ดังนี้

2.1.1	นักการภารโรง	พื้นที่ 350 ตรม. ต่อนักการภารโรง 1 คน
2.1.2	คนงาน (งานสนาม)	พื้นที่ 5 ไร่ ต่อคนงาน 1 คน
2.1.3	คนสวน (สวนตกแดง)	พื้นที่ 3 ไร่ ต่อคนงาน 1 คน
2.1.4	คนสวน (สำหรับเนื้อที่ว่างเปล่า)	พื้นที่ 5 ไร่ ต่อคนงาน 1 คน

หมายเหตุ แหล่งข้อมูลจาก กองวิชาการ สำนักงานงบประมาณ

3. หมวดค่าจ้างชั่วคราว

3.1 ค่าจ้างชั่วคราวที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้รับปัจจุบันมี เฉพาะค่าจ้างชั่วคราวจ้างชาวต่างประเทศที่ทำหน้าที่สอนในคณะมนุษยศาสตร์เท่านั้น ค่าจ้างชั่วคราวชาวไทยไม่มีการของบประมาณเพื่อจ้างลูกจ้างชาวต่างประเทศนี้ ควรเริ่มดำเนินการตั้งแคะระดับภาคที่สอนภาษาต่างประเทศ โดยแสดงภาระงานสอนและภาระงานอื่น ๆ ที่ลูกจ้างชาวต่างประเทศจะมี ส่วนช่วยเหลือได้ต่อคนบค เพื่อพิจารณาเสนอต่อรองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ เมื่อได้รับความเห็นชอบแล้วจึงเสนอของบประมาณต่อไป

4. หมวดค่าตอบแทน

4.1 การขอของบประมาณหมวดนี้ ควรขอตั้งเฉพาะผู้มีสิทธิ์จริง ๆ เท่านั้น เช่น คาเชาบ้านข้าราชการ บางหน่วยงานขอตั้งให้แก่ผู้ที่ไม่มืสิทธิ์เบึก ผู้มีสิทธิ์ เบิกจะต้องเป็นไปตามพระราชกฤษฎีกากว่าควยระเบียบคาเชาบ้านข้าราชการ และต้องได้รับอนุมัติจากอธิการบดีเสียก่อน

ส่วนเบี้ยประชุมกรรมการประจำคณะนั้น คณะต่าง ๆ มักค้างเกิน ควรตั้งเบี้ยประชุมตามที่ พ.ร.บ. กำหนดให้ เพราะหากค้างนอกเหนือจากที่ พ.ร.บ. กำหนดจำนวนไม่สามารถเบิกจ่ายได้

การขอตั้งงบประมาณเกินจากสิทธิอื่นจะพึงได้รับ ก่อให้เกิดผลเสียโดยรวม คือยอกวางเงินที่เหลืออยู่แต่จะสามารถโอนย้ายหมวดได้ แต่ก็เป็นเรื่องยุ่งยาก จึงควรตั้งให้ตรงกับสิทธิที่จะพึงเบิกจ่ายได้จริง และให้เหมาะสมกับปริมาณงานที่มีอยู่ การขอตั้งบเผื่อถูกคัดทอน ทำให้เสียประโยชน์อันจะพึงได้โดยขาดไม่ถึง

4.2 อัตราลูกจ้างชาวต่างประเทศที่ขอตั้งใหม่ในหมวดค่าจ้างชั่วคราว ต้องตั้งเงินค่าเช่าบ้านในหมวดนี้ด้วย

4.3 ค่าสอนสำหรับอาจารย์พิเศษ บางหน่วยงานเพื่อติดตามรายวิชาและชม. ที่เปิดสอนแล้วบุคลากรในหน่วยงานเองสอนเพียง 3 ใน 3 เท่านั้นอีก 2 ส่วนอาจารย์พิเศษสอนทั้ง ๆ ที่มีบุคลากรเพียงพอ เป็นการเพิ่มงบประมาณโดยไม่จำเป็นและไม่สมดุลย์กับวัตรากำลังที่มีอยู่แล้ว ปัญหานี้จะได้มีการศึกษารายละเอียดอย่างจริงจัง

5. หมวดค่าใช้สอย

5.1 รายการค่าซ่อมแซมครุภัณฑ์ หน่วยงานต่าง ๆ มีรายงานว่ามักครุภัณฑ์เป็นจำนวนมากที่ต้องซ่อมแซม แต่ขณะเดียวกันก็ขอขบประมาณเพื่อจัดซื้อครุภัณฑ์มาด้วยโดยให้เหตุผลว่าไม่มีครุภัณฑ์นั้น ๆ มีความจำเป็นต้องใช้ ทำให้คู่ชดกัน ถ้าหากขอตั้งทดแทนของเดิมก็ไม่จำเป็น ต้องตั้งค่าใช้สอย อยู่แล้วก็จะเหมาะสมสมควร

5.2 รายการค่าซ่อมบำรุงยานพาหนะ ขอให้ตั้งตามเกณฑ์ที่กองวิศวกร สำนักงบประมาณกำหนดคร่าว ๆ นี้บางหน่วยงานรายงานเปลี่ยนไม่ทุกปีงบประมาณข้อมูลไม่แน่นอน เช่นปีงบประมาณ 2525 รถยนต์ใช้งานมา 9 ปี พอปีงบประมาณ 2526 รายงานว่ารถยนต์ ใช้งานมาแล้ว 20 ปี เป็นต้น อีกประการหนึ่งการซ่อมบำรุงของแต่ละปีงบประมาณที่ขอตั้งเหมือนกัน งบประมาณก็ไต่ไปแล้วแต่พอมีตอมาก็ขอตั้งแบบเดิมอีก แสดงว่าหน่วยงานมิได้มีความจำเป็นจริง ๆ เป็นการใช้จ่ายเงินงบประมาณอย่างไม่ถูกต้องตามที่ขอตั้งงบประมาณ

5.3 รายการค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะ เดินทางและค่าเช่าที่พักภายในประเทศ บางหน่วยงานตั้งงบประมาณเกินกว่าความเป็นไปได้ เช่น บุคลากรในหน่วยงานเดินทางไปราชการเกินกว่าครึ่งหนึ่งของอัตราค่าล้งทั้งหมด รวมเวลาการเดินทางแล้วถึง $2\frac{2}{3}$ ถึง 3 เดือนต่อ

2 ภาคการศึกษา (8 เดือน) นับว่าเป็นเวลาไม่น้อย น่าจะมีผลกระทบต่อการสอนของอาจารย์และต่อการเรียนของนิสิตไม่น้อย เป็นสิ่งน่าคิด?

6. หมวดค่าสาธารณูปโภค

6.1 ปัจจุบันปัญหาเรื่องค่าสาธารณูปโภคเป็นเรื่องใหญ่ งบประมาณหนึ่ง ๆ มหาวิทยาลัยต้องจ่ายค่าไฟฟ้า ค่าน้ำประปา ค่าโทรศัพท์และค่าไปรษณีย์โทรเลข โดยใช้ทั้งเงินงบประมาณแผ่นดินและเงินรายได้ของมหาวิทยาลัยเองเกินกว่า 10 ล้านบาท การขอตั้งงบประมาณหมวดนี้จึงตั้งตามรายจ่ายจริงบวกด้วยปริมาณการใช้ ซึ่งประมาณการเพิ่มขึ้น ในปีต่อไปอีก 10 เปอร์เซ็นต์ของรายจ่ายจริงในปีที่แล้วมา

6.2 หน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบเรื่องนี้ ควรถ่ายสำเนาใบแจ้งหนี้ทุกฉบับให้กองแผนงานได้รวบรวมเพื่อตั้งงบประมาณ ไม่ควรส่งแยกออกโดยไม่มีหลักฐานใด ๆ เพราะไม่สามารถตรวจสอบได้ ควรส่งหลักฐานเป็นประจำทุกเดือน

7. หมวดค่าวัสดุ

7.1 ควรตั้งงบประมาณให้สัมพันธ์กับภาระงานที่บุคลากรในหน่วยงานปฏิบัติอยู่

7.2 วัสดุสำนักงานบางรายการขอตั้งงบสูงเกินไป จนดูเหมือนการฟุ่มเฟือย ในภาวะการณ์เช่นนี้น่าจะ ได้มีการประหยัดงบประมาณเพื่อนำไปใช้ในรายการที่จำเป็นจริง ๆ

7.3 วัสดุวิทยาศาสตร์บางหน่วยงานตั้งงบไว้มาก แต่เมื่อคิดเฉลี่ยตามจำนวนนิสิตแล้วงบเฉลี่ยรายหัวสูงกว่าหน่วยงานอื่นที่สอนในสาขาวิชาเดียวกัน

7.4 วัสดุการแพทย์ หมายถึง ยาและเวชภัณฑ์ที่จัดซื้อเพื่อบริการแก่นิสิต อาจารย์ และข้าราชการในหน่วยงานต่าง ๆ ของแต่ละวิทยาเขต ฉะนั้นในการขอตั้งงบประมาณให้ตั้งไว้ในกองธุรการวิทยาเขตของแต่ละวิทยาเขตโดยคิดเฉลี่ยตามรายหัวนิสิตที่มีอยู่ ส่วนวิทยาเขตประสานมิตรควรให้กองกิจการนิสิตเป็นผู้ขอตั้งงบประมาณเพียงแห่งเดียว

8. หมวดค่าครุภัณฑ์

8.1 ถึงแม้กล่าวแล้วในหมวดค่าใช้สอย หน่วยงานต่าง ๆ มักตั้งค่าใช้สอยในการซ่อมแซมครุภัณฑ์เป็นจำนวนมาก แต่ขณะเดียวกันก็ขอครุภัณฑ์มาด้วย เมื่อตรวจสอบแล้วพบว่าครุภัณฑ์ที่ใช้มีมาก

เกินกว่าบุคลากรที่มีอยู่จริง บางหน่วยงานมีครุภัณฑ์สำนักงานเช่นพิมพ์ดีด มากกว่าจำนวนข้าราชการที่มีอยู่ในหน่วยงานนั้นทั้งหมด จึงเป็นสิ่งยากที่จะได้รับงบประมาณ หากสิ่งของที่มีอยู่ใช้การไม่ได้หรือชำรุดหมดและแต่ละปีสูงเกินไป หากซื้อใหม่จะเป็นการคุ้มคามากกว่า ควรได้ดำเนินการจำหน่ายจากบัญชีเสียบ้าง ไม่ควรให้ใหม่แต่จำนวนครุภัณฑ์ แต่ใช้ไม่ได้ ทั้งนี้ โดยให้เหตุผลว่าทดแทนของเดิมพร้อมส่งรายละเอียดของครุภัณฑ์ชิ้นนั้น ๆ ประกอบการพิจารณาด้วย

8.2 ครุภัณฑ์ทุกรายการที่ขอซื้อ ควรให้สัมพันธ์กับปริมาณงานที่ขยายเพิ่มขึ้น รวมทั้งบุคลากรและนิสิตที่เพิ่มขึ้นและรายวิชาที่เปิดใหม่ โดยเปรียบเทียบอัตราการใช้สอยเป็นรายสัปดาห์/ชั่วโมงสำหรับครุภัณฑ์การศึกษาทั้งหมด ส่วนครุภัณฑ์สำนักงานนั้นควรดูหน้าที่หลักของบุคลากรที่ปฏิบัติงานและปริมาณงานเป็นเกณฑ์

8.3 ทุกหน่วยงานควรทำรายการบัญชีครุภัณฑ์เต็มรูปแบบ โดยให้สัมพันธ์กับบุคลากรและ/หรือนิสิตที่จะเพิ่มขึ้นในแต่ละปี โดยแยกรายละเอียดเกี่ยวกับครุภัณฑ์แต่ละรายการไว้ หากครุภัณฑ์รายการใดมีอายุการใช้งานเกินกว่า 10 ปี และสภาพการใช้ไม่คุ้มค่า เรียกว่า ซอมแซมมากควรจำหน่ายออกจากทะเบียนเสีย แล้วขอตั้งทดแทนใหม่ คาดว่าจะดีกว่าปล่อยให้จนเข้าทำนอง เสียน้อยเสียยากเสียมาก เสียง่าย

8.4 ครุภัณฑ์ที่ขอตั้งงบประมาณทุกรายการต้องแสดงเหตุผลให้ชัดเจน โดยการเปรียบเทียบความถี่ของการใช้กับจำนวนบุคลากรผู้ใช้ คำว่า "ไม่เคยมี" มีใจเหตุผล เป็นเพียงบอกให้ทราบเท่านั้น ควรชี้แจงให้ละเอียดเช่น "ขอเครื่องฉายสไลด์ 1 เครื่อง เพราะเปิดสอนวิชาต่าง ๆ รวม 10 วิชา คือ ..... แต่ละวิชาทำการสอนรวม ..... ชม. ต่อสัปดาห์ จำเป็นต้องใช้เครื่องฉายสไลด์ประกอบการเรียนการสอนรวม ..... ชม. มีนิสิตเรียนในแต่ละวิชาดังนี้คือ

ก. วิชาที่ 1 จำนวนประมาณ ..... คน

ข. วิชาที่ 2 จำนวนประมาณ ..... คน

ผู้วิเคราะห์ข้อมูลจะเป็นผู้ตรวจสอบเหตุผลของท่านเองว่าถูกต้องหรือไม่จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ทั้งในปีการศึกษาที่ผ่านมาและปีการศึกษาต่อไป

8.5 ควรคำนึงว่าการมีครุภัณฑ์มากเกินไปเกิดความจำเป็น มีสิ่งที่ดีเสมอไป ถ้าหากท่านมิได้ใช้ประโยชน์ให้คุ้มค่าอย่างเหมาะสม เพราะท่านต้องเสียค่าใช้จ่ายในการดูแลบำรุงรักษาและซ่อมแซมเป็นจำนวนมาก ๆ ย่อมก่อให้เกิดผลกระทบต่อการกระจายหมวดอื่น ๆ ของหน่วยงานของท่านและหน่วยงานโดยส่วนรวมด้วย

8.6 ครุภัณฑ์ทุกรายการที่ขอกำหนดงบประมาณต้องเป็นไปเพื่อใช้ในราชการเท่านั้น จะขอกำหนดเพื่อกิจการอื่น ๆ เช่น โครงการวิจัยเฉพาะเรื่องและเพื่อใช้ในงานเกี่ยวกับกิจกรรมทั้งปวงของนิสิตไม่ได้

8.7 ผู้ของบประมาณต้องกรอกรายละเอียดตามแบบฟอร์มที่สำนักงานงบประมาณกำหนดทุกรายการ ถ้าครุภัณฑ์รายการใดเป็นชุด ต้องบอกรายละเอียดอันประกอบกันเป็นชุดไปในช่องรายการด้วย เช่น เครื่องขยายเสียง 1 ชุด ประกอบด้วย

1. เครื่องขยายเสียง ..... 1 เครื่อง
2. ไมโครโฟนชนิด ..... 4 ตัว
3. ตู้ลำโพงชนิด ..... 2 ตู้

8.8 การขอกำหนดงบประมาณเพื่อการจัดซื้อครุภัณฑ์นั้น หน่วยงานผู้ขอจะต้องทำรายการจัดซื้อแจ้งทำตามแบบฟอร์มที่กำหนดด้วย ครุภัณฑ์รายการใดที่สามารถจัดทำในประเทศได้และสามารถส่งมอบได้เร็วควรจัดไว้ในงวดแรก ส่วนครุภัณฑ์ที่มีวงเงินสูงหรือครุภัณฑ์ที่ต้องสั่งซื้อจากต่างประเทศ ควรกำหนดคุณลักษณะและจัดทำในงวดแรก แต่การส่งมอบ - ตรวจรับควรทำในงวดหลัง ๆ โดยพิจารณาวงเงินเป็นส่วนประกอบการจัดทำรายการจัดซื้อ แจ้งทำ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2521 ดังนี้

8.8.1 การซื้อหรือการจ้างโดยวิธีตกลงราคา ได้แก่ การซื้อหรือการจ้างครั้งหนึ่ง ซึ่งมีราคาไม่เกิน 20,000 บาท

8.8.2 การจ้างโดยวิธีกำหนดราคา ได้แก่ การจ้างครั้งหนึ่ง ซึ่งมีราคาไม่เกิน 100,000 บาท และอาจแบ่งงานออกได้เป็นส่วน ๆ และคำนวณค่าจ้างตามส่วนแห่งงานนั้น

8.8.3 การซื้อหรือการจ้างโดยวิธีสอบราคา ได้แก่ การซื้อหรือการจ้างครั้งหนึ่ง ซึ่งมีราคาเกินกว่า 20,000 บาท แต่ไม่เกิน 400,000 บาท

8.8.4 การซื้อหรือการจ้างโดยวิธีประกวดราคา ได้แก่ การซื้อหรือการจ้างครั้งหนึ่ง ซึ่งมีราคาเกินกว่า 400,000 บาท

9. หมวดค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง

9.1 หน่วยงานต่าง ๆ ควรจัดทำแผนงานเฉพาะของตนเองเป็นช่วงรายปีหรือระยะยาว หากงานหรือโครงการนั้นต้องเกี่ยวข้องกับหน่วยงานอื่น ควรปรึกษาร่วมกันเป็นภายในก่อนเสนอของบประมาณ

9.2 หากงานที่จะขอขยายหรือตั้งใหม่นั้นเป็นเรื่องเกี่ยวกับนโยบาย ควรนำเสนอเข้าสู่ที่ประชุมของแต่ละวิทยาเขตก่อนเสนอต่อที่ประชุมของมหาวิทยาลัยเพื่อเรียงลำดับความสำคัญ และตั้งงบประมาณโดยลำดับ ความสำคัญ ความที่ที่ประชุมมหาวิทยาลัยเห็นชอบ

9.3 บางหน่วยงานเสนอขอของงบประมาณโดยที่งานหรือโครงการนั้น ๆ ยังไม่ได้ผ่านความเห็นชอบจากผู้บริหารที่เกี่ยวข้อง หรือไม่มีงานหรือโครงการนั้น ๆ เสนอไว้ในแผนฯ 5 งานที่ขอมักไม่ได้รับการพิจารณาจัดสรรให้เมื่อไม่ได้รับงบประมาณงานหรือโครงการนั้นจะไม่มีงบดำเนินการต่อให้ถูกต้องแล้วของงบประมาณในปีต่อไป

9.4 งานหรือโครงการของหน่วยงานไม่ควรจะเกิดขึ้นเฉพาะช่วงการของงบประมาณเท่านั้น ควรทำเป็นขั้นตอนตามแผนพัฒนาฯ ระยะที่ 5 โดยเรียงลำดับความสำคัญ โดยคำนึงถึงวงเงินของแต่ละหน่วยงานที่ปรากฏตามแผนพัฒนาฯ ระยะที่ 5 เป็นหลัก เช่น ในวิทยาเขต ก. มีคณะต่าง ๆ หลายคณะ แต่ละคณะก็ต้องการอาคารที่ทำการเรียนการสอนเป็นเอกเทศ คณะต่าง ๆ ควรเสนอความต้องการต่อคณะผู้บริหารประจำวิทยาเขตนั้น ๆ ตกลงจัดลำดับความสำคัญของวิทยาเขต โดยให้สัมพันธ์กับจำนวนนิสิตและรายวิชาที่เปิดสอนเป็นหลัก ต่อจากนั้นควรนำเสนอเข้าสู่ที่ประชุมคณะผู้บริหารมหาวิทยาลัยเพื่อจัดลำดับโดยส่วนรวมทั้งหมดอีกครั้งหนึ่ง หากเป็นไปตามขั้นตอนเช่นนี้ การจัดสรรงบประมาณก็เป็นไปตามลำดับ ปัญหาที่แต่ละวิทยาเขตต่างก็มีความประสงค์จะไ้งบประมาณนี้ก่อน หรือปัญหาที่ว่าวิทยาเขตนี้สำคัญกว่าวิทยาเขตโน้นก็จะหมดไป

9.5 รายละเอียดและเหตุผลประกอบการขอของงบประมาณเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องมีการให้รายละเอียดมากยิ่งขึ้นเท่าใด ก็เป็นสิ่งที่วิเคราะห์การจัดสรรงบให้ไ้รวดเร็วยิ่งขึ้น การวิเคราะห์ที่ปราศจากข้อมูลมีอาจกระทำไ้ และอาจก่อให้เกิดผลในสิ่งที่ไม่พึงปรารถนาไ้

9.6 งานหรือโครงการตามแผนพัฒนาฯ ระยะที่ 5 และวงเงินตามแผน เป็นสิ่งที่หน่วยงานผู้ขอตั้งไม่ควรละเลยอย่างยิ่ง ควรศึกษาให้ละเอียด

10. หมวดเงินอุดหนุน

10.1 ควรตั้งโครงการวิจัยประเภทต่าง ๆ ตามแบบฟอร์มที่สภาวิจัยแห่งชาติกำหนดเท่านั้น

10.2 รูปแบบการเขียนโครงการวิจัยควรเรียงหัวข้อตามที่สภาวิจัยแห่งชาติกำหนดให้แล้วไม่ควรเปลี่ยนแปลง-สับหัวข้อ

10.3 จำนวนโครงการวิจัยที่ต้องส่งให้เป็นไปตามที่กองแผนงานได้แจ้งให้ทราบแต่ละปี และต้องส่งภายในระยะเวลาที่กำหนดให้ หากเกินกำหนดจะมิได้รับการพิจารณา

10.4 โครงการวิจัยที่เกี่ยวกับงานประจำในฝ่ายบริหาร ควรเสนอให้ผู้บริหารสูงสุดในหน่วยงานนั้น ๆ ให้ความเห็นชอบก่อนเสนอของบประมาณ

10.5 หากเคยได้รับงบประมาณเพื่อทำการวิจัยมาแล้วในปีก่อน ๆ ต้องรายงานผลการวิจัยในปีก่อนนั้นเสียก่อน จึงจะของบประมาณเพื่อการวิจัยในปีต่อไปได้

10.6 เงินอุดหนุนสมาชิกสมาคมต่าง ๆ ควรส่งเอกสารหลักฐานประกอบการพิจารณาในการขอตั้งงบประมาณด้วย

10.7 เงินอุดหนุนการวิจัยของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษาสามารถตั้งได้วิชาเอกละ 1 ทุนทุกวิทยาเขต ภายในวงเงินที่กองแผนงานจะแจ้งให้ทราบเป็นรายปี

10.8 รายละเอียดค่าใช้จ่ายของแต่ละโครงการต้องให้ตรงกับยอดสรุป และต้องจำแนกประเภทรายจ่ายให้ถูกต้องตามหมวดรายจ่ายของสำนักงบประมาณ

10.9 ไม่ควรตั้งค่าจ้างชั่วคราวและค่าครุภัณฑ์ในโครงการวิจัยทุกโครงการ

11. หมวดรายจ่ายอื่น

ส่วนใหญ่การขอตั้งงบประมาณรายการนี้มักเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับงานระดับนโยบายของผู้บริหารชั้นสูง ไม่เกี่ยวกับงานที่ดำเนินการตามปกติ จึงจะไม่ขอกว่าในที่นี่

สรุปปัญหาและข้อเสนอแนะทั่วไป

1. การของงบประมาณทุกหมวดทุกรายการต้องแสดงเหตุผลและรายละเอียดให้ผู้วิเคราะห์สามารถใช้เป็นข้อมูลในการการวิเคราะห์งาน โครงการได้
2. การของงบประมาณสำหรับงาน โครงการใด ๆ ให้คำนึงถึง "แผน" ที่ได้รับอนุมัติตามแผนพัฒนาการศึกษา ระดับอุดมศึกษา ระยะที่ 5 (2525-2529) เป็นหลัก
3. ไม่ควรขอตั้งงบประมาณเพื่อถูกตัดทอน เพราะ เป็นการเพิ่มภาระแก่คณะกรรมการในการตรวจสอบข้อมูลและไม่ก่อให้เกิดผลแก่หน่วยงานที่ของงบประมาณ
4. ค่าสาธารณูปโภคปัจจุบันสูงมาก ควรจะได้มีการประหยัดกันอย่างจริงจัง เพราะหากงบรายการนี้สูงมาก งบหมวดรายการอื่นจะต้องลดลง
5. หน่วยงานต่าง ๆ มักขอตั้งงบประมาณเกินกว่าวงเงินที่กำหนดไว้ ทำให้เกิดปัญหาความล่าช้าในการพิจารณาของคณะกรรมการ
6. การเปลี่ยนแปลงบุคลากรที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการงบประมาณบ่อย ๆ ทำให้ต้องแก้ปัญหาซ้ำ ๆ กันทุกปีงบประมาณ เพราะผู้ที่รับผิดชอบภายหลังยังไม่เข้าใจ ระบบการงบประมาณดีพอ
7. หน่วยงานต่าง ๆ ที่ของงบประมาณมักไม่กรอรายละเอียดข้อมูลเดิมที่ต้องกรทราบ เช่นรายจ่ายจริงของแต่ละรายการ งบประมาณที่ได้รับในปีที่แล้วมา หรือมีการเปลี่ยนแปลงรายการใช้จ่ายจากที่ขอไว้เดิมไปใช้จ่ายในรายการอื่น เป็นต้น นอกจากนี้บางหน่วยงานมิได้รายงานผลการใช้จ่ายเงินประจำงวดให้ฝ่ายติดตามและประเมินผลทราบ ทำให้ขาดข้อมูลประกอบการวิเคราะห์ไป
8. ผู้จัดทำค่าของงบประมาณควรได้ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับแบบฟอร์มค่าขอตั้งงบประมาณ โดยต้องแท้ เพื่อจักได้แก้ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้น

ล ี ท ธิ ในการสรรหาอธิการบดี

* วรฤทธิ รอบรู้

การบริหารงานของมหาวิทยาลัยมี "อธิการบดี" เป็นตำแหน่งบริหารสูงสุดและมีอำนาจหน้าที่ในการบังคับบัญชา เทียบเท่าอธิบดี แต่ผู้ที่จะเป็นอธิการบดีได้ตามกฎหมาย ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2522) ข้อ 15(ค) จะต้องเป็นข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย เฉพาะสาย ก คือผู้ที่ดำรงตำแหน่ง ศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ และอาจารย์ ของมหาวิทยาลัยเท่านั้น และตามมาตรา 18 แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ. 2517 ตำแหน่งอธิการบดีเป็นตำแหน่งที่จะต้องทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งตามคำแนะนำของสภามหาวิทยาลัย สภามหาวิทยาลัยจึงมีอำนาจหน้าที่ที่จะต้องพิจารณาหาตัวบุคคลที่มีความเหมาะสมที่จะดำรงตำแหน่งอธิการบดี สภามหาวิทยาลัยจึงได้วางระเบียบว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการสรรหาอธิการบดี พ.ศ. 2521 ขึ้น เพื่อเป็นระเบียบปฏิบัติ ในการสรรหาอธิการบดี

"ระเบียบมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการสรรหาอธิการบดี พ.ศ. 2521" เริ่มใช้มาตั้งแต่ 2 พฤศจิกายน 2521 ผู้เขียนจะไม่ขอวิเคราะห์หรือวิจารณ์ระเบียบดังกล่าวทั้งหมด แต่จะกล่าวเฉพาะเรื่องในข้อ 4 เพียงข้อเดียวเท่านั้น ตามระเบียบฯ ในข้อ 4 "ผู้มีสิทธิเสนอชื่อผู้สมควรได้รับแต่งตั้งเป็นอธิการบดี ได้แก่

- 4.1 คณาจารย์ประจำ ของมหาวิทยาลัย ยกเว้นผู้ที่อยู่ในระหว่างทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการ
- 4.2 กรรมการสภาของมหาวิทยาลัย"

จะเห็นได้ว่า ระเบียบ ดังกล่าวมีการจำกัดวงของการให้สิทธิเสนอชื่อผู้สมควรได้รับแต่งตั้งเป็นอธิการบดีไว้แคบเกินไป คือ ขีดวงเฉพาะ คณาจารย์ประจำ คำว่า คณาจารย์ประจำ ตามมาตรา 28 แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ. 2517 หมายถึงผู้ดำรงตำแหน่ง ศาสตราจารย์, รองศาสตราจารย์, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ และอาจารย์ ซึ่งอาจเป็นอาจารย์ประจำ หรืออาจารย์พิเศษ เท่านั้น

อันที่จริง บุคลากรของมหาวิทยาลัยมิได้มีแค่นเฉพาะคณาจารย์ แต่เพียงกลุ่มเดียวหากจะพิจารณา กฎหมายฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2519) ข้อ 11 ได้กำหนดตำแหน่งข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย

* ผู้ช่วยศาสตราจารย์ หัวหน้ากองการเจ้าหน้าที่

ไว้ 3 สายงานด้วยกัน

1. สาย ก. คือ ตำแหน่งซึ่งมีหน้าที่ สอน วิจัย และให้บริการทางวิชาการ ได้แก่ ตำแหน่ง
ศาสตราจารย์
รองศาสตราจารย์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์
อาจารย์

2. สาย ข. คือตำแหน่งซึ่งมีหน้าที่ให้บริการทางวิชาการ ได้แก่ ตำแหน่งในสายงานต่าง ๆ
เช่น บรรณารักษ์ แพทย์ พยาบาล

3. สาย ค. คือตำแหน่งซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวกับงานบริหารและธุรการ ได้แก่ ตำแหน่ง อธิการบดี
รองอธิการบดี คณบดี หัวหน้าภาควิชา (ต้องเป็นข้าราชการในสาย ก.) และสาย ค.แท้ ๆ เช่น
ตำแหน่งเจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป เจ้าหน้าที่บุคคล เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี เจ้าหน้าที่ธุรการ ฯลฯ
ผู้เขียนขอถือโอกาสแจ้งจำนวนข้าราชการในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีดังนี้

สาย ก.	ผู้ดำรงตำแหน่ง ศาสตราจารย์	11 คน
"	รองศาสตราจารย์	94 คน
"	ผู้ช่วยศาสตราจารย์	418 คน
"	อาจารย์	871 คน
สาย ข.		48 คน
สาย ค.		298 คน
	รวมทั้งสิ้น	1,740 คน
	(จำนวนดังกล่าวไม่รวมอัตราว่างอีก	93 อัตรา)

อนึ่ง บุคคลากรในมหาวิทยาลัย มีได้มีแต่เฉพาะข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัยเท่านั้น
แต่ยังมี ลูกจ้างประจำ ซึ่งมีจำนวนถึง 300 คน บุคคลากรทั้งหมดที่กล่าวมาแล้วนี้คือ ผู้ดำเนินงาน
ในคานคอง ๆ ของมหาวิทยาลัยให้เจริญก้าวหน้า ทางคนก็ทางปฏิบัติหน้าที่ของตนไปตามลักษณะ
ของงานที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติ

โดยขอเท็จจริงแล้ว พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประกาศใช้เมื่อ พ.ศ. 2517
กฎหมาย ฉบับที่ 2 ประกาศใช้ตั้งแต่ พ.ศ. 2519 ส่วนระเบียบมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ว่าด้วย

หลักเกณฑ์และวิธีการสรรหาอธิการบดีเริ่มใช้ตั้งแต่ พ.ศ. 2521 แต่ผู้เขียนก็ไม่ทราบว่าเป็นเพราะเหตุใด ระเบียบดังกล่าวจึงกำหนดให้เฉพาะ คณาจารย์ เท่านั้นที่มีสิทธิในการเสนอชื่ออธิการบดี ทั้ง ๆ ที่กฎทรง ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2519) ได้กำหนดตำแหน่งข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัยไว้เป็นสามสายอย่างชัดเจนแล้ว

ผู้อ่านคงจะถามว่าที่เขียนมานี้มีจุดมุ่งหมายอย่างไร ผู้เขียนเองหวังที่จะให้มีการทบทวนระเบียบดังกล่าว เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมในการใช้สิทธิ เพราะสิทธิในการสรรหาอธิการบดี ข้าราชการทุกคนควรมีสิทธิอย่างทัดเทียมกัน ไม่ควรจะเป็นสิทธิของคณาจารย์แต่เพียงกลุ่มเดียว และถ้าผู้บริหารจะใจกว้างมากขึ้นไปอีก ผู้เขียนก็คิดว่าน่าจะให้สิทธิกับลูกจ้างประจำด้วยซ้ำไป เพราะเขาเหล่านั้นก็มีส่วนร่วมในการทำหน้าที่ให้มหาวิทยาลัยเจริญก้าวหน้าเช่นเดียวกัน ปัญหาอยู่ที่ว่าใครจะเป็นผู้กำหนดสิทธิ และสิทธิในการสรรหาอธิการบดี ควรจะเป็นของใคร?

ฝันไป

* วรรณิย์ วสันตรากร

ข้าพเจ้าเป็นครูมัธยมศึกษา ณ มหาวิทยาลัยแห่งนี้มานานกว่า 20 ปีแล้ว นานจนอะไร ๆ ได้เปลี่ยนแปลงไปมากมาย มากจนกระทั่งตัวข้าพเจ้าเองซึ่งต้องเปลี่ยนแปลง เช่นกันก็ไม่อาจจะตามทันได้ เคียงข้าง ณ สถาบันแห่งนี้ ข้าพเจ้าอดใจไม่ได้เลยที่จะไปคลุกคลีกับไอของ "เสรีภาพ" ที่ทุกหมู่เหล่าเรียกหา ทั้ง ๆ ที่บางทีสิ่งที่เรียกว่า "เสรีภาพ" ตามที่พวกเขาเรียกหา นั้น เหล่าผู้เรียกหาทั้งหลายมิได้เข้าใจมันแม้แต่น้อย พวกเขาเข้าใจแต่เพียงว่า เสรีภาพคือการทำอะไรทุกอย่างได้ตามใจตนเอง การที่จะต้องทำตามกฎตามระเบียบข้อบังคับนั้นคือการมันนอนเสรีภาพ หากมีความเข้าใจไม่ว่า ประชาธิปไตยที่ดีและถูกต้องนั้น จะต้องอยู่ในกรอบของ ระเบียบวินัยที่ถูกต้อง ดังนั้นจึงมีปรากฏการณ์ต่าง ๆ เกิดขึ้น

วันหนึ่ง ... ข้าพเจ้าเขาห้องสอนตามปกติ ได้พบว่าพวกเขาแค้นตัวกันความสบาย บางใส่เสื้อยืคหลายคนใส่เสื้อลอยชาย บางคนแค้นตัวเหมือนจะไปเดินเล่น หลายคนแค้นตัวเรียบร้อย แต่บางคนสวมรองเท้าแตะ และบางคนก็ลากเกี้ยว พวกเขาบอกว่านั่นเป็นเสรีภาพส่วนบุคคล พวกเขาเป็นคนยากไร้ แค้นกายไคอย่างนี้ก็นับว่ากล่มไปแล้ว ก็แล้วนะ ... ที่ไม่ยุ่งยาเกี้ยวและผ้าขาวม้ามานั่งเรียนด้วย

อีกชั่วโมงหนึ่งในตอนบ่ายวันนั้น ... ก่อนเข้าสอนเล็กน้อย หัวหน้ากลุ่มมาหาข้าพเจ้าแล้วแจ้งให้ทราบว่า วันนั้นพวกเขาขอหยุดเรียนเพราะถึงแต่เช้าทั้งกลุ่มยังไม่เข้าเรียนเลยแม้เพียงชั่วโมงเดียว เขามีกิจกรรมแข่งชักกะเย่อกัน ข้าพเจ้าได้ยินเสียงกลองยาวบ้าง รำมะนาบ้าง ฉิ่งฉาบบ้าง เสียงตีปี่บ้าง ต่างตีกันเพื่อเร่งเร้านักกีฬาฝ่ายตนลงเล่นอยู่หน้าคอก ข้าพเจ้าจึงตกใจบอกว่าเป็นอันว่าข้าพเจ้าไม่ต้องสอนอีกในชั่วโมงนั้น ข้าพเจ้านั่งก็คิดอยู่คนเดียว "ช่างก็จริงนะ ... ทำงานมาสี่สิบกว่าปี ... ตอนนี้สบายมาก ถึงเวลาสอนก็ไม่ต้องสอน จะเป็นอย่างนี้ไปอีกนานเท่าใด..."

อีกวันหนึ่ง... ข้าพเจ้ากำลังจะเข้าห้องสอน เหล่าข้าพเจ้าทั้งหลายกำลังจับกลุ่มสูบบุหรี่ควันโขมงไปห้องเรียน ข้าพเจ้าอดคิดไม่ได้ว่า "สักวันหนึ่งหรือคงจะพบบางคนกำลังตั้งวง ร่ำสุราหรือเล่นไพ่กันบ้างละ และถึงตอนนั้นข้าพเจ้าคงจะต้องรวมวงด้วย..."

.... ทันใดนั้น ข้าพเจ้าส้าลัศวันไฟ ... ตกใจตื่น... อะไรกันนี้... ข้าพเจ้าเผลอมอยหลับไปในตอนบ่ายของวันอาทิตย์วันหนึ่ง โครณะที่มาเผาขยะมูลฝอยใกล้บ้านเรา จึงเดินออกไปดู พบเด็ก

* รองศาสตราจารย์ ภักดีวิชาพื้นฐานการศึกษาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์

ที่บ้านกำลังกวาดขยะและใบไม้แห้งเผาทิ้ง ... ข้าพเจ้าฝันไปหรือนี่

ขอชี้ฐานต่อพระสยามเทวาริราช สิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งปวง และสิ่งใดก็ได้ที่เป็นที่ยึดเหนี่ยว
ทางใจ ขออย่าให้ถิ่นแดนสถานศึกษาแห่งนี้เป็นไปอย่างที่ข้าพเจ้านั้นเลย ... เจ้าพระคุณ...
ข้าพเจ้าหัวใจเหลือเกิน กรุณาช่วยด้วยเถิด .....

การใช้อาคารและสถานที่ของมหาวิทยาลัย

* ประทีป เลาวัณอารีย์

ปัญหาเกี่ยวกับเรื่องการใช้อาคารและสถานที่ของมหาวิทยาลัยของเรานั้นได้รับการร้องเรียน และขอความช่วยเหลือจากอาจารย์และนิสิตอยู่เสมอว่าห้องเรียนไม่พอเพียงบ้าง ที่รับประทานอาหารไม่พอกับจำนวนนิสิตบ้าง ห้องสมุดหรือแม้กระทั่งห้องโสตทัศนศึกษาไม่เพียงพอ ข้อขัดข้องเหล่านี้ก็ยังไม่มียุติที่จะได้คิดดำเนินการแก้ไขกันอย่างจริงจัง ซึ่งเหตุการณ์ต่าง ๆ เหล่าที่เป็นอยู่ขณะนี้ก็ยังคงพอรับตัวเข้ากับสภาพความเป็นอยู่ไปได้ตามเหตุการณ์ แต่ถ้าหากมีการบูรณมหาวิทยาลัยเขตจริงจังขึ้นมาไม่ทราบว่าจะสัมพันธ์กันมากน้อยเพียงใด เพราะถึงแม้ว่าจะมีอาคาร 7 ชั้น เพิ่มขึ้นมาอีก 2 หลังก็ตามที่ ปัญหาและข้อขัดข้องต่าง ๆ เหล่าที่จะประมวลได้คร่าว ๆ มีดังนี้

1) การบูรณหรือคิดแปลงห้องบรรยาย เป็นห้องพักอาจารย์หรือสำนักงาน ตัวอย่างที่เห็นได้อย่างชัดเจน เช่น ตึก 9 มีห้องทั้งหมดเกือบ 50 ห้อง แต่สามารถใช้เป็นห้องเรียนได้ไม่ถึง 5 ห้อง ตึก 3 มีห้องเกือบ 20 ห้อง แต่ใช้เป็นห้องเรียนได้ไม่เกิน 5 ห้องเช่นเดียวกัน

2) การจัดตารางเรียน กระจายเวลาไปทั่วถึง จะเห็นได้ว่า ช่วงเวลา 12-13.00 น. ส่วนมากจะไม่มีการเรียนการสอน ฉะนั้นทั้งนิสิตและอาจารย์ จะต้องมาเดินเกาต์คนตรี เพื่อแย่งที่นั่งในโรงอาหาร รวมทั้งห้องน้ำห้องส่วนควบ

3) การเปลี่ยนตารางสอนระหว่างอาจารย์ผู้สอน และผู้เรียนกันโดยพลการ (ผู้เรียนระดับบัณฑิตศึกษาจะมีมากที่สุด) จะเห็นได้ว่าในวันจันทร์ และวันศุกร์ จะมีผู้เรียนน้อยมาก เพราะวันจันทร์ติดกับวันอาทิตย์ และวันศุกร์ติดกับวันเสาร์ เพื่อสะดวกในการกลับบ้าน จึงมีเรียนกันเฉพาะวันอังคาร พุธ และพฤหัสบดีเท่านั้น วันที่เกิดปัญหามากที่สุดคือวันพุธ ช่วงเวลา 10-12.00 น. ฉะนั้นในหนึ่งสัปดาห์ จะใช้อาคารและสถานที่กันเต็มที่เพียง 3 วัน ใบบ้างเล็กน้อย 2 วัน (จันทร์, ศุกร์) และอีก 2 วัน ไม่ได้ใช้เลย (วันเสาร์, อาทิตย์) เมื่อคิดเป็นปริมาณการใช้ออกมาแล้วไม่คุ้มกับการลงทุน

4) พื้นที่บางแห่งทิ้งไว้โดยไม่ใช้ประโยชน์ เช่น ค่ายฟ้า ตึก 9, ตึก 2, ตึก 6, และ ตึก 10 เป็นพื้นที่หลายร้อยตารางเมตร ถึงแม้จะปล่อยให้ให้นิสิตบางคนไปทำกิจกรรมอันขัดต่อศีลธรรม

* อาจารย์ภาควิชาคุรุศึกษาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์

5) ห้องบางห้องเช่น ห้องฉายภาพยนตร์ อาจารย์ บางท่านจะจองผูกขาดตลอดภาคการศึกษา เพราะใกล้ห้องพัก ทำให้อาจารย์ท่านอื่นที่ต้องการมาใช้บริการ และมีเวลาสอนตรงกันไม่สามารถใช้บริการได้ และเป็นเรื่องที่น่าคิด แต่ยังไม่มีการเคยคิดว่า มหาวิทยาลัยขนาดใหญ่เช่นนี้มีห้องฉายภาพยนตร์เพียงห้องเดียวเท่านั้น เราหวังกันแถวห้องประชุมจะต้องมีเครื่องปรับอากาศ แต่ห้องที่จะให้บริการทางโสตทัศนศึกษาเราอาจจะลืมไป

6) การจัดสรรงบประมาณรายได้ ที่กักไว้ให้บริการกับนิสิตทั้งภาคปกติและภาคสมทบ รวมทั้งการใช้เป็นสถานที่สอบ ของนิสิตน่าจะได้รับการจัดสรรงบประมาณรายได้ (ซึ่งมาจากเงินบำรุงการศึกษาและค่าธรรมเนียม) ตามส่วนของภาควิชาและให้บริการ

7) ในช่วงครึ่งภาคเรียนของภาคเรียนที่ 1 นิสิตคณะศึกษาศาสตร์ ชั้นปีที่ 4 จะเตรียมตัวในการออกฝึกงาน ซึ่งจะต้องเรียนเป็น 2 เท้าของภาคปกติ ทำให้เกิดปัญหาเรื่องห้องเรียนทุกครั้ง

ข้อเสนอแนะ

- 1) ผู้บริหารคงจะต้องวิงวอนบรรคาคณาจารย์ทั้งหลายให้ช่วยกันเสียสละและยุติ การขยายตัวของห้องพักอาจารย์ลงบ้าง เพราะปกติอาจารย์แต่ละท่านก็มีได้อยู่ประจำกันในห้องพักเท่าใดนัก และการตั้งครัวในห้องพักก็ใช้พื้นที่กันไม่ใช่น้อย โปรดช่วยกันเห็นใจนิตคิดว่าหากนิตไม่มีที่ที่จะเรียน เราเองก็คงไม่มีที่จะสอนเช่นเดียวกัน
- 2) ควรบรรจุตารางสอนลงในช่วง 12-13 และ 16-17 บ้าง เพื่อเป็นการกระจาย และลดความแออัดลงบ้าง หลายท่านอาจจะสงสัยว่าจะทำได้อย่างไร เรื่องนี้อาจปรึกษาคณะครูตามโรงเรียนมัธยมดูบ้างคงได้
- 3) ห้ามการเปลี่ยนตารางสอนอย่างเด็ดขาด และควรจะใช้วันเสาร์, และอาทิตย์ ในการเรียนการสอนควย ซึ่งเป็นเรื่องที่ต้องการถูกกำหนดเป็นอย่างยิ่ง แต่เชื่อว่าอาจารย์หลายท่านคงจะให้ความเมตตา และไม่ต้องประสพเหตุเกี่ยวกับการจราจรของกรุงเทพฯ
- 4) พื้นที่บนคานฟ้าน่าจะได้ใช้ทำประโยชน์บ้าง เช่นที่ตึก 2 อาจให้เป็นสนามตะกร้อของ นิสิตก็น่าจะดี ถ้ายิ่งคิดไม่ออกลองไปดูของปทุมวันเขาก่อนก็ได้
- 5) ปัญหาเรื่องห้องฉายภาพยนตร์น่าจะแก้ไขได้ เพราะตามตึกต่าง ๆ ขณะนี้ส่วนใหญ่มีห้องประชุมที่ติดเครื่องปรับอากาศอยู่แล้ว ถ้าหากคิดมานานส์คำก็จะเป็นห้องฉายภาพยนตร์ได้อย่างดี

เช่น คีตก 9 มีห้อง 927 , คีตก 2 มีห้อง 222, หอประชุมมีห้องประชุมเล็ก, คีตก 3 มีห้องแนะแนว และห้องประชุมของคณะ, คีตก 4 มีห้องกองกลางข้อสอบ (ซึ่งมีช่วงเวลาว่างจากการทำข้อสอบหลายเดือน) และคีตก 10 มีห้องประชุมของคณะวิทยาศาสตร์ เป็นต้น ถ้าหากเราได้จัดเครื่องฉายภาพยนตร์, ภาพนิ่ง, และเครื่องฉายแผ่นใสประจำห้องเหล่านั้น มีตู้เหล็กที่แข็งแรงสำหรับเก็บเครื่องอุปกรณ์ และฝึกหัดคนงานประจำคักให้ใช้เครื่องมือต่าง ๆ เหล่านี้สำหรับให้บริการอาจารย์ อาจารย์ที่สอนก็จะได้รับความสะดวก และนิสิตก็จะได้รับประโยชน์จากการเรียนการสอนมากยิ่งขึ้น

6) มหาวิทยาลัยควรเห็นความสำคัญของห้องบรรยายรวม ในการศึกษาระดับอุดมศึกษา บางรายวิชาอาจจะต้องใช้การบรรยายรวมบ้าง

ข้อเขียนนี้อาจจะยังไม่มีการวิจัยใดเป็นพื้นฐานรองรับ หรือใช้เป็นที่อ้างอิงได้ก็ตาม แต่ผู้เขียนขอกราบเรียนว่า ข้อมูลต่าง ๆ เหล่านี้ เป็นข้อมูลพื้นฐานเบื้องต้น ซึ่งบุคคลธรรมดาสามัญก็พอจะทราบและเข้าใจได้ และคงไม่ยากเกินไปที่จะปฏิบัติ

* สุ่มณฑา พรหมบุญ

แต่หัวข้อก็พอรู้ว่านักวิชาการเป็นผู้เขียน เพราะนักวิชาการถนัดตั้งคำถาม หรือแม้แต่จะตอบคำถามก็มักจะตอบด้วยการตั้งคำถาม "วิชาการเพื่อใคร" ก็คงมีคำตอบเข้าข่ายนี้ด้วยตามวิธีของนักวิชาการ นักวิชาการเปรียบเหมือนเด็กชน ๆ ที่สาละวนทำโน่นทำนี่ลองผิดลองถูกอยู่ตลอดเวลา โดยไม่ใส่ใจกับเป้าหมายของสิ่งที่อยากทำ คือเป็นผู้มีความสุขอยู่กับการแสวงหาความรู้ในสาขาวิชาการของตนให้มากยิ่งขึ้นและพอใจต่อการถ่ายทอดความรู้นั้นอย่างหมดไส้หมดพุงให้แก่ลูกศิษย์ของตน คุณลักษณะข้อนี้เองที่คอย ๆ หลอมพฤติกรรมของนักวิชาการให้พอใจที่จะคลุกคลีกับนักวิชาการด้วยกันเอง เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ความทึ่คู่กันและกัน นักสังคมศาสตร์ ย่อมชอบคุยเรื่องสังคมศาสตร์ นักวิทยาศาสตร์ย่อมชอบคลุกคลีกับนักวิทยาศาสตร์ ถ้าจะให้เหมาะนักชีววิทยาคูกับนักชีววิทยาได้ถูกใจกว่า แต่ถ้าจะให้ดีขึ้นนักพันธุศาสตร์สนทนากับนักพันธุศาสตร์รู้เรื่องกว่า หรือถ้าจะให้ดีบริสุทธิกับมนุษย์พันธุศาสตร์ เสวนากับนักมนุษย์พันธุศาสตร์ได้ถึงใจที่สุด เหล่านี้สะท้อนให้เห็นลักษณะการทำงานของนักวิชาการ คือก้มหน้าก้มตาทำสิ่งดีไปในสาขาวิชาของตนอยู่ทุกขณะจนในที่สุด เมื่อเงยหน้าขึ้นก็มองไม่เห็นใครอีก จะเห็นได้ว่า ไม่ว่านักวิชาการจะมาจากสถาบันใดไม่ได้มีความแตกต่างกัน คือไม่ค่อยมีช่องว่างระหว่างสถาบัน หรือมีก็น้อย แต่ช่องว่างระหว่างสายวิชา มีปรากฏอยู่เสมอ และในบางกรณีก็เป็นกำแพงกันระหว่างสายความคิดเลย บ่อยครั้งที่นักวิชาการต่างสายต้องถกกันคือเป็นเอ็น เพื่อส้าแคงความลึกซึ้งยอกเยียมของสาขาวิชาของตน บ่อยครั้งที่นักวิชาการเหยียดหยามความไม่มีสาระของสายวิชาอื่นทั้งอยู่ในใจและนอกใจ ความรักที่มีต่อความรู้ซึ่งมีลักษณะค่าดีสิ่งนี้เองที่เป็นจุดเด่นเป็นเอกลักษณ์ของนักวิชาการ ซึ่งก็ไม่เสียหายตรงไหนเว้นแต่ว่าหลักสูตรทั้งหลายนักวิชาการเป็นผู้ทำ อะไรได้เกิดขึ้นและอะไรจะเกิดขึ้นเมื่อนักวิชาการทำหลักสูตร

ถ้า "ผู้ทำ" เป็น "ผู้ใช้" ด้วย ผู้ทำก็ต้องทำในขอบเขตที่ตนเองจะใช้ได้ ซึ่งเป็นเรื่องธรรมดาหลักสูตรจึงมักจะประกอบด้วยวิชาต่าง ๆ ที่นักวิชาการหลับตาก็เห็นภาพแจ่มชัดในหัวสมองว่า

¹ ปรับปรุงจากบทความประกอบการสัมมนาชีววิทยา ครั้งที่ 1 เรื่อง การพัฒนาการเรียนการสอนชีววิทยาระดับอุดมศึกษา 16-18 มีนาคม 2524 ณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

* ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาควิชาชีววิทยา ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายวิชาการคณะวิทยาศาสตร์

จะเริ่มสอนด้วยเรื่องอะไรและจบลงด้วยเรื่องอะไร จุดมุ่งหมายของหลักสูตรเป็นส่วนที่พหุภาพที่สุด และมักจะมีไว้ให้ครบตามฟอร์มเท่านั้นเอง ผู้สอนก็ต้องสอนในเรื่องที่ตนรู้และถ่ายทอดความชอบความไม่ชอบหรือที่เรียกให้หรวว้าทัศนคติของคนไปโดยไม่รู้ตัวบ้าง รู้ตัวบ้าง นั่นก็ธรรมดาอีกเหมือนกัน ความธรรมดาทั้งหลายทั้งปวงเหล่านี้เมื่อปล่อยไปตามธรรมชาติสักพักหนึ่ง ผลที่ปรากฏก็อย่างที่เห็น คือมีนักวิชาการผลิตออกมามากเกินไป ซึ่งมีลักษณะไม่แตกต่างจากนักวิชาการแบบที่เคย จะซ้ำร้ายยิ่งกว่าเสียอีกคือรุ่นใหม่ ๆ ยิ่งจะถึงสักในความรู้เฉพาะด้านยิ่งกว่ารุ่นเก่าอีก ความรู้แตกแขนงแยกย่อยจนแหลกละเอียด แล้วเราจะเอาที่ตรงไหนให้นักวิชาการอยู่ในเมื่อเริ่มปรากฏชัดขึ้นทุกที่ว่าสังคมกำลังไม่ต้องกำนักวิชาการแบบนี้ สังคมกำลังกระหาย "ผู้ผลิต" เพื่อเพิ่มผลผลิตทางเศรษฐกิจให้กับสังคมเพื่อแก้ไขและรับมือกับปัญหาประชากรเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว สังคมต้องการนักวิชาการอีกแบบหนึ่ง คือนักวิชาการที่จะวนเวียน (แทนที่จะค้างค้ำ) หาวิธีทางสนับสนุนการผลิต คือเสาะหาเทคโนโลยีมาใช้ ยิ่งเป็นเทคโนโลยีสำเร็จรูปก็ยิ่งดี จะไ้ทุนเวลาสองปีทดลองดู ในยามข้าวยากหมากแพง สังคมถือว่าผู้มีกำลังผลิตคือทรัพยากรที่มีค่า เมื่อเป็นเช่นนั้นนักวิชาการที่ค้างค้ำจะกลายเป็นทรัพยากรที่ใกล้สูญพันธุ์ เราผลิตนักวิชาการที่เป็นทาสของความไม่รู้เพื่อรู้กันมานานแล้ว และเรากำลังจะถูกวิวัฒนาการของสังคมมนุษย์เจตนาเอาในยามอุดมสมบูรณ์การเรียนเพื่อรู้คงเป็นแค่ขั้นที่นาภาคภูมิใจ แต่ในยามเช่นนี้การเรียนเพื่อรู้แต่เพียงอย่างเดียวกลับเป็นความล้มเหลวที่ถูกประนาม เค็ดชนในที่คับแคบคงจะหมดความสุขสันต์ใดนักวิชาการที่ถูกจำกัดความคิดความใฝ่รู้ก็คงจะอีกอึดฉันนั้น

ย้อนหลังไปเกือบ 20 ปี ประเทศเกาหลีเป็นเพื่อนร่วมทางของประเทศไทยในการเริ่มวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ปัจจุบันเกาหลีพัฒนาทางเศรษฐกิจถึงเพื่อนร่วมทางไปไกลและจะยิ่งถึงทางมากยิ่งขึ้นอีก ในขณะที่ผลิตภัณฑ์ประชาชาติของเรากว่า 70% ไม่ได้มาจากภาคเกษตรกรรม แต่ประชากรในภาคนี้กลับมีจำนวนเกือบ 75% ประชากรส่วนใหญ่ของประเทศจึงอยู่ในภาวะยากจน ทรัพยากรมนุษย์ไม่สอดคล้องกับจำนวนประชากร นี่เป็นปัญหาหลักของประเทศของเรามาช้านาน จากการสำรวจของทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐเกี่ยวกับสภาวะการทำงานของบัณฑิตประมาณ 1 ปีหลังเรียนสำเร็จ ปรากฏว่าจำนวนบัณฑิตทางวิทยาศาสตร์ที่ยังไม่ได้ทำงานคิดอันกับสูงและสูงพอ ๆ กับบัณฑิตทางสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ข้อมูลล่าสุดเท่าที่ผู้เขียนทราบคือข้อมูลจากการสำรวจบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2520 ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ 12 แห่ง

ปรากฏว่าบัณฑิตวิทยาลัยที่ยังไม่ได้ทำงานมีอยู่ 30.26% เทียบกับสังคมศาสตร์ 38.3% และมนุษยศาสตร์ 30.2% สำหรับพวกที่ทำงานก็รับราชการเสียเป็นส่วนใหญ่ ส่วนพวกที่ไม่ได้ทำงานส่วนใหญ่ศึกษาต่อและที่เหลือเกือบทั้งหมด ไม่ทำงานเพราะหางานทำไม่ได้ ท่านนักวิชาการคงอยากได้แย้งข้อมูลหลายประการ เป็นคนว่า อาจจะสำรวจเร็วเกินไปก็ได้ หรืออยู่เขียนอาจจะคัดลอกมาจากก็ได้ หรือมีข้อโต้แย้งอื่น ๆ อีกรอยแปดพันประการตามนิสัยขี้สงสัยของนักวิชาการ แต่อาจจะสงสัยเลยไปว่า บัณฑิตศึกษาทางสาขาวิชาต่าง ๆ เป็นการชดเชยปัญหาการว่างงานของบัณฑิตปริญญาตรีหรือไม่ และหากการรับคนใหม่เข้ารับราชการกำลังลดลงบัณฑิตก็ดี มหาบัณฑิตก็มีต้องวิจัยฝุ่นกันมากขึ้นหรือสงสัยอย่างนี้ทำให้ให้นักวิชาการวางเฉยไม่ได้แน่

การตั้งปัญหา เป็นเรื่องที่ทำได้ไม่ยากนัก แต่การแก้ปัญหาเป็นเรื่องที่ยากกว่ามาก ดังนั้นที่นักปราชญ์ท่านหนึ่งกล่าวไว้ว่า "ถ้าตั้งเป็นปัญหาขึ้นมาได้ ปัญหานั้นก็แก้ได้" ผู้เขียนจึงยังไม่ปราชญ์พอที่จะปฏิบัติได้ หรืออาจจะบังเอิญปัญหาที่ตั้งขึ้นนี้เป็นปัญหาโลกแตกต้องอาศัยเทวดามาแก้ก็ได้อีกอย่างหนึ่งที่เป็นไปได้คือ ถ้าขึ้นให้นักวิชาการแก้ปัญหาหลักสูตรกันเองก็คงหลีกเลี่ยงไม่พ้นกรอบเดิมไปได้ ก็สู้ไม่ถอยเสียเวลาแก้ดีกว่า ถัดลึกลับคิดกันเองใช้กันเองอย่างเดิมต่อไป แต่ข้อวิพากษ์คือไม่ช้าก็เร็วอาจจะไม่มีใครหลุกมาให้เราผลิต ถึงตอนนั้น "วิชาการเพื่อใคร" ก็จะชัดเจนไปเอง ทางที่พอจะเป็นไปได้คือต้องเริ่มบุกเบิกหนทางใหม่ให้เป็นทางเลือกแก่ผู้ที่จะเป็นบัณฑิตทางสาขาวิชาต่าง ๆ เช่น ให้ภาคเอกชนซึ่งเป็นผู้ใช้บัณฑิตได้มีส่วนร่วมในการวางแผนหลักสูตรและการฝึกบัณฑิตให้มีการร่วมมือจากนักวิชาการประยุกต์ นักเศรษฐศาสตร์ พหุศาสตร์ วิทยาการจัการ ฯลฯ การทบทวนทิศทางของหลักสูตร เป็นภาวะจำเป็นที่เราได้รับแรงบีบคั้นจากสภาวะเศรษฐกิจสังคมปัจจุบัน ส่วนการหาแนวทางใหม่ต้องอาศัยบุคคลนอกวงการจึงจะใหม่ได้ ถ้าไม่กำหนดทิศทางให้ชัดเจนก็ช่วยการที่จะพัฒนาการเรียนการสอนกัน เพราะปัญหาใหญ่ไม่ได้อยู่ตรงนั้น ที่คนมาเรียนบางสาขาวิชาอันย่อยลงอาจจะไม่ใช่ครูสอนแยกลง แต่เพราะเขาไม่รู้จะเรียนไปทำไม เรียนไปทำอะไร

ยังมีปัญหาสำคัญอีกอย่างหนึ่งที่ก่อตัวจากความรักที่จะรู้แบบกำกวมของนักวิชาการคือปัญหาวิชาในระดับพื้นฐานถูกทอดทิ้งมิได้รับการเหลียวแลเอาใจใส่เท่าที่ควร โดยมีอคติว่าพวกที่เรียนวิชาพื้นฐานส่วนใหญ่ เรียนแล้วก็แล้วกันไปไม่เหลือไปเรียนในระดับลึกสักก็คน ถ้าหากนี้ไม่ใช่จุดอ่อนแล้วความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยในการผลิตตำราในระดับพื้นฐานคงจะไม่เกิดขึ้นไป 20 ปีอย่างนี้ เป็นแน่ แม้จะช้าไปหน่อยแต่ไม่มีอะไรสายเกินไป นับว่าเป็นจุดเริ่มต้นที่น่ายกย่องยินดีอย่างยิ่ง

วิชาพื้นฐานควรมีครบทั้ง "พื้น" และ "ฐาน" คือให้ความรู้เท่าที่จำเป็นต่อการเป็นพื้นฐานรองรับความรู้เพิ่มเติมต่อไปได้ และให้มีทัศนคติต่อวิชาการและต่อโลกที่จะหยั่งรากลึกสร้างคามฝังใจคือเป็นฐานของผู้เรียนไปจนตลอดชีวิต ความรู้นั้นได้จากตำราโดยอาศัยครูแนะนำเล็กน้อยก็รับไปได้ ส่วนทัศนคติสองกันไม่ได้เพราะเป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้น แรงศรัทธาต่อสิ่งใดก็ตามย่อมได้มาจากการได้ฟังได้สนทนากับผู้ที่คลุกคลีกับสิ่งนั้นและรักสิ่งนั้นด้วยใจจริง การฟังคำสอนจากประสบการณ์ของบุคคลเหล่านี้เป็นการประหยัดเวลาของผู้เรียนที่จะต้องไปสืบเสาะหาเอง เพราะท่าน "ผู้รู้" ย่อมกลั่นกรองเอาแต่ประสบการณ์ชั้นยอดของท่านและบุคคลรอบ ๆ ตัวท่านมาเล่าให้ฟัง สิ่งเหล่านี้เรียนจากตำราไม่ได้ จุดมุ่งหมายที่ยกประเด็นวิชาพื้นฐานมากล่าวมีอยู่ 2 ประการคือ ประการแรก วิชาพื้นฐานมีความสำคัญยิ่งที่จะปลูกฝังความเข้าใจและทัศนคติต่อวิชาตลอดจนความสัมพันธ์ของวิชานั้นกับมวลมนุษย์ จึงควรสอนโดยผู้มีประสบการณ์มีโลกทรรศน์กว้างและไกล ไม่ใช่เกี่ยวข้องกันสอนเพราะเห็นว่าไม่สำคัญ ประการที่สอง ผู้สอนวิชาพื้นฐานไม่น่าจะต้องกังวลว่าจะให้เนื้อหาวิชาแก่ผู้เรียนได้ไม่หมด เพราะไม่มีทางให้ได้หมด และผู้เรียนก็ไม่มีทางรับได้หมด ส่วนใหญ่ยังไม่รู้ควยซ้ำไปว่าจะรับไปทำไม เมื่อปลดเปลื้องข้อวิตกก็นออกไปได้ คำว่า "สอนไม่ทัน" และความเครียดจากการสอนแบบยึดเยียดความรู้ก็จะทุเลาลง ผู้สอนคงมีความสุขขึ้น และข้อสำคัญคือผู้เรียนมีความสุขขึ้นแน่ ๆ

ผู้เขียนได้แสดงความคิดเห็นส่วนตัวเกี่ยวกับหลักสูตรและการศึกษาในระดับอุดมศึกษาไปแล้ว แต่ส่วนที่ยังไม่ได้กล่าวและจะลืมกล่าวเสียมิได้คือ แม้นักวิชาการจะแคบในสาขาวิชาแต่ใจมิได้แคบเลย ในเมื่อการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมเป็นธรรมชาติของมนุษย์อยู่แล้ว นักวิชาการทั้งหลายก็คงจะมีใจกว้างพอที่จะยอมรับว่า ถึงเวลาแล้วที่เราจะต้องปรับวิชาการ ที่เรารักให้เข้ากับสภาพของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ก่อนที่สังคมจะปรับเราไปในทิศทางที่เราไม่พึงปรารถนามากไปกว่านี้

ถอยแถลงนี้จึงจบลงด้วยคำร้องขอให้ท่านผู้เป็นสมาชิกของ มศว ประสานมิตร ได้เสนอข้อคิดเห็นของท่านมายังคณะผู้จัดทำ จะเป็นข้อคิดเห็นเกี่ยวกับกิจการค่านิยมของมหาวิทยาลัย ก็น่าจะเป็นประโยชน์หากได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ทางคณะผู้จัดทำยินดีที่จะเผยแพร่ให้ได้อ่านทั่วกัน เพื่อให้เป็นประโยชน์แก่การเสวนากันในหมู่บัณฑิต

สารสภาคณาจารย์

มศว ประสานมิตร

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเป็นแหล่งเสนอความคิดเห็นเชิงสร้างสรรค์ ทั้งทางวิชาการและการบริหารงานมหาวิทยาลัย
2. เพื่อเป็นการเผยแพร่กิจกรรมต่าง ๆ ของสภาคณาจารย์

เจ้าของ

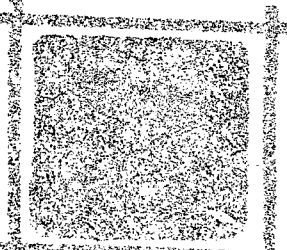
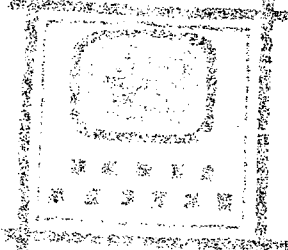
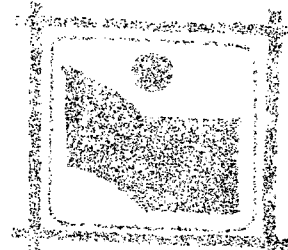
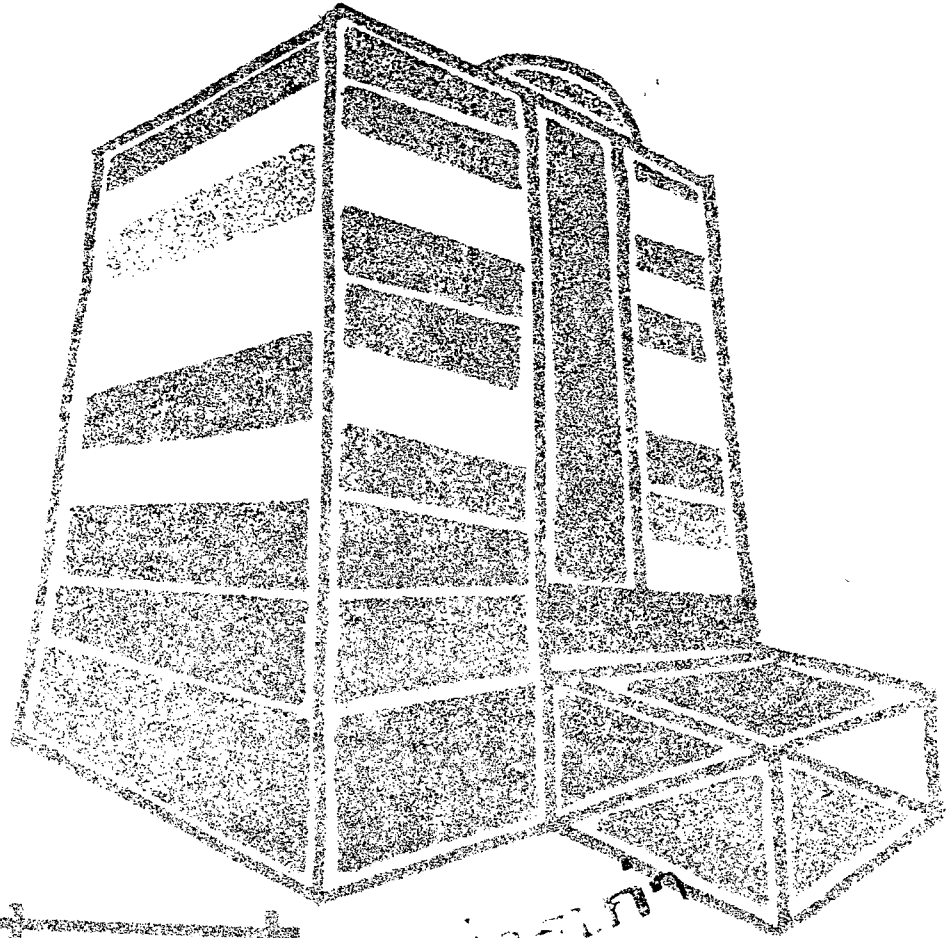
สภาคณาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

คณะกรรมการจัดทำสารสภาคณาจารย์

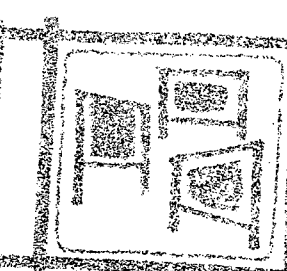
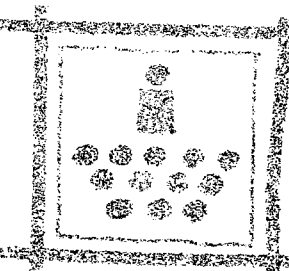
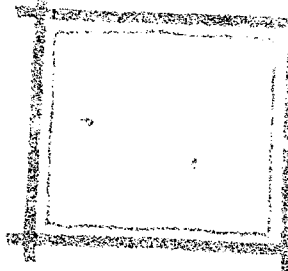
นางสาววิพุธ	โสภางค์
นายสังวาลย์	คล้ายกระแสน
นางสาวอัญชติ	สุทธธรรม
นางสาวจินตนา	เอกกตตวจิต
นายสุรเกษ	วันทยา
นายปริญญา	पालกะวงศ์ ณ อบุญยา

"สภาคณาจารย์" มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
เป็นเอกสารภายในมหาวิทยาลัย ขอคิดเห็นใด ๆ ที่ปรากฏ
ในเอกสารนี้เป็นของผู้เขียนเท่านั้น ไม่ใช่เป็นขอคิดเห็นของ
สภาคณาจารย์

31 ป.ร. 2529

มหาวิทยาลัย

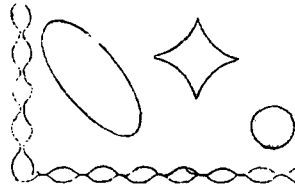
315014

สมาคมช่างรับ

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สมาคมช่างรับ

ป ระ ธ า น ส ภ า ค ณ า จ า ร ย ์

แ ฉ ล ี ง

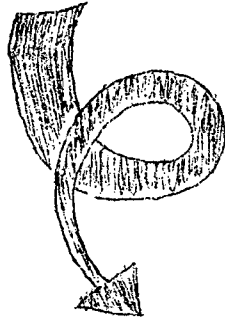
เป็นที่น่ายินดีที่มหาวิทยาลัยมีนโยบายสนับสนุนให้อาจารย์และข้าราชการทุกฝ่ายได้พัฒนาตนเอง โดยสนับสนุนการศึกษาต่อภายในประเทศ และได้ติดต่อ ค่าเงินการหาทุน ทุนอุดหนุน ระยะเวลา และทุนศึกษาต่อต่างประเทศในสาขาวิชาที่เป็นความต้องการของมหาวิทยาลัย จากประสบการณ์ ผมทราบว่า ผู้ที่จะไปศึกษาต่อต่างประเทศจะต้องสอบ TOEFL ให้ได้คะแนน ตั้งแต่ 500 - 550 ขึ้นไป ซึ่งเรื่องนี้ทำให้อาจารย์และข้าราชการหลาย ๆ ท่านหนักใจ เนื่องจากไม่ได้ใช้ภาษาอังกฤษมานาน ท่านอธิการบดีก็มีความเป็นห่วงมากเช่นกัน จึงได้ ผ่าทสภาคณาจารย์ให้กระตุ้นท่านทั้งหลาย และสภาคณาจารย์กำลังคิดหาช่องทางเพื่อช่วยเหลือ ท่านในด้านการเสริมความรู้ภาษาอังกฤษ ผมจึงขอถือโอกาสนี้ชักชวนให้ท่านส่งข้อเสนอแนะมา ยังสภาฯ เพื่อค่าเงินการให้เป็นประโยชน์แก่ท่านทั้งหลายอีกแรงหนึ่งด้วย

อีกเรื่องหนึ่งที่ผมใคร่ขอความกรุณาก็คือ ขอให้ท่านส่งข้อเสนอแนะหรือความคิดเห็นเกี่ยวกับ มหาวิทยาลัย มายังสำนักงานสภาคณาจารย์ วิทยาเขตประสานมิตร ห้อง 315 ก. ตึก 3 หรือส่งที่กรมการสภาคณาจารย์ ประจำคณะ หรือสำนักของท่านก็ได้

ผมขอเรียนยืนยันให้เพื่อนอาจารย์และข้าราชการทั้งหลายทราบอีกครั้งว่า สภา-คณาจารย์มีหน้าที่ให้คำปรึกษา เสนอแนะ และให้ความร่วมมือกับมหาวิทยาลัย เพื่อความเจริญทั้งทางวิชาการ การบริหาร และสวัสดิการของมหาวิทยาลัย สภาฯ จะเป็นสื่อหรือช่องทางในการ เสนอความรู้สึกรู้สึกและความต้องการของท่านให้ มหาวิทยาลัยทราบเพื่อพิจารณาค่าเงินการต่อไป สภาคณาจารย์ วิทยาเขตประสาน-มิตร ยึดหลักการดำเนินงานตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของมหาวิทยาลัย เราจึงมีความสบายใจในการทำหน้าที่ภายในขอบข่ายโดยเต็มใจ และไม่ก้าวร้าวหรือ ก้าวก่ายผู้ใด เมื่อท่านคณาจารย์และข้าราชการได้ทราบถึงภาระหน้าที่ของเราแล้ว ก็ขอได้โปรดให้เราได้มีบทบาทและทำหน้าที่อย่างเต็มที่ด้วย ขอขอบพระคุณ

กร รรมการ กร รรมการ กร รรมการ กร รรมการ กร รรมการ กร รรมการ กร รรมการ กร รรมการ กร รรมการ กร รรมการ
 กร รรมการ กร รรมการ กร รรมการ **การรรมการ** สภาคณาจารย์
 สภาคณาจารย์ สภาคณาจารย์ สภาคณาจารย์ สภาคณาจารย์ สภาคณาจารย์ สภาคณาจารย์

ก ร ร ม ก า ร ส ภ า ค ณ า จ า ร ย ์
 มศว ประสานมิตร : 2526 - 2527 :

นายสมเกียรติ

กรรทอง

ประธาน

นายทวีสิทธิ์

สิทธิกร

รองประธานคนที่ 1

ท

กรรมการฝ่ายกิจการนิสิต

นางสาววิพุธ

โสภวงศ์

รองประธานคนที่ 2

กรรมการฝ่ายวิชาการ

กรรมการฝ่ายวิชาการ

นายพิสิทธิ์

สารวิจิตร

ประธาน

นางนงนวล

พงษ์ไพบูลย์

นายพลศักดิ์

เทศนิยม

กรรมการฝ่ายสวัสดิการ

นางบังอร	ภูภิรมย์ขวัญ	ประธาน
นายไชยา	กฤดาการ	
นางสาวลาศทองใบ	ภูภิรมย์	
นายสุรเดช	วันทยา	
นางสาวอุไร	สังชนันท์	

กรรมการฝ่ายกิจการนิสิต

นายปรีชา	ลิมไทย	ประธาน
นายเฉลิมศักดิ์	สุภาผล	
นายเทเวศร์	พิริยะพจนท์	
นายสุพจน์	บุญสิทธิ์	

กรรมการฝ่ายบริหาร

นายสังวาลย์	คล้ายกระแสด	ประธาน
นายเฉลิมชัย	เมืองงาม	
นายชำนาญ	สงแก้ว	
นายสุทัศน์	ชูใหม่	

กรรมการฝ่ายประชาสัมพันธ์

นายวีระ	สุภากิจ	ประธาน
		เลขานุการ สภาคณาจารย์
นายอนุธรรม	อินทร์จันทร์	
นายสมรภูมิ	ขวัญคุ้ม	ผู้ช่วยเลขานุการ สภาคณาจารย์
นายอ่ำไพ	จิตต์วัฒน์	

สรุปผลงานของสภาคณาจารย์

สภาคณาจารย์ - ธันวาคม 2526

เรื่องพิจารณาเสนอแนะ

1. เสนอให้ อ.กม. ทบทวนการพิจารณาความดีความชอบประจำปีข้าราชการ โดยขอให้แยกออกจากการเลื่อนชั้นเลื่อนระดับ หรือตำแหน่งทางวิชาการ กล่าวคือถ้าข้าราชการ ผู้ใดได้รับการปรับระดับ หรือตำแหน่งทางวิชาการให้สูงขึ้น และได้รับการปรับขึ้นเงินเดือนด้วย แล้ว ข้าราชการผู้นั้น ก็ควรมีสិทธิได้รับการพิจารณาความดีความชอบประจำปี เลื่อนชั้นเงินเดือน 2 ชั้น ข้อเสนอของท่านอธิการบดีขอให้สภาคณาจารย์รวบรวมข้อมูล และชี้แจงผลดีผลเสียให้ทราบ เพื่อพิจารณาต่อไป

2. เสนอขอแก้ไขระเบียบการสรรหาคณบดี ผู้อำนวยการสำนัก และผู้อำนวยการสถาบัน พ.ศ. 2522 เพื่อให้ข้าราชการทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วมในการสรรหา เกี่ยวกับเรื่องนี้ สภามหาวิทยาลัยได้พิจารณาระเบียบการสรรหาผู้อำนวยการสำนัก/ผู้อำนวยการสถาบัน เสร็จเรียบร้อยแล้วและประกาศออกใช้แล้ว

3. เสนอเรื่องอธิการบดีฝ่ายบริหาร เกี่ยวกับการใช้อาคารตึก 3 และตึก 4 และการปรับปรุงถนนดังนี้

3.1 ขอให้มหาวิทยาลัยกำหนดนโยบายการใช้และการควบคุมอาคาร โดยเฉพาะตึก 4 และตึก 3 ให้แน่นอน

3.2 ขอให้กำหนดผู้รับผิดชอบอาคารตึก 4 อย่างแน่ชัดโดยเร็ว เพื่อที่จะได้ควบคุมการใช้อาคาร มิให้มีการใช้อาคารโดยพลการและสร้างความเสียหาย ความสกปรก และหรือเป็นสถานที่ที่มั่วสุมอีกต่อไป

3.3 ขอให้มีการควบคุมการนำথেปเสียง และสินค้าอื่นใดมาขายในบริเวณตึก 4 อันเป็นสาเหตุของความสกปรกและเสียงกักรบกวนในขณะที่มีการเรียนการสอน

สำหรับถนน สภาคณาจารย์ได้เสนอให้มหาวิทยาลัยพิจารณาปรับปรุง ถนนหน้าตึก 3 ถนนหลังตึก 2 และถนนหลังโรงอาหารเก่าที่ใช้เป็นทางเดินไปยังคณะพลศึกษา ซึ่งอยู่ในสภาพที่เป็นหลุมบ่อ และอะแอะ และมีฝุ่นละอองรบกวน โดยเฉพาะอย่างยิ่งถนนหลังตึก 2

ทั้งนี้เพื่อที่จะได้ช่วยให้อาจารย์หรือการเดินไปมาของนิสิตเป็นไปได้โดยสะดวก นอกจากนี้ ขอให้มหาวิทยาลัยคิดต่อกับกรุงเทพมหานครดำเนินการปรับปรุงถนนเชิงสะพานข้ามคลองฝั่งถนนเพชรบุรีตัดใหม่ ซึ่งชำรุดเนื่องจากสภาพน้ำท่วมด้วย

4. เสนอรองอธิการบดีฝ่ายวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน ดังนี้

4.1 การจัดการเรียนการสอน

ขอให้นักประสาธน์งานกันมากยิ่งขึ้น ระหว่างภาควิชา คณะ ฝ่ายบริการ วิชาการ ตลอดจนคณะกรรมการดำเนินการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้

- ก. การจัดห้องเรียนเป็นไปอย่างเหมาะสมกับจำนวนนิสิต
- ข. ตารางเรียนประจำปีจัดพิมพ์ไว้เป็นตารางเรียนที่ใช้ได้จริง
- ค. การจัดเวลาขณินิสิต ควรให้อาจารย์เป็นผู้กำหนดเอง เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพเป็นจริง

4.2 การจัดเวลาว่าง

ในกรณีที่เป็นไปได้ ขอให้เสนอให้เว้นการจัดตารางเรียนของทุกชั้นทุกระดับในตอนท้ายของวันพฤหัสบดี หรือวันใดวันหนึ่ง เพื่อที่นิสิตจะได้มีเวลาจัดกิจกรรมที่ต้องการได้โดยสะดวก และไปเบียดบังชั่วโมงเรียน

5. เสนอรองอธิการบดีฝ่ายบริหารเกี่ยวกับการจัดตั้งชมรม คณะกรรมการข้าราชการและลูกจ้าง โดยมีรายละเอียด ดังนี้

สภาคณาจารย์ในคราวประชุมครั้งที่ 9/2526 เมื่อวันที่ 26 ธันวาคม 2526 ได้พิจารณาว่า การที่จะให้สภาคณาจารย์กับสโมสรอาจารย์และข้าราชการรวมเป็นหน่วยเดียวกันแล้วนำเอาชมรมคณะกรรมการข้าราชการและลูกจ้างมารวมด้วยนั้น เป็นแนวปฏิบัติที่คงจะเป็นไปไม่ได้ ด้วยเหตุผลดังนี้

5.1 หน้าที่แตกต่างกัน สภาคณาจารย์มีหน้าที่เสนอแนะและให้คำปรึกษาแก่มหาวิทยาลัยในค่านต่าง ๆ เช่น การบริหาร วิชาการ ฯลฯ ส่วนสโมสรอาจารย์และข้าราชการมุ่งเพื่อการสังสรรค์และการจัดบริการและกิจกรรมแก่คณาจารย์และข้าราชการ

5.2 วัตถุประสงค์แตกต่างกัน สภาคณาจารย์มุ่งในแง่ของการบริหารงานของมหาวิทยาลัยเป็นส่วนรวมซึ่งเป็นวัตถุประสงค์ที่กว้าง ส่วนสโมสรอาจารย์ ข้าราชการนั้นมุ่งที่จะก่อให้เกิดความสัมพันธ์ในหมู่อาจารย์ ข้าราชการ ซึ่งแคบกว่าวัตถุประสงค์ของสภาคณาจารย์

5.3 องค์ประกอบ กรรมการสภาคณาจารย์ได้มาจากการเลือกตั้งโดยมีระเบียบ และข้อบังคับที่จะต้องปฏิบัติตามเป็นฐาน ส่วนสโมสรอาจารย์และข้าราชการนั้นไม่มีข้อบังคับ กำหนดไว้ เช่นของสภาคณาจารย์

5.4 คุณสมบัติของสมาชิก กรรมการสภาคณาจารย์ทุกท่านเป็นข้าราชการ ส่วน ชมรมคณะกรรมการข้าราชการและลูกจ้างนั้น ครอบคลุมไปถึงลูกจ้างทุกระดับด้วย

5.5 สภาพเป็นจริง โดยทั่วไปแล้ว ยังไม่ปรากฏว่าได้มีมหาวิทยาลัยใดเลยที่ จะรวมองค์กรทั้งสองนี้เข้าด้วยกัน

อย่างไรก็ตาม หากจะนำชมรมคณะกรรมการข้าราชการและลูกจ้างรวมเข้ากับ สโมสรอาจารย์และข้าราชการ เป็นหน่วยงานเดียวกันแล้ว น่าจะเป็นแนวปฏิบัติที่เป็นไปได้ และเหมาะสมด้วยประการทั้งปวง

เรื่องทั่วไป

1. คำเนิมีการ เลือกกรรมการ สรรหาคณบดีคณะศึกษาศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ และ คณะวิทยาศาสตร์
2. จัดให้มีการแถลงนโยบายและสัมภาษณ์อธิการบดี และรองอธิการบดีฝ่ายต่าง ๆ ในหัวข้อ "นโยบายของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ"
3. สสำรวจความคิดเห็นของคณาจารย์และข้าราชการ เกี่ยวกับระเบียบการสรรหา คณบดี ผู้อำนวยการสำนัก และผู้อำนวยการสถาบัน
4. สสำรวจความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับ พ.ร.บ. มหาวิทยาลัย (ในคานองค์ประกอบ ของสภามหาวิทยาลัย ตำแหน่งผู้บริหาร คณะกรรมการบริหารวิทยาเขต คณะกรรมการประจำ คณะ และสภาคณาจารย์กลาง)

—————%/%/%—————

ปัญหาที่ชาวสังคมศาสตร์ สนใจ กำลังเผชิญร่วมกัน

สมควร อภัยพันธ์

0. สิ่งแรกของการแก้ปัญหา ก็คือการยอมรับว่ามีปัญหา

ผู้เขียนมีความเชื่อว่า การที่ชาวศึกษาศาสตร์ จะร่วมมือกันสร้างสรรค์ คณะศึกษาศาสตร์ มศว อันเป็นที่รักยิ่งของเรา ให้เจริญก้าวหน้าไปในทิศทางที่ถูกต้อง เหมาะสมกับสภาพของชน สอดคล้องกับความต้องการทางสังคม และมีความเป็นไปได้สูงตามสภาพความจริงนั้น สิ่งแรกที่ จะต้องทราบก่อนก็คือ ในปัจจุบัน คณะศึกษาศาสตร์ มศว กำลังเผชิญปัญหาสำคัญอะไรบางอย่าง เพื่อ จะได้ร่วมรับรู้และวางแนวปฏิบัติร่วมกัน อันจะเป็นผลทำให้เกิดความพร้อมเพรียงเป็นน้ำหนึ่งใจ เดียวกัน และมีเป้าหมายในการทำงานร่วมกัน

ตามทัศนะของผู้เขียน เห็นว่าปัจจุบันคณะศึกษาศาสตร์ มศว กำลังเผชิญปัญหาหลาย ประการ จะขอยกขึ้นมากล่าวสักสามประการ รวมทั้งแสดงความคิดเห็นแนวทางแก้ปัญหาโดยลำดับ

1. ปัญหาที่เกิดจากผลกระทบของความเปลี่ยนแปลงทางสังคมและการศึกษา

1.1 อดีต ปัจจุบัน และอนาคต

แต่เดิม วิทยาลัยวิชาการศึกษา ซึ่งเป็นต้นกำเนิดของคณะศึกษาศาสตร์ในปัจจุบันนั้น เป็นสถาบันแห่งแรกและแห่งเดียวที่ให้การศึกษาถึงระดับปริญญา แก่ผู้ประกอบอาชีพทางการศึกษา ในปัจจุบันจะยอมรับการแข่งขันหรือไม่ก็ตาม เราไม่มีทางเลือกเป็นอย่างอื่น สถาบันการศึกษาที่ ผลิตบัณฑิตเช่นเดียวกับเรา ได้เกิดขึ้นมากมาย ได้แก่วิทยาลัยครู ซึ่งมีถึงสามสิบหกแห่ง และเปิดหลักสูตรการศึกษามัธยมศึกษาทุกแห่ง มหาวิทยาลัยระบบปิดแทบทุกแห่ง และมหาวิทยาลัยระบบ เปิดอีกสองแห่งซึ่งผลิตบัณฑิตโดยไม่จำกัดจำนวน

สถานการณ์ดังกล่าวมานี้ ย่อมมีผลกระทบต่อการผลิตบัณฑิตของเจ้าเก่าคือ คณะศึกษาศาสตร์ มศว อย่างไม่มีทางเลือกเลยได้ ตลาดแรงงานของบัณฑิตที่จบการศึกษาจากคณะศึกษาศาสตร์ มศว นับวันจะแคบลงทุกที ลูกค้ายายใหญ่ของเราคือกระทรวงศึกษาธิการก็ผลิตสินค้าได้เองเสียแล้ว ดังนั้น

* คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ คนปัจจุบัน

หากชาวศึกษาศาสตร์ มศว พากันนั่งนอนใจ เหมือนกระต่ายที่นอนหลับอยู่ที่หันตาล ไม่ร่วมมือร่วมใจกันชวนช่วยปรับปรุงให้คณะศึกษาศาสตร์ของเราก้าวไปทันความเปลี่ยนแปลงทางสังคมและการศึกษาที่เกิดขึ้นแล้ว อาจถึงจุดคับโยคโดยไม่มีใครตั้งใจว่า ก็เป็นไปได้

1.2 ยุทธศาสตร์ในการแก้ปัญหา

ก่อนอื่น ต้องยอมรับความจริงว่า การแข่งขันการผลิตเป็นเรื่องปกติธรรมดาของสังคมยุคปัจจุบัน การแข่งขันกันควร เป็นเหตุให้เกิดกำลังใจต่อสู้ แทนที่จะเกิดความท้อถอย

"คุณภาพ" ของบัณฑิตที่จบจาก มศว เป็นคุณแจกกสำคัญของกรแก้ปัญหา

เราจะต้องช่วยกันปรับปรุงแก้ไขในสิ่งที่สมควรได้รับการแก้ไข และเน้นสิ่งที่เราทำที่อยู่แล้วให้หนักยิ่งขึ้น ขอยกตัวอย่าง เช่น

1.2.1 ขบวนการคัดเลือกนิสิต

ถ้าจะให้บัณฑิตที่จบจากคณะศึกษาศาสตร์ มศว มีคุณภาพไม่น้อยหน้าบัณฑิตที่จบจากสถาบันอื่น สิ่งแรกที่ควรให้ความสนใจ คือขบวนการคัดเลือกนิสิต ผู้ที่เข้ามาเรียนเพื่อประกอบอาชีพเป็นครูนั้น ควร เป็นผู้เรียนดี มีความตั้งใจอยากประกอบอาชีพครู ไม่ใช่บุคคลที่หลุดคัดจากอาชีพอื่นจึงจำใจต้องมาเป็นครู บางคนใช้สถานศึกษาของเราเป็นศาลาพักก่อนเพื่อเตรียมตัวไปที่อื่น บุคคลเหล่านี้ก่อให้เกิดปัญหาตามมามากมาย โดยเฉพาะปัญหาความสูญเปล่าทางการศึกษา

1.2.2 ขวัญ และ กำลังใจในการทำงาน

คุณภาพของบัณฑิตย่อมเป็นส่วนหนึ่งโดยตรงกับคุณภาพ และขวัญ กำลังใจ ในการทำงานของอาจารย์ ตลอดจนบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกคน ในสมัยเป็นนิสิต ผู้เขียนได้ฟังคำสอนของท่านศาสตราจารย์ ดร.สาโรช บัวศรี กล่าวเป็นเชิงให้ข้อคิดที่ว่า "สถาบันใด จะมีความเจริญยิ่งใหญ่ไปกว่า ความรู้ ความสามารถของกลุ่มบุคคลที่ประกอบเป็นสถาบันนั้น หาได้ไม่" ในฐานะที่ผู้เขียนมีหน้าที่รับผิดชอบเป็นผู้บริหารงานคนหนึ่งของคณะศึกษาศาสตร์ในปัจจุบัน จึงถือเป็นหน้าที่ที่จะต้องอำนวยความสะดวกในการทำงานของอาจารย์และบุคลากรทุกท่าน เท่าที่สติปัญญา และทรัพยากรทั้งค้ำมนุษย์และทรัพยากรที่มีอยู่จะอำนวยความสะดวกให้ เช่น

- (1) ปรับปรุงห้องเรียนให้มีความสะดวกในการใช้อุปกรณ์ และสื่อการสอน ที่ทันสมัย ตลอดจนจัดบริการให้อาจารย์ได้รับความสะดวกในการผลิตอุปกรณ์ และใช้อุปกรณ์เพื่อการสอน

- (2) ปรับปรุงห้องพักอาจารย์ให้ทุกคนได้มีห้องทำงานที่เป็นสัดส่วนพ้นจากสิ่งรบกวนให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้
- (3) พยายามจัดสรรงบประมาณเพื่อจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ การสอนให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้
- (4) ส่งเสริมงานวิชาการ เช่น การเขียนตำราและคำสอน โดยมีโครงการปรับปรุงบริการการพิมพ์ ตำราและคำสอนให้มีประสิทธิภาพและเป็นปึกแผ่นยิ่งขึ้น
- (5) ส่งเสริมงานวิจัย โดยจัดให้มีการอบรมหรือสนับสนุนการไปรับการศึกษาและอบรมงานด้านวิจัย
- (6) อำนวยความสะดวกในงานธุรการโดยเฉพาะการพิมพ์สิ่งต่าง ๆ ที่เป็นงานของภาควิชาและอาจารย์ เช่น รายงานการประชุม ข้อสอบ โครงการต่าง ๆ ฯลฯ ทั้งนี้โดยเพิ่มอัตราค่าจ้าง และอุปกรณ์การพิมพ์เท่าที่สามารถทำได้
- (7) ส่งเสริมให้อาจารย์และบุคลากรอื่น ๆ ของคณะ ให้เพิ่มพูนความรู้ความสามารถ โดยการเข้าร่วมในการสัมมนา สนับสนุนให้การศึกษาต่อทั้งในและนอกประเทศ ทั้งนี้โดยประสานงานกับฝ่ายกิจการพิเศษและต่างประเทศของมหาวิทยาลัย และแหล่งความช่วยเหลืออื่น ๆ

1.2.3 ความรู้คู่ความประพฤติ

คุณภาพของนิสิต มีได้ขึ้นอยู่กับความรู้แต่เพียงอย่างเดียว คนมีความรู้ดีแต่คอยจรัยธรรมนั้น ไม่ได้ทำอะไรกับรถยนต์ที่มีกำลังแรงของเครื่องยนต์ดี แต่เครื่องบังคับทิศทางและจังหวะของการเดินทาง คือ พวงมาลัยและห้ามล้อ มีความบกพร่อง ย่อมเป็นอันตรายแก่ผู้ขับขี่ และผู้โดยสารอย่างยิ่ง ผู้เขียนจึงถือเป็นนโยบายที่จะต้องให้ผู้รับนิคชอบในการอบรมสั่งสอนนิสิต ถือเป็นหน้าที่ที่จะต้องอบรมสั่งสอนศิษย์ให้เป็นผู้มีความรู้ ควบคู่กับความประพฤติที่ดีด้วย โดยเฉพาะการมีวินัยในตนเอง รู้จักควบคุมตนเองให้ทำในสิ่งที่ถูกต้องกับเวลาและสถานที่

อย่างไรก็ดี สิ่งทีกล่าวนี้นี้ จะสำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายได้ก็ด้วยความร่วมมือ และรู้สึกประทับใจในหน้าที่ของอาจารย์ทุกท่านที่จะต้องช่วยกัน โดยการประพฤติตนเป็นตัวอย่างที่ดี และใช้วิธีการที่เหมาะสมกับผู้เรียนระดับอุดมศึกษา

เมื่อผู้เขียนกล่าวถึง การปรับปรุงคุณภาพนั้น หาได้หมายความว่า ในปัจจุบันการผลิตของเราไม่มีคุณภาพ อย่างไรก็ตามคุณภาพของผลผลิตนั้น มีลักษณะเป็นเชิงสัมพัทธ์ ในขณะที่สถาบันการศึกษาแห่งหนึ่งผลิตบัณฑิตด้วยคุณภาพคงเดิม แต่อีกสถาบันหนึ่งได้ปรับปรุงคุณภาพผลผลิตให้ดีขึ้นโดยลำดับ สถาบันแห่งแรกจะต้องประสบปัญหาความอยู่ (ไม่) รอคอยอย่างแน่นอน การปิดโรงงานผลิตรถยนต์บางแห่งในยุโรปและอเมริกา ในขณะที่โรงงานผลิตรถยนต์ของญี่ปุ่นขยายการผลิตขึ้นโดยลำดับ เป็นอุททาหารณ์เตือนสติได้เป็นอย่างดี

1.2.4 การปรับปริมาณการผลิต

ผลสืบเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและการศึกษาจึงทำให้รูปแบบการผลิตแต่เดิมของคณะศึกษาศาสตร์ มศว ต้องมีการปรับปริมาณการผลิตในแต่ละสาขาวิชา และแต่ละระดับการศึกษาเพื่อความเหมาะสม เช่นจะต้องเพิ่มการผลิตบัณฑิต ระดับสูงกว่าปริญญาตรีมากขึ้น และลดการผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีให้ลดลง โดยเฉพาะสาขาที่ผู้เรียนจบไปแล้วหางานทำไม่ค่อยได้ ในขณะที่เดียวกันก็เพิ่มสาขาวิชาที่เป็นที่ต้องการ เช่น ครูที่สามารถสอนวิชาการงานพื้นฐานอาชีพ หรือครูที่ไปทำงานเกี่ยวกับการผลิตหนังสือเรียนให้มากขึ้น

1.2.5 เน้นการเรียนการสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนช่วยตนเอง แก้ปัญหา รู้จักปรับตัว

ไม่ว่าจะปรับปรุงด้านคุณภาพและปริมาณสักปานใดก็ตาม ผู้เขียนเชื่อว่า อัตราที่จะรับบุคลากรทางการศึกษา ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ก็จะไม่เพียงพอกับจำนวนบัณฑิต ซึ่งสถาบันต่าง ๆ พวกกันผลิตออกมาอย่างท่วมท้น บัณฑิตส่วนหนึ่ง (ซึ่งมีจำนวนไม่น้อย) จะต้องไปประกอบอาชีพที่มีได้เรียนมาโดยตรง ฉะนั้น การฝึกนิสัยให้คล่องแคล่วทั้งด้านการเรียนและการทำกิจกรรมอยู่ตลอดเวลา จะช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ในการแก้ปัญหา สามารถช่วยตนเอง มีการตัดสินใจที่เหมาะสม อันเป็นคุณสมบัติที่ต้องการ ไม่ว่าจะประกอบอาชีพใดก็ตาม ผู้เขียนได้เคยพบเพื่อน

และศิษย์หลายคนที่ไปประกอบอาชีพทางธุรกิจ กฎหมาย การค้า ฯลฯ ประสบความสำเร็จ
ในอาชีพ โดยนำวิชาการ และประสบการณ์ที่ได้รับจากการร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ไปใช้เป็น
ประโยชน์ จนประสบความสำเร็จในอาชีพที่เขาประกอบอยู่ได้เป็นอันมาก

2. ปัญหาที่เกิดจากความจำกัดค่านงงบประมาณ

2.1 สภาพปัญหา

ในปัจจุบัน รัฐบาลมีปัญหาค่านงงบประมาณที่ต้องรับภาระการศึกษาระดับอุดมศึกษาอย่างหนัก
ผู้มีอำนาจจัดสรรงบประมาณ จึงให้ความสำคัญของการให้การศึกษาในวิชาชีพที่เป็นที่ต้องการของตลาด
แรงงานมากกว่าวิชาชีพที่มีผู้เรียนเกินความต้องการ คณะศึกษาศาสตร์ เป็นคณะที่มีอันคับความสำคัญต่ำ
ยิ่งกว่านั้น มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ยังเป็นมหาวิทยาลัยที่มีหลายวิทยาเขต จึงเข้าตำรา
"ลูกมากยากจน" งบประมาณใช้ไปในเรื่องเงินเดือนและค่าจ้างของบุคลากร เสียเป็นส่วนใหญ่
เหลือเป็นงบประมาณสำหรับใช้ในการพัฒนาน้อยมาก

2.2 ยุทธวิธีในการแก้ปัญหา

2.2.1 มีวิธีการที่ดีในการจัดทำงบประมาณ ในการจัดทำงบประมาณจะต้องมีการ
เตรียมตัวอยู่ตลอดเวลาและเตรียมการอย่างต่อเนื่อง มีการวางนโยบายที่สอดคล้องตามต้องการ
อย่างแท้จริง มีการจัดทำโครงการให้ตอบสนองนโยบาย มีการศึกษาข้อมูลอย่างละเอียดถูกต้อง
มีการประสานงานกับฝ่ายวางแผนและพัฒนาของมหาวิทยาลัย เหล่านี้เป็นต้น

2.2.2 คนเป็นที่พึ่งแห่งตน มหาวิทยาลัยมีศักดิ์และสิทธิ์ที่จะจัดการศึกษาและให้บริการ
ทางวิชาการแก่บุคคลทุกระดับ ทั้งในและนอกร่วมมหาวิทยาลัย ฉะนั้นถ้าแต่ละภาควิชาของคณะศึกษาศาสตร์
มีความสนใจและพยายามริเริ่มโครงการต่าง ๆ ที่จะให้การศึกษาอบรมกับบุคคลภายนอกร่วมมหาวิทยาลัย
โดยการจัดฝึกอบรม หรือจัดสัมมนาทางวิชาการก็จะมั่งงานทำล้นมือ ทั้งนี้หมายถึงการจัดบริการ
ทางวิชาการ เหล่านี้จะต้องจัดอย่างมีคุณภาพ ทำให้ผู้เข้าร่วมสัมมนาหรือรับการอบรม รู้สึกว่าเขา
ได้ผลลัพธ์คุ้มค่ากับเวลาและทุนทรัพย์ที่ลงทุนลงแรงไป

2.2.3 ความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน

คณะศึกษาศาสตร์อยู่ในฐานะได้เปรียบที่มีบุคลากรที่ทรงคุณวุฒิอยู่เป็นอันมาก
เมื่อเทียบกับสถาบันการศึกษาอื่นในระดับเดียวกัน ฉะนั้นถ้าแต่ละหน่วยงานในคณะสามารถริเริ่ม

จัดทำโครงการที่จะเป็นประโยชน์แก่สังคมอย่างแท้จริงแล้ว เชื่อว่าจะได้รับการสนับสนุนจากภาคเอกชน โดยเฉพาะศิษย์เก่าที่ออกไปประสบความสำเร็จอาชีพ เป็นแน่นอน

3. ปัญหาที่เกิดจากโครงสร้างของ มศว

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นมหาวิทยาลัยที่มีพื้นที่อยู่ในวิทยาเขตต่าง ๆ ถึงแปดแห่ง ในปัจจุบันพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยที่บังคับใช้อยู่ยังไม่รับกับสภาพเป็นจริง ทำให้การบริหารงานของคณะศึกษาศาสตร์ ยากที่จะเป็นไปอย่างสม่อกันทุกวิทยาเขต อย่างไรก็ตามก็มีการแก้ปัญหาเรื่องนี้คงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารระดับมหาวิทยาลัย ทบวงมหาวิทยาลัย และเหนือขึ้นไปโดยลำดับ ที่จะต้องดำเนินการแก้ไขพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัย สอดคล้องสภาพความเป็นจริง และเกิดความสม่อกันในการบริหารงานของทุกวิทยาเขตในมหาวิทยาลัยเดียวกัน

ส่งท้าย

ปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาทั้งหมดที่กล่าวมานี้ จะสำเร็จได้ก็ด้วยความร่วมมือของทุกคนที่ประกอบกันเป็นคณะศึกษาศาสตร์ มีตั้งแต่ ครู อาจารย์ ข้าราชการ นิสิต ตลอดจนคนงานทุกคน รวมทั้งผู้บริหารระดับสูงทั้งในและนอกมหาวิทยาลัยอันได้แก่ทบวงมหาวิทยาลัย และสำนักงานประมาณและอื่นๆ ตลอดจนผู้หวังดี จากภาคเอกชนทั้งในและนอกประเทศด้วย.

*****

เมื่อเป็น

คณบดีคณะวิทยาศาสตร์

สุนทรภู่ ๒๕๓๓ พงศาวดาร

ไม่ทราบว่าข้าพเจ้าเริ่มมีจิตใจผูกพันกับ มศว ตั้งแต่เมื่อไร ข้าพเจ้าจำได้ว่าเมื่อสิบกว่า ปีก่อน เมื่อครั้งที่ข้าพเจ้ากลับจากต่างประเทศใหม่ ๆ และถูกรัฐบาลจัดให้มาอยู่ที่ วศ. ประสานมิตร นั้น ข้าพเจ้ามีความห่วงใยไม่น้อยกับ "ความไม่สะดวก" ต่าง ๆ ที่แตกต่างจาก "ระบบฝรั่ง" ที่ข้าพเจ้าคุ้นเคยมาอย่างสิ้นเชิง กินเวลานานที่คิดว่าข้าพเจ้าจะสำนึกว่า ความสุขของคนเรานั้นอยู่ที่การทำหน้าที่เป็นส่วนหนึ่งของที่ซึ่งเราอยู่ มศวจึงเป็นนิติใหม่ที่ข้าพเจ้ามีความปรารถนาที่จะมีส่วนช่วยพัฒนาให้เป็นสถาบันที่มีเอกลักษณ์เป็นของตนเองในฐานะ "ผู้นำ" ทางวิชาการ

การสร้างเอกลักษณ์เป็นเรื่องใหญ่และกินเวลายาวนาน ข้าพเจ้ามองคุณความเจริญของ คณะวิทยาศาสตร์ในประเทศไทยด้วยความเป็นห่วงในเรื่องของความซ้ำซ้อนและที่สำคัญก็คือ คณะวิทยาศาสตร์ที่ใคร ๆ คิดว่าเจริญนั้นล้วนเป็นความเจริญจาก "การตาม" ไม่ค่อยมี "การนำ" เรามักไม่ค่อยได้นึกกันว่า "การตาม" ทำให้เรา "ค่อยพัฒนา" มัวไปนี่กว่าเป็น เรื่องโก้ เรื่องทันสมัย ส่วน "การนำ" ในสังคมไทยกลับถูกมองว่าเป็นเรื่องเซย เรื่องล้าหลัง ในปัจจุบันนี้ ในประเทศจีนสามารถจะเป็นผู้นำในสิ่งซึ่งครั้งหนึ่งใคร ๆ เห็นว่า "เซย" เช่น การรักษาโรคด้วยการฝังเข็ม การนวดแผนโบราณ ยาสมุนไพร การทำหมึกแห้ง การทำกระดาษ ที่เก็บได้นับพันปี ฯลฯ และประเทศไทยของเราก็มีหนทางที่จะเป็น "ผู้นำ" ได้มากมาย ข้าพเจ้า ไปพูดคุยในการสนทนาเรื่องการพัฒนากำลังคนทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งคณะวิทยาศาสตร์จุฬาฯ ทบวง มหาวิทยาลัย สมาคมวิทยาศาสตร์แห่งประเทศไทย และกระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ ร่วมกันจัดขึ้น เมื่อวันที่ 29 มกราคม 2527 ส่วนหนึ่งข้าพเจ้าพยายามให้ผู้บริหารทั้งหลายได้สำนึกว่า เราอย่าได้ทำหน้าที่ "export" วัตถุดิบในรูปของ "ความรู้" ไปให้ต่างประเทศพัฒนาเป็น เทคโนโลยีราคาแพงกลับมาขายเราเลย แต่ควรเร่งพัฒนาวิทยาศาสตร์โดยเน้นการพัฒนา เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับสังคมไทย

เมื่อข้าพเจ้าเป็นคณบดี ข้าพเจ้าตั้งใจอย่างแน่วแน่ว่า คณะวิทยาศาสตร์ มศว จะต้องพัฒนาวิทยาศาสตร์ให้มีมาตรฐานของวิทยาศาสตร์พื้นฐานให้สมกับศักดิ์และสิทธิ์แห่งปริญญา ทางวิทยาศาสตร์ และให้เป็นผู้นำในค่านิยมวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีพื้นฐาน ความคิดเช่นนี้ จะเป็นจริงเป็นจริงขึ้นมาได้ก็ต่อเมื่ออาจารย์เห็นด้วย ช่วยกัน และยอมเสียสละเพื่อ มศว นอกจากนั้นข้าราชการและคนงานก็ต้องเห็นด้วย เพื่อให้ระบบอำนวยการมีความสะดวกด้วย

ที่สำคัญก็คือ มหาวิทยาลัยต้องมองเห็นความสำคัญและให้การสนับสนุนทั้งในค่านงบประมาณและกำลังใจ เราไม่ของบประมาณเพิ่ม แต่สิ่งที่ขอไปทุกชั้นมีความหมาย จึงขอเพียงอย่าได้ "คัด" หรือ "เห็น" โดยวิธีที่สะดวกแต่เพียงอย่างเดียว ในสภาพที่มีทรัพยากรจำกัดเช่นนี้ ทรัพยากรบุคคลคืออาจารย์ ข้าราชการ คนงาน เป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนา มศว และการกำหนดทิศทางก็เป็นเรื่องสำคัญอันคับหนึ่งเช่นเดียวกัน ข้าพเจ้าไม่สนใจที่จะทำให้คณะวิทยาศาสตร์เข้ากับโครงการใด ๆ เพียงเพื่อให้ใครได้รับความช่วยเหลือ แต่ข้าพเจ้าสนใจที่จะเสนอโครงการของคณะวิทยาศาสตร์ ที่ผู้สนใจจริงที่จะช่วยเหลือ

ความคิดใดก็ตามจะเป็นเพียงความฝัน หากไม่มีแรงสนับสนุนจากทรัพยากรบุคคลในหน่วยงาน ข้าพเจ้าพูดได้อย่างเต็มปากแต่เพียงว่า ข้าพเจ้าและทีมงานได้พยายาม กำลังพยายาม และจะพยายามอย่างสุดกำลังความสามารถเพื่อให้ฝันนี้เป็นจริง

ม ห า ' ลี ย

กู : "มหา'ลัยควรเป็นที่สำหรับฝึกคนให้คิดได้และให้คิด"

สุ : "ฝึกอย่างไรจึงคิดได้"

กู : "เออ....."

สุ : "ฝึกอย่างไรจึงได้คิด"

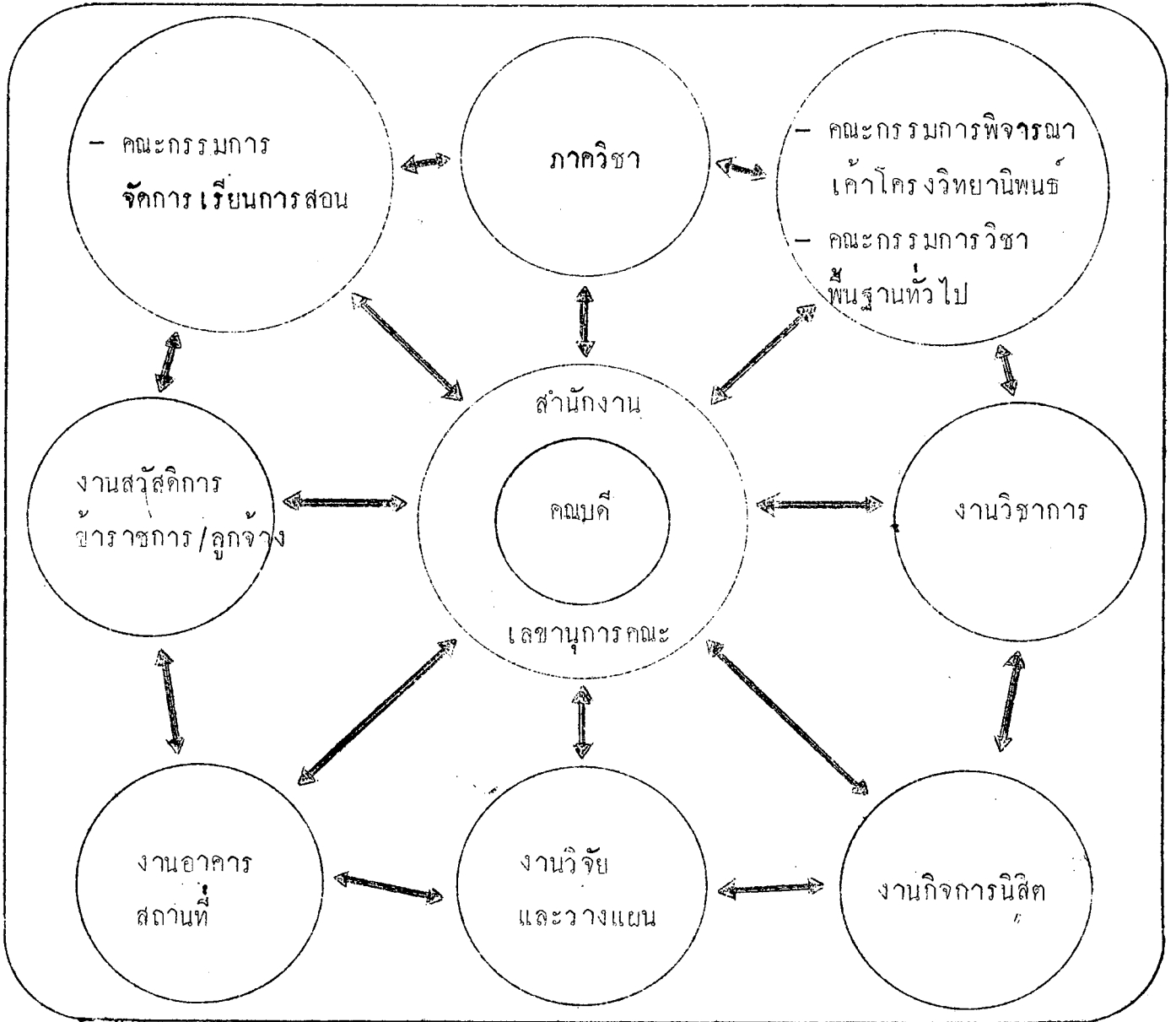
กู : "อ่า....."

สภามหาวิทยาลัย

ที่ประชุมต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย

คณะกรรมการประจำคณะ

ที่ประชุมหัวหน้าภาควิชา คณะ ประสานสัมพันธ์

แผนภูมิโครงสร้างการบริหารงานของคณะวิทยาศาสตร์

ผู้บริหารคณะวิทยาศาสตร์

ที่ปรึกษา

ศาสตราจารย์ ดร.พิทักษ์ รัชพลเกษ
รองศาสตราจารย์ ดร.ประยงค์ พงษ์ทองเจริญ
ดร.ปรีชา อมาตยกุล

คณบดี

รองศาสตราจารย์ ดร.สุนันทา พรหมบุญ

รองคณบดี

รองศาสตราจารย์ ดร.สมาน วันชูเพลลา	(วิทยาเขตบางแสน)
รองศาสตราจารย์ประชา พานิช	(วิทยาเขตปทุมวัน)
รองศาสตราจารย์แพทอง สุวรรณรัฐ	(วิทยาเขตสงขลา)
รองศาสตราจารย์บรรจบ สุขประเสริฐ	(วิทยาเขตพิษณุโลก)
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์ สุขศรีงาม	(วิทยาเขตมหาสารคาม)
ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิชิต คอนสกุล	(วิทยาเขตบางเขน)

ผู้ช่วยคณบดี

รองศาสตราจารย์ ดร.ชัยวัฒน์ คุประตกุล	(วิทยาเขตประสานมิตร)
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปกรณ์ พลาหาญ	(วิทยาเขตพลศึกษา)

หัวหน้าภาควิชา

ศาสตราจารย์สุชนัน ชนะมา
รองศาสตราจารย์ชวลิต รัตนกุล
รองศาสตราจารย์สมศักดิ์ แสนสุข
รองศาสตราจารย์สมจิต สมิตพันธ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์อาภรณ์ วีรสาร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุรีย์ แขวงโสภา
อาจารย์สิทธิพันธ์ กิริรัตนชัย

ภาควิชาคณิตศาสตร์
ภาควิชาคหกรรมศาสตร์
ภาควิชาชีววิทยา
ภาควิชาวิทยาศาสตร์ทั่วไป
ภาควิชาเคมี
ภาควิชาฟิสิกส์
ภาควิชาวาริชศาสตร์

หัวหน้าฝ่าย

รองศาสตราจารย์พรณี รัตนสุวรรณ
รองศาสตราจารย์ไช สาสีฉน์
รองศาสตราจารย์สมัย เหลลาวาณิช
อาจารย์สุวรรณา กล้ายกระแสด
อาจารย์เสรินทร์ ศิริวัฒนา
อาจารย์ประเสริฐ เกียรติประวัติก

ฝ่ายสวัสดิการ
ฝ่ายอาคารสถานที่
ฝ่ายกิจกรรมนิสิต
ฝ่ายวิจัยและวางแผน
ฝ่ายจัดการเรียนการสอน
ฝ่ายจัดสัมมนาพิเศษ

เลขานุการคณะ

อาจารย์อรุณี ปัญจะ

นโยบายการบริหารงาน

สำนักทดสอบทางการศึกษา

และ
จิตวิทยา

ดร. สำเลียง ขุนพลเมืองรัตน์

1. นโยบายการบริหารงานทางวิชาการ

นโยบายเกี่ยวกับการบริหารงานทางวิชาการนั้นมี ดังนี้

(ก) สร้างแบบทดสอบมาตรฐานในค่านอื่น ๆ อีกบ้าง ที่สอดคล้องกับการจัดการศึกษาของชาติ เช่น การสร้างมาตราวัดทัศนคติ ความสนใจในวิชาที่เรียน และความถนัดพิเศษ เป็นต้น เครื่องมือค่านนี้ยังขาดแคลนอยู่มากและ เป็นความต้องการของผู้ใช้เป็นจำนวนมาก สำนักทดสอบฯ มีความรอบรู้และประสบการณ์ทางการสร้างแบบทดสอบความถนัดและผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนมามากแล้ว งานนี้ก็ยังคงทำให้กับมหาวิทยาลัยในระยะ การสอบคัดเลือก

(ข) ทำการวิจัยและค้นคว้าหลักวิชาการวัดผลการศึกษา หรือปัญหาที่เกี่ยวกับการวัดผลการศึกษาให้ก้าวหน้าขึ้นไปกว่าเดิม

งานสร้างแบบทดสอบและงานวิจัยเหล่านี้จะมอบหมายให้มีกลุ่มบุคคลหรือบุคคลรับผิดชอบดำเนินการ เพื่อเป็นงานสร้างสรรค์ทางวิชาการของตนเอง และเป็นผลงานตนเอง มีชื่อเป็นงานของผู้ดำเนินการ

(ค) จัดสัมมนาทางวิชาการ เกี่ยวกับการวัดผลและการสร้างแบบทดสอบ เพื่อเผยแพร่ผลงานของสำนักทดสอบฯ และแลกเปลี่ยนความรู้และ ผลงานวิจัยกับผู้อื่น ๆ หรือสถาบันอื่น ๆ

2. นโยบายการบริหารงานบริการ

การบริหารงานบริการมีนโยบายดังนี้

(ก) การให้บริการทดสอบแก่หน่วยงานต่าง ๆ นั้นจะถือนโยบายว่า ให้บริการในระยะแรก ๆ แล้วช่วยพัฒนาหน่วยงานนั้นให้สามารถจัดสร้างแบบทดสอบ และดำเนินการทดสอบได้ด้วยความสามารถของหน่วยงานนั้นเอง มีเจ้าหน้าที่ทดสอบมารับมาทำให้เขาอยู่ตลอดเวลา

(ข) การอบรมนอกสถานที่นั้นก็ควรกระทำอยู่ แต่ทั้งนี้มิใช่ทำให้งานสร้างแบบทดสอบและงานวิจัยไม่สำเร็จตามแผนปฏิบัติงาน

(ค) การอบรมภาคฤดูร้อน ก็คงจะต้องปฏิบัติเป็นประจำ แต่จำนวนการรับผู้เข้าอบรมนั้นก็ควรให้สอดคล้องกับบุคลากร และแรงงานของสำนักทดสอบ ซึ่งในช่วงนี้มักมีงานการสอบคัดเลือกให้มหาวิทยาลัยอยู่ตามปกติด้วย

(ง) จะพยายามหาทางให้อาจารย์ได้ทำงานทางวิชาการ เป็นหลัก ส่วนแรงงานในเรื่องบริการด้านอื่น ๆ นั้น จะพยายามหาแรงงานจากด้านอื่น ๆ ที่อยู่ในขอบข่ายและระเบียบแบบแผนทางราชการมาช่วย

3. นโยบายพัฒนาบุคลากร

การพัฒนาบุคลากรนั้นมีนโยบายดังนี้

(ก) เปิดโอกาสและส่งเสริมให้อาจารย์และเจ้าหน้าที่ได้ศึกษาต่อหรือปฏิบัติงานภายในประเทศหรือต่างประเทศ

(ข) สำหรับผู้ที่ปรารถนาจะศึกษาต่อหรือปฏิบัติงานต่างประเทศ ก็ควรได้มีโอกาสฝึกฝนภาษาอังกฤษเป็นประการแรกเสียก่อน ซึ่งอาจทำได้ด้วยวิธีการต่าง ๆ อันจะไม่เป็นการผิดหรือขัดต่อระเบียบของมหาวิทยาลัยหรือเสียการงานในหน้าที่ด้วย

(ค) เปิดโอกาสให้อาจารย์ได้เข้าร่วมสัมมนาทางวิชาการ การวัดผลหรือที่เกี่ยวข้อง เพื่อประโยชน์ต่อการปรับปรุงการสร้างแบบทดสอบและการวิจัยด้านการวัดผล

(ง) จัดให้มีการปาฐกถาทางวิชาการวัดผล และงานวิจัยเกี่ยวกับการวัดผลหรือที่เกี่ยวข้องอยู่เสมอ โดยเชิญผู้ทรงคุณวุฒิจากหน่วยงานอื่น ๆ มาให้ความรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์และผลการวิจัยซึ่งกันและกัน

4. แนวและวิธีการในการเลือก รองผู้อำนวยการและ เลขานุการสำนัก

จะใช้วิธีการเลือกตั้งจากบุคคลที่อาจารย์และเจ้าหน้าที่ของสำนัก ส่วนมากต้องการให้เป็นและบุคคลนั้นก็เต็มใจ เป็นรองผู้อำนวยการและ เลขานุการด้วย เพื่อทำหน้าที่บริการให้ท่านทำงานได้อย่างรวดเร็วและเหมาะสม

5. คำถามอื่น ๆ

(ก) การพิจารณาความดีความชอบนั้น จะจัดให้คณาจารย์และเจ้าหน้าที่ ทั้งปวงมีเสียงในการประเมินผลการปฏิบัติงานของสมาชิกทดสอบฯ ทุกท่าน ด้วยการ ให้ประเมินผลการปฏิบัติงานตลอดจนการปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ และประเมินคุณ-ลักษณะต่างๆ แล้วพิจารณาจากคะแนนการประเมินเหล่านั้น มาจัดอันดับเพื่อพิจารณาความดีความชอบในการให้ขึ้นเป็นกรณีพิเศษ

(ข) จะจัดทำโครงการและแผนปฏิบัติงานในระยะ 4 ปี เพื่อกำหนด งานการปฏิบัติงาน ระยะเวลาการปฏิบัติงาน และผู้รับผิดชอบการปฏิบัติงาน เพื่อว่า ทุกคนจะรู้ว่าในเวลาใดควรจะทำอะไรและทำให้ได้อะไรขึ้นมา

(ค) การปฏิบัติงานตามนโยบายในข้อ 1(ก) และ 1(ข) นั้นจะต้องค่อย ปรับระหว่างนโยบายการปฏิบัติงานตามแผนเก่าและแผนใหม่ เนื่องจากว่าแผนงาน เก่าตามที่เสนอต่อรัฐบาลไว้แล้วนั้นจะต้องปฏิบัติให้เสร็จตามเวลาเสียก่อน แล้วก็ ค่อย ๆ ปรับแผนใหม่นี้ให้ต่อกันไป

สรุปผลการปฏิบัติงานตามนโยบายในช่วง 1 ปีแรก (ม.ค. 26 - 1 ม.ค. 27)

1. ผลงานการสร้างแบบทดสอบมาตรฐานใหม่ตามนโยบายข้อ 1 (ก)

- 1.1 ได้ดำเนินการสร้างแบบทดสอบความถนัดพิเศษทางช่างได้สำเร็จแล้ว
- 1.2 ได้ดำเนินการสร้างแบบทดสอบความถนัดสำหรับพวกรพพยาบาลได้สำเร็จแล้ว
- 1.3 ได้ดำเนินการสร้างแบบทดสอบวัดลักษณะนิสัยของพยาบาลได้สำเร็จแล้ว
- 1.4 ได้ดำเนินการสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถและลักษณะนิสัยของ พนักงานธนาคารได้สำเร็จแล้ว

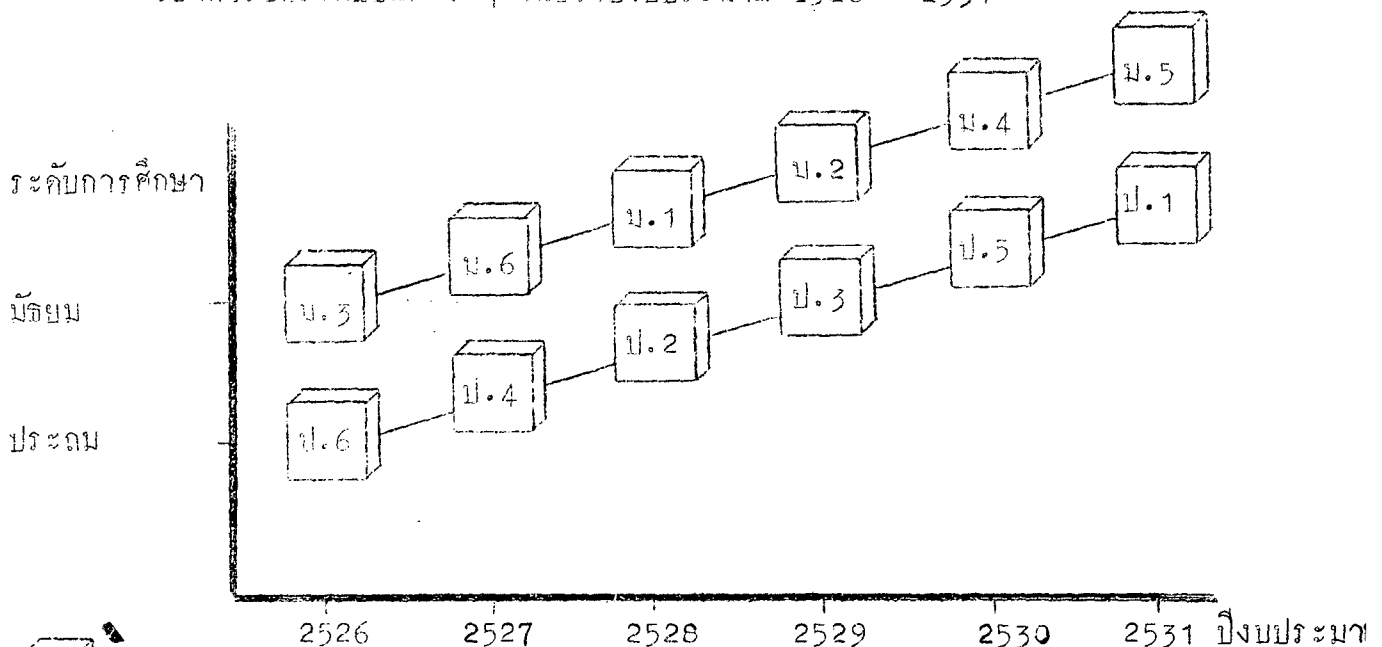
- 1.5 ได้ดำเนินการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์และลักษณะนิสัยตามหลักสูตรใหม่ของ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้สำเร็จแล้ว
- 1.6 ได้ดำเนินการสร้างแบบทดสอบวัดศรัทธาในอาชีพครู ได้สำเร็จแล้ว
- 1.7 งานสร้างแบบทดสอบความถนัดพิเศษสำหรับคนตรี กำลังจะดำเนินการสร้างให้ทัน
ใช้ในปีการศึกษานี้
- 1.8 งานสร้างแบบทดสอบความถนัดพิเศษสำหรับศิลปะ กำลังจะดำเนินการสร้างให้ทัน
ใช้ในปีการศึกษา
- 1.9 งานสร้างแบบทดสอบความถนัดพิเศษสำหรับพลศึกษา กำลังจะดำเนินการสร้าง
ให้ทันใช้ในปีการศึกษา

งานในข้อ 1.7-1.9 มหาวิทยาลัยได้แต่งตั้งกรรมการดำเนินการแล้ว

ในระยะต่อไปแผนการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ความถนัดและวัดบุคลิกภาพ
ลักษณะนิสัยและทัศนคติหรือความสนใจในการ เรียนให้ครบทุกชั้นการศึกษา งานต่อไปในเร็ว ๆ
นี้ จะประชุมปฏิบัติการสร้างแบบวัดทัศนคติและความสนใจ ตลอดจนลักษณะนิสัยของนักเรียนชั้น
ป.6 และ ม.3

แผนการสร้างแบบทดสอบดังกล่าวปรากฏดังแผนภูมิข้างล่างนี้

แผนงานการสร้างเครื่องบิวัดผลสัมฤทธิ์ ความถนัด และทัศนคติหรือความสนใจต่อ
วิชาที่เรียนระดับชั้นต่าง ๆ ในช่วงปีงบประมาณ 2526 - 2531

เครื่องบิวัดผลสัมฤทธิ์ ความถนัด และทัศนคติหรือความสนใจ

2. งานวิจัยของสำนักทดสอบฯ ตามนโยบายข้อ 1 (ข)

ได้ทำการวิจัยติดตามผลความเที่ยงตรงของแบบทดสอบความถนัดในแง่มุมต่าง ๆ แล้ว รายงานออกมาทั้งหมด 12 เรื่อง นอกจากนั้นได้ทำการวิจัยเปรียบเทียบผลการวิเคราะห์ผล การทดลองระหว่างการวิเคราะห์ความแปรปรวนและวิเคราะห์โดยสหสัมพันธ์พหุคูณ รวมงานวิจัย ที่สำเร็จมาแล้ว 13 เรื่อง ทางสำนักทดสอบฯ ได้จัดสัมมนาเสนอผลงานวิจัยความเที่ยงตรงของ แบบทดสอบความถนัดในหัวข้อเรื่อง "วิวัฒนาการและความเที่ยงตรงของการวัดสติปัญญาและความ ถนัดในประเทศไทย"

ขณะนี้กำลังวิจัยสร้างสมการแจกแจงกลุ่มวิชาเอกของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร อยู่

งานสร้างแบบทดสอบและงานวิจัยตามนโยบายข้อ 1 (ก) และ 1 (ข) นั้น ได้มอบหมาย ให้ทำใหัรูปคณะกรรมการหรือบุคคล แล้วถือว่าเป็นผลงานสร้างแบบทดสอบของคณะบุคคลหรือผู้วิจัย นั้น ๆ มีชื่อเป็นของผู้ดำเนินการ หรือต้องใส่ชื่อผู้ดำเนินการอยู่เสมอ ใส่ชื่อเป็นงานของผู้ทำ เพื่อให้เกียรติแก่ท่านผู้ทำเท่านั้น

งานวิจัย 2 เรื่องได้ลงตีพิมพ์ในวารสารต่างประเทศ มีดังนี้

1. SAMRERNG BOONRUANGRUTANA, The Effect of Group-Focused Feedback on Learning in Classroom Instruction, Journal of Curriculum Studies, 1980, Vol.12, No.2, pp.157-160.
2. SAMRERNG BOONRUANGRUTANA, Validity of Srinakharinwirot University Scholastic Aptitude Tests, Educational and Psychological Measurement, 1983, Vol.43, No.2, pp. 537-541.
3. การจัดประชุมสัมมนาทางวิชาการตามนโยบายข้อ 1 (ค)
  - 3.1 ได้จัดสัมมนาวิชาการระดับประเทศ เรื่อง วิวัฒนาการและความเที่ยงตรงของการวัด สติปัญญาและความถนัดในประเทศไทย
  - 3.2 ประชุมปฏิบัติการสร้างแบบทดสอบวัดลักษณะนิสัยของพยาบาล
  - 3.3 ประชุมปฏิบัติการสร้างแบบทดสอบวัดความถนัดพิเศษสำหรับช่าง
  - 3.4 ประชุมปฏิบัติการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชั้น ป.6 และ ม.3 ตามหลักสูตรใหม่

4. ผลการปฏิบัติงานตามนโยบายบริหารงานบริการ มีดังนี้

4.1 นโยบายข้อ 2 (ก) คำเนินการได้แล้วและกำลังดำเนินการต่อไป

4.2 นโยบายข้อ 2 (ข) และ 3 (ค) ก็ดำเนินการได้แล้ว

4.3 นโยบายข้อ 2 (ง) กำลังดำเนินการให้ถูกต้องบนรากฐานของระเบียบแบบแผนของทางราชการ ในทางปฏิบัติก็เริ่มดำเนินการอยู่แล้ว

5. ผลการปฏิบัติงานตามนโยบายพัฒนาบุคลากร มีดังนี้

5.1 นโยบายตามข้อ 3 (ก) ในเรื่องศึกษาต่อและดูงานในประเทศนั้น บางส่วนก็ดำเนินการได้ บางส่วนก็กำลังดำเนินการอยู่ แต่สำหรับศึกษาต่อและดูงานต่างประเทศ ยังไม่สำเร็จผล

5.2 นโยบายตามข้อ 3 (ข) นั้น ในขณะนี้ก็ได้แต่เพียงพุดจาให้อาจารย์ได้ตระหนักถึงความสำคัญและเตรียมตัวในเรื่องภาษาอังกฤษและหาทางช่วยตัวเอง อาจารย์บางคนก็ไปฝึกหรือภาษาอังกฤษอยู่เป็นส่วนตัวแล้ว

5.3 นโยบายข้อ 3 (ค) นั้น ได้ดำเนินการไปแล้วโดยส่งอาจารย์ของสำนักทดสอบฯ เข้าร่วมประชุมปฏิบัติการทางวิชาการดังนี้

5.3.1 ร่วมประชุมปฏิบัติการ สร้างแบบทดสอบกับสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ

5.3.2 ร่วมประชุมปฏิบัติการ สร้างแบบทดสอบวัดปรีชาญาณทางวิทยาศาสตร์ของสถาบันส่งเสริมการศึกษาศาสตร์และเทคโนโลยี

5.3.3 ร่วมสัมมนาพัฒนาหลักสูตรของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

5.3.4 ร่วมสัมมนาวาดวงวิทยุและหลักการการประเมินผลโครงการ ซึ่งจัดโดยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

5.3.5 ส่งเจ้าหน้าที่ร่วมสัมมนาวาดวงการจัดการในสำนักงาน

5.4 นโยบายตามข้อ 3 (ง) นั้น ถือว่าได้ทำร่วมเมื่อครั้งจัดสัมมนาทางวิชาการของสำนักฯ ไปแล้ว แต่ในโอกาสต่อไปก็จะพยายามทำอีก

นอกจากพัฒนาบุคลากรของสำนักทดสอบฯ เองแล้ว สำนักทดสอบฯ ยังได้รับมอบหมายจากมหาวิทยาลัยให้ช่วยพัฒนาอาจารย์ของมหาวิทยาลัยโดยการจัดอบรมอย่างเข้มข้นเกี่ยวกับสถิติเพื่อการวิจัย ให้แก่อาจารย์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒทุกวิทยาเขตเมื่อเดือนพฤศจิกายน-

ธันวาคม 2526

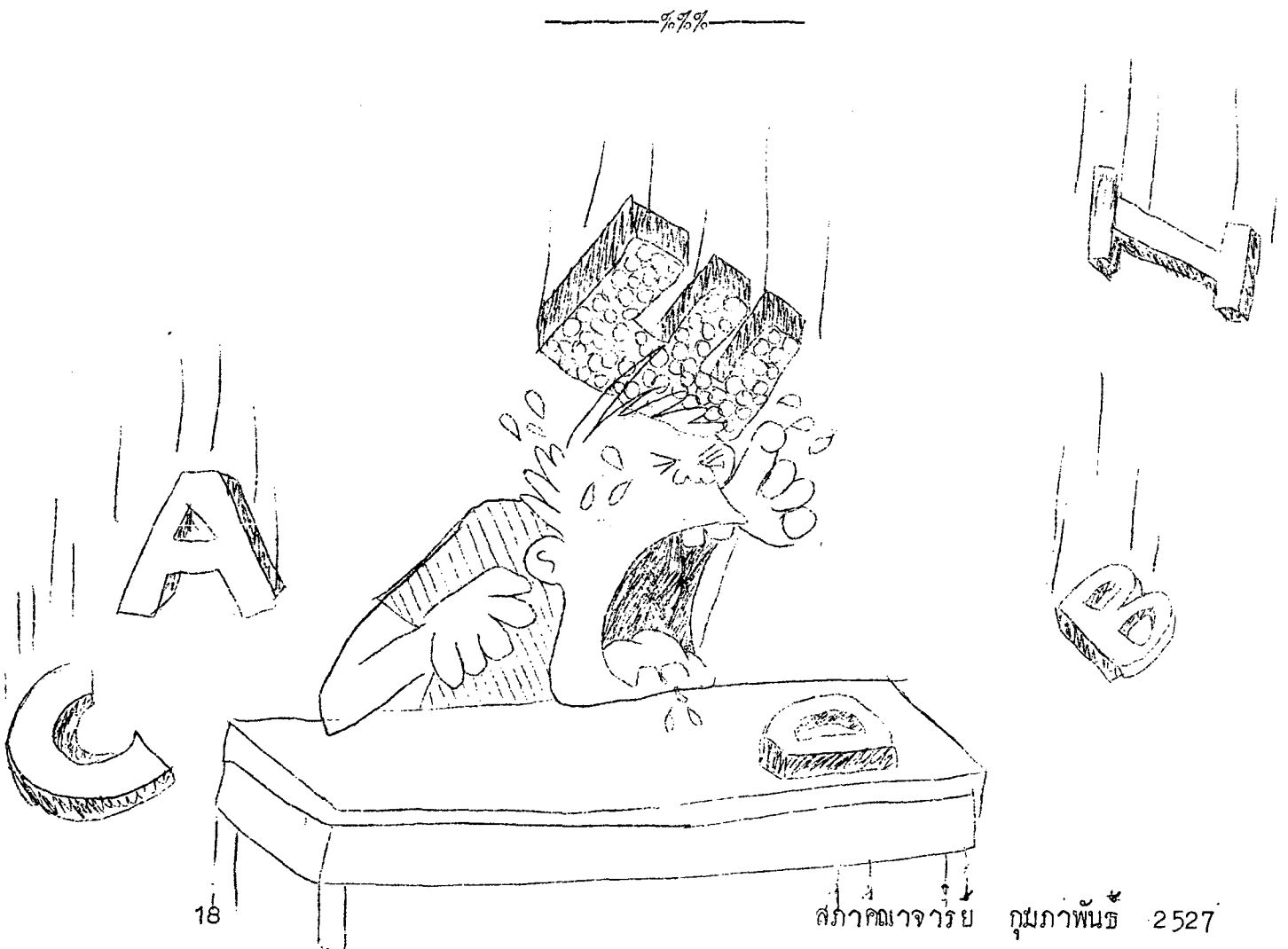
6. ผลการปฏิบัติงานตามนโยบายข้อ 4 นั้น ก็ดำเนินการแล้ว

7. ผลการปฏิบัติงานตามนโยบายข้อ 5 นั้นมีดังนี้

7.1 การพิจารณาความดีความชอบ จัดให้คณาจารย์และเจ้าหน้าที่ที่ทำงานดีมีเสียงและสิทธิในการประเมินผลการปฏิบัติงานของสมาชิกของสำนักทดสอบฯ ทุกท่าน

7.2 โครงการและแผนปฏิบัติงานในระยะ 4 ปีนั้น กำหนดไว้กว้าง ๆ แล้วคงตัวอย่างในแผนภูมิที่แนบมา แต่รายละเอียดกำลังจะดำเนินการอยู่ จะทำได้ก็ต่อเมื่อจัดให้อาจารย์ได้เรียนรู้เรื่อง System Approach และ PERT เสียก่อน ซึ่งจะดำเนินการในเร็ว ๆ นี้

7.3 นโยบายตามข้อ 5 (ค) นั้น ก็กำลังดำเนินการปฏิบัติอยู่

โครงการอาคารศูนย์วิชาการ มสอ ประสานมิตร

1. หน่วยงานรับผิดชอบ ฝ่ายวางแผนและพัฒนา และสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2. ลักษณะโครงการ เป็นโครงการย่อยในโครงการรวมวิทยาเขตกลาง

3. ผู้บริหารโครงการ

ที่ปรึกษา : อธิการบดี

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

รองอธิการบดีฝ่ายบริหาร

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณะกรรมการ : รองอธิการบดีฝ่ายวางแผนและพัฒนา

ประธาน

ผู้อำนวยการสำนักหอสมุดกลาง

รองประธาน

ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยพฤกษศาสตร์

กรรมการ

ผู้อำนวยการสำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา

กรรมการ

นายปริญญา อังศ์สิงห์

กรรมการ

นายชูเกียรติ นวลแสง

กรรมการ

นายประพันธ์ บลิตพลอดภัย

กรรมการ

นายสังวาลย์ กล้ายกระแด้

กรรมการ

4. เป้าหมายและวัตถุประสงค์

4.1 เป้าหมาย

4.1.1 เพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนสถานที่ปฏิบัติการ หรือมีแต่ไม่เหมาะสมกับภาระงานปัจจุบันและในอนาคตในหน่วยงานต่อไปนี้ สำนักหอสมุดกลางและหน่วยบริการเทคโนโลยีทางการศึกษา ห้องประชุม สำนักทดสอบทางการศึกษา และจิตวิทยา สถาบันวิจัยพฤกษศาสตร์ และโครงการสำนักบริการคอมพิวเตอร์

4.1.2 เพื่อจัดหาที่เพิ่มเติมให้แก่บริการต่อไป ซึ่งไม่สามารถทำได้เป็นลักษณะ โดยไม่มีสถานที่ที่เหมาะสม คือ ศูนย์บริการตำรา หน่วยฝึกอบรมและปฏิบัติการ กิจกรรมทางวิชาการ หอศิลป์ และศูนย์นันทนาการ

4.2 วัตถุประสงค์เฉพาะ

4.2.1 เพื่อขยายเนื้อที่เพิ่มเติมสำหรับสำนักหอสมุดกลางและศูนย์บริการ เทคโนโลยีทางการศึกษา เนื้อที่ประมาณ 13,600 ตรม.

4.2.2 จัดหาเนื้อที่สำหรับกิจกรรมทางวิชาการอื่น ๆ ของมหาวิทยาลัย ตามปริมาณ ดังนี้

ห้องประชุมขนาดเล็ก	750 ตรม.
ศูนย์นันทนาการและฝึกอบรม	750 ตรม.
ศูนย์บริการตำรา	800 ตรม.
สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา	1,000 ตรม.
สถาบันวิจัยพฤกษศาสตร์	1,000 ตรม.
โครงการสำนักบริการคอมพิวเตอร์	800 ตรม.
ที่จอดรถ	750 ตรม.

5. ความเป็นมาของโครงการ

เนื่องจากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีวิทยาเขตอยู่ในกรุงเทพมหานคร 4 แห่งในจำนวนนี้ มีวิทยาเขตประสานมิตรเพียงแห่งเดียวที่มีที่ดินเป็นของตนเอง นอกจากนั้นได้อาศัยใช้ที่ของส่วนราชการอื่น ๆ ซึ่งได้แสดงความจำนงที่จะขอที่ดินเพื่อไปใช้ในกิจการอื่น ฉะนั้นในแผนพัฒนาฯ ระยะที่ 4 (2519-2524) มศว. จึงได้วางโครงการที่จะรวมวิทยาเขตกลางบางส่วนไปตั้งที่วิทยาเขตในภูมิภาค แต่ต่อมามหาวิทยาลัยพบว่า วิทยาเขตในภูมิภาคที่จะขยายตัวรั้งก็มีปัญหาเรื่องสถานที่คับแคบ ไม่อาจขยายเป็นมหาวิทยาลัยที่สมบูรณ์แบบได้ในระยะยาว จึงได้เปลี่ยนแนวทางวางโครงการรวมวิทยาเขตกลาง เพื่อจะไปตั้งที่ชานกรุงเทพมหานคร แต่โครงการรวมวิทยาเขตดังกล่าวก็ไม่บรรลุผล เนื่องจากรัฐบาลยังไม่สามารถสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการพัฒนาวิทยาเขตใหม่

ดังนั้นในแผนพัฒนาการศึกษา 5 (2525-2529) มหาวิทยาลัยจึงได้เปลี่ยนนโยบายหันมาพัฒนาวิทยาเขตประสานมิตรให้เป็นที่รวมวิทยาเขตกลางทั้งหมด และได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาล ค้ำประกันเห็นว่าเสียค่าใช้จ่ายน้อยกว่าการไปพัฒนาวิทยาเขตอื่นใหม่ทั้งหมด

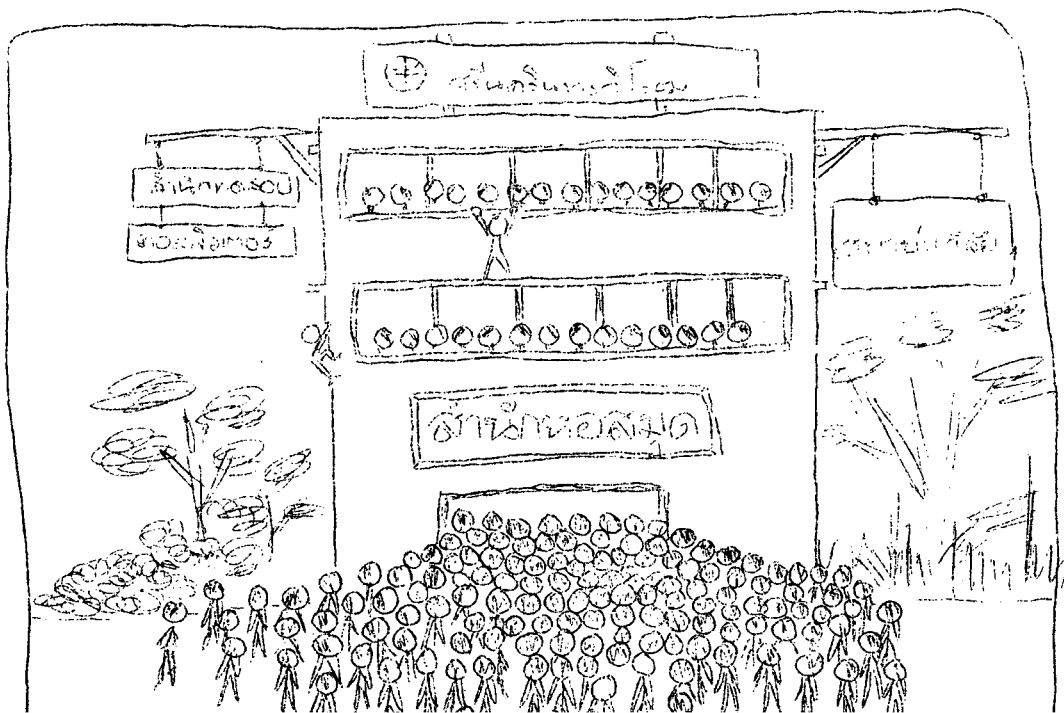
อย่างไรก็ตาม การดำเนินการในแนวทางดังกล่าวนี้ โครงการรวมวิทยาเขตจึงต้องยืดเยื้อออกไปด้วยเหตุต่อไปนี้

1. วิทยาเขตประสานมิตรเองมีทรัพยากรจำกัด ไม่สามารถจะรองรับการรวมวิทยาเขตได้โดยพลัน เช่น

- ขาดแคลนเนื้อที่ทำงานของคณาจารย์
- ขาดแคลนอาคารเรียน
- อาคารห้องสมุดไม่สามารถรับการขยายตัวในโครงสร้างเดิมได้อีกต่อไป เนื่องจากความหนาแน่นสูง และสภาพไม่เหมาะสมหลายประการ
- สถานที่บริการแก่นิสิตและคณาจารย์ผู้มาใช้บริการมีอยู่จำกัด ไม่เอื้ออำนวยต่อการขยายตัวรับคนเพิ่มได้อีก

2. ตั้งแต่แผนพัฒนาฯ ระยะที่ 4 เป็นต้น มา วิทยาเขตประสานมิตรได้งบประมาณสร้างอาคารที่จำเป็นในข้อ 1 เพียงบางส่วน และเป็นการสร้างทดแทนเกือบทั้งหมด จำนวนเนื้อที่เพิ่มขึ้นมาจึงไม่อาจกล่าวได้ว่าเป็นการสร้างเพิ่มเติมอย่างแท้จริง สถานที่ปฏิบัติงานและให้บริการต่าง ๆ จึงจำกัดมาก จึงปรากฏในตารางข้างล่างนี้

(โปรดดูตารางหน้าถัดไป)

สรุปปัญหาและความต้องการเนื้อที่ค่าเงินงาน

ส่วนของอาคาร ที่มีความจำกั้มาก	สภาพปัจจุบัน		โครงการ	
	ขนาด/เนื้อที่	ลักษณะปัญหา	ขนาดที่ต่องการ	ลักษณะพิเศษ
สำนักหอสมุดกลาง	3,898 ตรม.	คับแคบที่บริการคั่นคว่ำ ไม่เพียงพอใช้ที่ปะปน กัน	13,600ตรม.	ใช้อาคารเดิมบางส่วน
ศูนย์บริการเทคโนโลยี การศึกษา	-	แบ่งใช้เนื้อที่ในห้องสมุด และใช้ร่วมกับส่วน บริการวารสารสิ่งพิมพ์ อื่น ๆ		
ศูนย์นันทนาการ	-	แบ่งใช้ที่ทางสัญจรใน ห้องสมุด	750ตรม.	
ห้องประชุม	-	-	750ตรม.	ปรับใช้เอนกประสงค์ สำหรับกิจกรรมทางวิชา การของมหาวิทยาลัย
สำนักทดสอบทางการ ศึกษาและจิตวิทยา	240 ตรม.	ใช้อาคารร่วมกับสำนัก งานบริหาร เนื้อที่คับแคบ	1,000ตรม.	
สถาบันวิจัยพฤติกรรม- ศาสตร์	318 ตรม.	ใช้อาคารร่วมกับอาคาร สำนักหอสมุดกลางไม่มี เนื้อที่ขยายสำหรับโครง การใหม่ทั้งค่านการวิจัย และผลิตภัณฑ์ระดับบัณฑิต ศึกษา	1,000ตรม.	

ส่วนของอาคาร ที่มีความจำกั้กมาก	สภาพปัจจุบัน		โครงการ	
	ขนาด/เนื้อที่	ลักษณะปัญหา	ขนาดที่โครงการ	ลักษณะพิเศษ
โครงการสำนักบริการ คอมพิวเตอร์	60 ตร.ม.	ใช้ห้องภายในสำนัก หอสมุดกลาง เนื้อที่ ไม่พอติดตั้งระบบและ จัดบริการ	800 ตร.ม.	
ศูนย์บริการตำรา	-	มีบริการไม่เป็นระบบ ความคมชัดต่าง ๆ และ ในห้องสมุดขาดความ สมบูรณ์	800 ตร.ม.	สามารถให้บริการ ตำราทั้งในและต่าง ประเทศและบริการ อำนวยความสะดวก ด้านเครื่องเขียนและ อุปกรณ์การเรียน
รวม	4,516 ตร.ม.		18,700 ตร.ม.	

* การคำนวณพื้นที่ไปรษณีย์เอกสารแสดงรายละเอียด

6. ความจำเป็นในการขยายอาคารห้องสมุดเป็นศูนย์วิชาการ

นอกจากอุปสรรคที่กล่าวไว้ในข้อ 5 แล้ว อุปสรรคที่สำคัญประการหนึ่งของการรวม
วิทยาเขต ก็คือ มหาวิทยาลัยไม่สามารถจะจัดบริการห้องสมุดที่มีคุณภาพบริการรวมวิทยาเขต
ครั้งนี้ได้ เนื่องจากไม่มีเนื้อที่บริการเพียงพอทั้งสำหรับบริการการศึกษาชั้นกว่า การจัดกิจกรรม
ทางวิชาการ และการจัดเก็บวัสดุอุปกรณ์ของวิทยาเขตที่จะย้ายมารวมกัน

ลักษณะการใช้บริเวณห้องสมุด มีดังนี้

6.1 หลักสูตรการเรียน

สาขาวิชา	จำนวนวิชาเอก	จำนวนวิชาโท	ระดับปริญญา
สังคมศาสตร์	3	6	ตรี, โท
ศึกษาศาสตร์	9	8	ตรี, โท, เอก
มนุษยศาสตร์	8	8	ตรี, โท
วิทยาศาสตร์	6	6	ตรี, โท
พลศึกษา	3	3	ตรี, โท

จากตารางข้างบน แสดงให้เห็นว่าในทุกสาขาวิชามีการเรียนการสอนทั้งในระดับปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี สำหรับในสาขาศึกษาศาสตร์มีการสอนถึงระดับปริญญาเอก

2 สาขาวิชา และกำลังจะเปิดสอนเพิ่มอีก 3-4 สาขาวิชา ในเร็ว ๆ นี้ เนื่องจากสาขาวิชาที่สอนส่วนใหญ่เป็นวิทยาศาสตร์มูลฐาน และสังคมศาสตร์มนุษยศาสตร์ นิสิตจึงต้องศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองมาก เพื่อจะได้มีความรู้กว้างขวาง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับบัณฑิตศึกษามีกำหนดให้เขียนวิทยานิพนธ์ความจำเป็นที่จะต้องค้นคว้าและใช้ห้องสมุดจึงมีมากเป็นพิเศษ

6.2 ระบบการเรียนและสอน

หลักสูตรของมหาวิทยาลัย กำหนดไว้ว่า

ก. ในระดับบัณฑิตศึกษา ให้เรียนสัปดาห์ละ 9-15 หน่วยกิต (ชั่วโมง)

ข. ในระดับปริญญาตรี ให้เรียนสัปดาห์ละ 9-21 หน่วยกิต (ชั่วโมง)

รายวิชาที่จะสอนใน มศว ระดับปริญญาตรี ประมาณร้อยละ 60 ที่กำหนดให้นิสิตต้องค้นคว้าด้วยตนเองอย่างมาก ส่วนที่เหลือจะให้ค้นคว้าด้วยตนเองบ้าง และมีการกำหนดงานให้ทำ โดยไม่ต้องค้นคว้ามากนักอยู่บ้างแต่ในระดับบัณฑิตศึกษา จำนวนวิชาประมาณร้อยละ 80 ที่นิสิตต้องค้นคว้าเองอย่างมาก ระบบการเรียนอาจแสดงได้ดังตารางต่อไปนี้ (ห้องสมุดเปิดทำการวันละ $12\frac{1}{2}$ ชั่วโมง ในวันราชการปกติและรวมตลอดสัปดาห์เปิดทำการ 69 ชั่วโมง)

ระดับ	ชม. เวลาเรียน สัปดาห์ละ	ชม. ที่กำหนดให้ศึกษา* และค้นคว้าด้วยตนเอง/ สัปดาห์	อัตราส่วนระหว่างเวลาที่ใช้ ในห้องเรียน/ห้องสมุด
(1)	(2)	(3)	(4)
ปริญญาตรี	9 - 21	12 - 18	1 : 1
└ เวลาปกติ	9 - 15	27 - 33	1 : 3
บัณฑิตวิทยาลัย			
└ ระยะเวลาวิจัย	0 - 6	36 - 48	1 : 14

* หลักสูตรส่วนใหญ่กำหนดให้นิสิตค้นคว้าด้วยตนเองเป็น 2 เท่าของเวลาเรียนในชั้น
ฉะนั้นการจัดห้องสมุดที่มีคุณภาพและพอเพียงจึงเป็นหัวใจของการจัดการศึกษาใน
มหาวิทยาลัยเป็นอย่างยิ่ง หากสถานที่ไม่เหมาะสมและพอเพียงย่อมไม่สามารถดำเนินการ
ให้บรรลุเป้าหมายของหลักสูตรได้เลย ทั้งในหลักสูตรระดับปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษา

6.3 ลักษณะของวิทยาเขตกลาง

เนื่องจาก มศว มีนโยบายที่จะใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและเป็นประโยชน์
คุ้มค่าที่สุด จึงไม่อนุญาตให้มีการจัดตั้งห้องสมุดคณะและระดับอื่นใดอย่างเป็นทางการ ฉะนั้น
นิสิตและคณาจารย์จากทุกสาขาวิชาจำเป็นต้องใช้ทรัพยากรที่ส่วนกลาง เพื่อค้นคว้าในเวลา
พร้อม ๆ กันเป็นจำนวนมาก ความต้องการเนื้อที่จึงเพิ่มทวีคูณ

6.4 ลักษณะการดำเนินงานของสำนักหอสมุดกลาง

นับตั้งแต่ประมาณปี พ.ศ. 2503 เป็นต้นมา ห้องสมุด มศว ได้ทำหน้าที่เป็น
ศูนย์สื่อผสมเพื่อการศึกษา และเป็นแหล่งกิจกรรมทางวิชาการของสถาบันตลอดมา ด้วย
เอกลักษณ์ดังกล่าวนี้ ความจำเป็นจะต้องใช้เนื้อที่เพื่อให้บริการกิจกรรมดังที่เคยปฏิบัติมีมาก
ตามความเจริญก้าวหน้าเทคโนโลยีทางการศึกษา ถ้าห้องสมุดยังไม่ดำเนินการขยายสถานที่
กิจกรรมเหล่านั้นจะไม่สามารถจัดได้อีกต่อไป เพราะเนื้อที่ซึ่งเคยมีอยู่เดิมจำเป็นต้อง
ขยายเป็นที่จัดเก็บวัสดุและที่อ่านสำหรับผู้ใช้ที่เพิ่มขึ้น เฉพาะอย่างยิ่งสำนักฯ ได้เริ่มขยาย
โครงการบริการสื่อโสตทัศนศึกษาให้แพร่หลายยิ่งขึ้น เป็นการสนับสนุนการศึกษาค้นคว้าด้วย
ตนเอง อย่างไรก็ตาม ห้องสมุดจะไม่สามารถบริการสื่อโสตทัศนศึกษาแก่ผู้เรียนและผู้สอน

อย่งทั่วถึง กิจกรรมนิทรรศการและการสาธิตซึ่งปัจจุบันทำได้ในวงจำกัดมากอยู่แล้ว อาจจะต้องงคเป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากความจำกัดในค่านสถานที่ปฏิบัติงานและให้บริการ

7. การคาดคะเนความต้องการพื้นที่

ใช้หลักเกณฑ์ของมาตรฐานห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา (ชวง 2524) และมาตรฐานสากล* เทียบเคียง ดังรายละเอียดในการคำนวณข้างท้ยนี้

พื้นที่อาคารรวม 18,700 ตรม.

ที่จอดรถ 750 ตรม.

พื้นที่อาคารจำแนกตามกิจกรรมใหญ่ ๆ ได้ดังนี้

- สำนักหอสมุดกลางและศูนย์บริการเทคโนโลยีการศึกษา 13,600 ตรม.
- ห้องประชุม 750 ตรม.
- ศูนย์นิทรรศการและฝึกอบรม 750 ตรม.
- ศูนย์บริการคำร่า 800 ตรม.
- สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา 1,000 ตรม.
- สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ 1,000 ตรม.
- โครงการสำนักบริการคอมพิวเตอร์ 800 ตรม.

8. งบประมาณ

- 8.1 ค่าอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก 18,700 ตรม. คิด ตรม.ละ 5,000 บาท
เป็นเงินทั้งสิ้น 93,500,000 บาท
- 8.2 บริเวณที่จอดรถ 750 ตรม. คิด ตรม.ละ 2,000 บาท
เป็นเงินทั้งสิ้น 1,500,000 บาท
- 8.3 อุปกรณ์และครุภัณฑ์ติดกับอาคาร 1 ชุด (รายละเอียดปรากฏในเอกสารแนบท้าย) เป็นเงินทั้งสิ้น 15,000,000 บาท
- รวม 110,000,000 บาท

*Time-saver Standards for Building Types, ed. by J. De Chiara and John H. Callender. New York : McGraw-Hill, 1973. p. 220 - 240.

9. แผนการดำเนินงาน

แผนการดำเนินการก่อสร้างตึก สรุปลงได้ดังตารางต่อไปนี้

ชั้นการดำเนินงาน	2527 - 2528			2528 - 2529			2529 - 2530			
	ตค.-มค.	กพ-พค	มิย-กย	ตค.-มค	กพ-พค	มิย-กย	ตค.-มค	กพ-พค	มิย-กย	
9.1 ออกแบบ/ประกวดราคา	=====									
9.2 ก่อสร้างเฟส 1		=====								
9.3 ก่อสร้างเฟส 2				=====						
9.4 ก่อสร้างเฟส 3							=====			
9.5 ทดลองอุปกรณ์และครุภัณฑ์								=====		
9.6 เปิดใช้งาน									=====	
งบประมาณ	15.0 ล้านบาท			47.5 ล้านบาท			47.5 ล้านบาท			

10. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- 10.1 สามารถลดความแออัดของห้องสมุด เนื่องจากความจำกัดของเนื้อที่ลงได้ และสามารถสนองความต้องการในการดำเนินงานในอนาคตถึง 20 ปีข้างหน้า
- 10.2 สามารถเพิ่มเนื้อที่ให้บริการแก่ผู้ใช้ได้ในเวลาเดียวกันมากกว่าเดิมประมาณ 800 - 1,200 คน
- 10.3 มหาวิทยาลัยสามารถจัดกิจกรรมสนองความต้องการด้านการเรียนการสอนในรูปแบบของบริการสื่อผสมได้สมบูรณ์แบบยิ่งขึ้น และให้การสนับสนุนด้านการวิจัยได้กว้างขวางยิ่งขึ้น
- 10.4 มหาวิทยาลัยสามารถจัดบริการศูนย์วิชาการได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงยิ่งขึ้นให้สอดคล้องกับภาระกิจที่ดำเนินอยู่

ภาคผนวก : กำหนดปริมาณการใช้เนื้อที่สำหรับกิจกรรมประเภทต่าง ๆ

ชั้น	ประเภทการใช้งาน	ลักษณะการใช้งาน	เนื้อที่ (ตรม.)
1	1.1 ห้องปฏิบัติงานฝ่ายพัฒนาทรัพยากร และวิเคราะห์สนเทศกลาง	- ประกอบด้วยบริเวณทำงานบรรณารักษ์ 8 คน เจ้าหน้าที่อื่น ๆ อีก 6 คน - ชั้นเก็บหนังสือประมาณ 3,000 เล่ม	240
	1.2 ห้องเย็บเล่มเข้าปกแข็งหนังสือ และวารสาร	- เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน 4 คน - ชั้นเก็บหนังสือ 1,200 เล่ม - อุปกรณ์การเย็บเล่ม - โต๊ะทำงาน - เครื่องพิมพ์/ตัด	60
	1.3 ห้องบริการหนังสืออ้างอิง	- ชั้นเก็บหนังสืออ้างอิงประมาณ 15,000 เล่ม - ทางสัญจร - มุมอ่านและค้นคว้า	400
	1.4 ห้องบริการปริณิษานิพนธ์และสิ่งพิมพ์ พิเศษอื่น ๆ รวมบริการหนังสือให้ ยืมพิเศษ	- ชั้นเก็บปริณิษานิพนธ์ประมาณ 10,000 เล่ม - ตู้เอกสาร - ชั้นสิ่งพิมพ์รัฐบาล จำนวนประมาณ 30,000 เล่ม - ทางสัญจร	300
	1.5 เคาน์เตอร์บริการให้คำปรึกษาและ บริการยืมระหว่างห้องสมุด	- เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน 1 คน - ชั้นเอกสาร	

ชั้น	ประเภทการใช้งาน	ลักษณะการใช้งาน	พื้นที่ (ตร.ม.)
1	1.6 ห้องปฏิบัติงานฝ่ายบริการให้คำปรึกษา และช่วยคนคว่ำ/กายเอกสาร	- เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน 2 คน - ชั้นเอกสาร - มุมคนชอมูสกายคอมพิวเตอร์	49
	1.7 บริเวณบริการและมุมคนคว่ำ	- ที่คนคว่ำเดี่ยวประมาณ 20 ที่ - ที่คนคว่ำเป็นกลุ่ม 40 ที่	180
	1.8 ห้องศูนย์บริการคำปรึกษาและแสดงสิ่งพิมพ์ (ชั้นที่ 1)	- ห้องจำหน่าย - บริเวณปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ 8 คน - ห้องโหวสิ่งพิมพ์	345
	1.9 ห้องประชุมกลุ่ม/ปฏิบัติงานกลุ่ม	- โต๊ะสำหรับประชุมกลุ่ม 6-10 คน	25
	1.10 ห้องเครื่องปรับอากาศ/ที่เก็บของ	-	129
	1.11 บริเวณอื่น ๆ	- ห้องสุขา - ห้องเก็บของ - ลิฟท์	60
			<u>1779</u>
2	2.1 โถงทางเข้า	- บันไดทางขึ้น - ที่นั่งพัก - ตู้แสดงหนังสือ และป้ายประกาศ	159
	2.2 ห้องตู้บัตรรายการ และมุมคนรายการควยคอมพิวเตอร์	- ตู้บัตรรายการขนาดใหญ่ จำนวน 10 ตู้ - มุมวางเทอมินอล 4 ชุด	25
	2.3 ห้องปฏิบัติงานสำนักงานเลขานุการ ห้องผู้อำนวยการ และรองผู้อำนวยการสำนักงาน	- รวมผู้ปฏิบัติงาน 12 คน - ตู้เก็บเอกสาร - ห้องรับแขก - เคาน์เตอร์สำนักงาน	129

ชั้น	ประเภทการใช้งาน	ลักษณะการใช้งาน	พื้นที่ (ตรม.)
2	2.4 เคาน์เตอร์ยืม-คืน กลาง	- ชั้นพักหนังสือและเตรียมส่งเรียง เข้าชั้น - เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน 4 คน - เคาน์เตอร์ประชาสัมพันธ์ - เคาน์เตอร์ยืมสื่อโสตทัศนศึกษา	120
	2.5 ห้องปฏิบัติงานศูนย์บริการ เทคโนโลยีการศึกษากลาง	- ที่เก็บครุภัณฑ์โสตทัศนศึกษา - บริเวณเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน 4 คน - บริเวณจัดเตรียมอุปกรณ์	80
	2.6 ห้องเก็บวัสดุสื่อโสตทัศนศึกษา	- ชั้นเก็บเทปเสียง เทปบันทึกภาพ แผ่นเสียง สไลด์ ไมโครฟิล์ม ไมโครฟิช วัสดุกราฟิก	240
	2.7 ห้องอเนกประสงค์สำหรับบริการ สื่อโสตทัศนศึกษาภายใน 60 x 2 ตรม.	- ติดตั้งจอฉายภาพ - ที่นั่งห้องละ 40 ที่ - ที่ตั้ง/เก็บอุปกรณ์	120
	2.8 ห้องฉายภาพยนตร์ 60 ที่นั่ง สำหรับบริการภายใน	- ติดตั้งจอฉายภาพ - ที่นั่งสำหรับ 60 ที่ - ห้องฉายและเก็บอุปกรณ์	90
	2.9 ศูนย์นิทรรศการ กลางและ หน่วยสาขาสื่อการสอน	- บริเวณวางแผนป้ายนิทรรศการ - ชั้นโชว์ - ห้องเก็บอุปกรณ์การนิทรรศการ - ห้องปฏิบัติการโทรทัศน์	660 90
	2.10 ห้องฟังเสียง	- ติดตั้งระบบเก็บเสียง - ที่นั่งสำหรับกลุ่มไม่เกิน 40 ที่ - ชั้นเก็บอุปกรณ์	90

รับ	ประเภทการใช้งาน	ลักษณะการใช้งาน	พื้นที่ (ตรม.)
2	2.11 ห้องศึกษาวีดิโอเทป/สไลด์/ภาพเคลื่อนไหว	- ติดตั้งแบบบุผนัง - มุมติดตั้งอุปกรณ์แต่ละชนิด	90
	2.12 ห้องศึกษาคอมพิวเตอร์	- ติดตั้งมุมศึกษาด้วยตนเอง โดยใช้ บทเรียนโปรแกรมและใช้คอมพิวเตอร์ช่วย	90
	2.13 ห้องปฏิบัติงานฝ่ายส่งเสริม	- ทีวีวางชั้นเอกสาร - บริเวณปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ 4 คน	40
	2.14 ห้องศูนย์บริการข่าวและแสดงสิ่งพิมพ์ (ชั้นที่ 2)	- ห้องจำหน่าย - บริเวณปฏิบัติงานเจ้าหน้าที่ 4 คน - ห้องเก็บของและสต็อก	455
	2.15 อื่น ๆ	- ห้องสุขา - ห้องเก็บของ - ลิฟท์	60 <u>2520</u>
3	3.1 ห้องปฏิบัติงานฝ่ายบริการสิ่งพิมพ์และบริการวารสารในรูปแบบไมโครฟอร์ม	- บริเวณปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ 4 คน - ชั้นเตรียมเอกสารก่อนบริการ - มุมบริการ	120
	3.2 ห้องวารสารใหม่และบริเวณอ่าน	- ชั้นวางวารสารใหม่ - โซฟานั่งอ่าน - โต๊ะอ่าน	500
	3.3 มุมค้นคว้าสำหรับนิสิตบัณฑิตศึกษา (50ที่) และนิสิตอื่น ๆ (50 ที่)	- มุมศึกษาเฉพาะบุคคล ติดไฟฟ้าให้แสงสว่างเฉพาะที่	240

ชั้น	ประเภทการใช้งาน	ลักษณะการใช้งาน	พื้นที่ (ตรม.)
3	3.4 ห้องวารสาร เย็บเล่มและวารสารฉบับย้อนหลัง รวมบริเวณค้นคว้าและเคาน์เตอร์บริการ (ที่ 2)	- ชั้นเก็บวารสาร เย็บเล่ม - โต๊ะอ่าน - เคาน์เตอร์บริการยืม - คืน	600
	3.5 ห้องประชุมกลุ่มขนาดเล็ก 6 - 10 คน 2 ห้อง		60
	3.6 มุมให้คำปรึกษาและช่วยคนคว้า/บริการถ่ายเอกสาร	- เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน 2 คน - เคาน์เตอร์และชั้นเก็บเอกสาร-คู่มือ - ที่วางเครื่องถ่ายเอกสาร	35
	3.7 ห้องประชุมกลุ่ม ขนาด 40 ที่นั่ง 2 ห้อง	- โต๊ะประชุมพร้อมที่นั่ง - ติดตั้งระบบปรับอากาศเฉพาะห้อง	150
	3.8 ห้องประชุมใหญ่ ขนาด 400 ที่นั่ง	- สำหรับการแสดง - การอภิปราย - ฉายภาพยนตร์ - การประชุมทางวิชาการ	750
3.9 อื่น ๆ	- ห้องสุขา - ห้องลิฟท์ - ห้องเก็บของ	65 <u>2520</u>	
4	4.1 ห้องเก็บหนังสือทางวิทยาศาสตร์และวิทยาศาสตร์ประยุกต์	- ชั้นหนังสือประมาณ 120 ชั้น - ทางสัญจร - ที่นั่งอ่านหนังสือสำหรับ 60 คน	800
	4.2 เคาน์เตอร์บริการที่ 3	- บริการยืม - คืน - ที่ทำงานเจ้าหน้าที่ 2 คน - ที่วางชั้นพักหนังสือ	60

ชั้น	ประเภทการใช้งาน	ลักษณะการใช้งาน	เนื้อที่ (ตร.ม.)
4	4.3 ห้องเก็บเอกสาร เกรียมชั้นชั้น	- วางชั้นพักหนังสือ 3 ชั้น - รถเข็น	45
	4.4 ห้องคนควาและห้องยหนังสือ ทั้งเป็นกลุ่มและเฉพาะบุคคล	- ที่นั่งอ่านสำหรับ นิสิตปริญญาตรี 125 คน นิสิตบัณฑิตศึกษา 11๑ คน อาจารย์และบุคลากรอื่น ๆ 5๑ คน	3๑๑ 265 12๑
	4.5 ห้องปฏิบัติงานกลุ่ม (6 - 1๑ คน) 2 ห้อง	- โต๊ะปฏิบัติงานกลุ่ม 6 - 1๑ ที่นั่ง - คีตกระคานไวท์บอร์ดห้องละ 1 ชุด	4๑
	4.6 มุมบริการเอกสารอ้างอิง และให้คำปรึกษา	- โต๊ะเอกสารและโต๊ะปฏิบัติงาน - โต๊ะศึกษา	2๑
	4.7 อื่น ๆ	- ห้องสุชา - ห้องลิฟท์ - ชองบันได	12๑
			<u>177๑</u>
5	5.1 ห้องเก็บหนังสือทางสังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์	- ที่ตั้งชั้นหนังสือประมาณ 13๑ ชั้น - ทางสัญจร - ที่นั่งอ่านหนังสือ 8๑ คน	935
	5.2 มุมให้คำปรึกษาและช่วยคนควา รวมเคาน์เตอร์บริการ	- ที่ปฏิบัติงานเจ้าหน้าที่ 2 คน - ห้องเก็บและเกรียมเอกสาร เข้าชน	6๑
	5.3 บริเวณคนควา(เช่นเดียวกับ 4.3)	- เช่นเดียวกับ 4.3	66๑
	5.4 ห้องปฏิบัติงานกลุ่ม (6 - 1๑ คน) 2 ห้อง	- โต๊ะปฏิบัติงานกลุ่ม 6 - 1๑ ที่นั่ง - คีตกระคานไวท์บอร์ด	4๑
	5.5 อื่น ๆ	- ห้องสุชา - ลิฟท์ - บันได	85
			<u>176๑</u>

ชั้น	ประเภทการใช้งาน	ลักษณะการใช้งาน	เนื้อที่ (ตรม.)
6	6.1 ห้องเก็บวารสารฉบับย้อนหลัง ซึ่งมีการใช้น้อย	- ชั้นวารสาร 60 ชั้น - บริเวณคนคว่ำสำหรับ 20 คน	400
	6.2 บริเวณจัดเก็บเอกสารสาขาวิชา- ศาสตร์และวิทยาศาสตร์ประยุกต์	- วางชั้นหนังสือ 60 ชั้น - บริเวณอ่านสำหรับ 30 คน	500
	6.3 บริเวณจัดเก็บเอกสารสาขามนุษย- ศาสตร์และสังคมศาสตร์	- วางชั้นหนังสือ 60 ชั้น - บริเวณอ่านสำหรับ 30 คน	535
	6.4 บริเวณเก็บสิ่งพิมพ์อื่น ๆ ส่วนที่มี การใช้น้อย	- วางชั้นหนังสือ 60 ชั้น - บริเวณอ่านสำหรับ 30 คน	200
	6.5 บริเวณคนคว่ำเฉพาะบุคคล จำนวน 30 ที่	- ที่ตั้งโต๊ะอ่านหนังสือเฉพาะบุคคล	120
	6.6 บริเวณปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่	- โต๊ะปฏิบัติงาน - ชั้นพักเอกสาร	30
	6.7 อื่น ๆ	- สุขา - ลิฟท์ - บันได และอื่น ๆ	95 <u>1740</u>
7	7.1 ห้องเอกสารพิเศษ - ห้องเอกสารจดหมายเหตุ มศว - ห้องเอกสารทางประวัติศาสตร์ ไทย (ห้องขจร สุขพานิช)	- ตู้เอกสารพิเศษ 30 ตู้ - ชั้นหนังสือ 4 ชั้น - ที่นั่งอ่าน 8 - 10 คน	120 120
	7.2 ห้องพักรวมของเจ้าหน้าที่ห้องสมุด	- สำหรับเจ้าหน้าที่ 120 คน - วางโซฟา, โต๊ะอาหาร - ที่เก็บของและเครื่องครัว	160

ชั้น	ประเภทการใช้งาน	ลักษณะการใช้งาน	เนื้อที่ (ตร.ม.)
7	7.3 ห้องเอกสารและสิ่งพิมพ์สำหรับการขยายเพิ่มเติม	- สำหรับชั้นวางหนังสือ จำนวน 54,000 เล่ม - ทางสัญจรและบริเวณอ่าน	670
	7.4 บริเวณอ่านและค้นคว้าสำหรับการขยายเพิ่มเติม	- วางโต๊ะค้นคว้าสำหรับผู้อื่น 154 คน - ทางสัญจร - บริเวณปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่	540
	7.5 อื่น ๆ	- ห้องสุขา - ลิฟท์ - บันได	100 <u>1710</u>
8	8.1 ห้องปฏิบัติงานฝ่ายวิจัยและพัฒนาโครงการ และหน่วยประมวลผลด้วยเครื่องจักรกลของสำนักหอสมุดกลาง	- บริเวณปฏิบัติงาน จำนวนเจ้าหน้าที่ 6 คน - ที่ตั้งอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ - ห้องเก็บของ	180
	8.2 เนื้อที่ส่วนขยายเพิ่มเติม - บริเวณเก็บสิ่งพิมพ์ - บริเวณค้นคว้าและการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่		800 430
	8.3 บริเวณค้นคว้าเฉพาะบุคคลสำหรับ 40 ที่		120
	8.4 อื่น ๆ	- ห้องสุขา - ลิฟท์ - บันได	105 <u>1635</u>

ชั้น	ประเภทการใช้งาน	ลักษณะการใช้งาน	เนื้อที่ (ตรม.)
9	<u>โครงการสำนักบริการคอมพิวเตอร์</u>		
	9.1 ห้องปฏิบัติงานอำนวยการและธุรการ	- สำหรับเจ้าหน้าที่	9๖
	9.2 ห้องระบบเครื่องจักรประมวลผลกลาง	- ที่ตั้งเครื่องจักรประมวลผล - ที่ตั้งอุปกรณ์ - บริเวณปฏิบัติงาน	16๖
	9.3 ห้องปฏิบัติงานเจ้าหน้าที่วิเคราะห์ระบบและเจ้าหน้าที่เขียนคำสั่งเครื่อง	- สำหรับเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน 12 ที่ - ทิวาางชั้นเอกสาร - ที่เก็บของ	12๖
	9.4 ห้องปฏิบัติงานฝ่ายพัฒนาระบบ	- บริเวณปฏิบัติงานสำหรับเจ้าหน้าที่ 4 คน - ทิวาางอุปกรณ์	9๖
	9.5 ห้องบริการและรับจ่ายงาน	- ที่ตั้งอุปกรณ์รับข้อมูล - บริเวณเคาน์เตอร์บริการ - ห้องรับแขก - ที่ปฏิบัติงานเจ้าหน้าที่ 3 คน	12๖
	9.6 ห้องเตรียมข้อมูล	- ที่ตั้งอุปกรณ์เตรียมข้อมูล - ชั้นวางเอกสาร	6๖
	9.7 ห้องพักเจ้าหน้าที่ของหน่วยงาน	- ทิวาางโต๊ะ, โซฟา - ชั้นวางของ	6๖
	9.8 ธนาคารข้อมูลและโปรแกรม	- ทิวาางชั้นเก็บเทปและคิสเกต - ตู้เก็บข้อมูล - บริเวณเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน 2 ที่	8๖
	9.9 ห้องเก็บของรวม	- เก็บอุปกรณ์ทำความสะอาด - เครื่องใช้สำนักงาน	6๖

ชั้น	ประเภทการใช้งาน	ลักษณะการใช้งาน	เนื้อที่ (ตรม.)
9	<p>บริเวณที่ไ้ร่วมกันของโครงการสำนักบริการคอมพิวเตอร์</p> <p>สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์และสำนักทดสอบฯ</p> <p>9.10 ห้องประชุมเล็กอเนกประสงค์ ขนาด 45 ตรม. 2 ห้อง</p> <p>9.11 ห้องสัมมนาขนาด 30 ตรม. จำนวน 2 ห้อง</p> <p>9.12 ห้องพิมพ์ของสำนักทดสอบฯ</p> <p>9.13 พิพิธภัณฑและธนาคารทดสอบ</p> <p>9.14 ห้องปฏิบัติงานการบริหารการสอบ ขนาด 60 ตรม. 3 ห้อง</p> <p>9.15 อื่น ๆ</p>	<p>- ที่วางโต๊ะประชุมพร้อมเก้าอี้</p> <p>- คีตกระคานไวท์บอร์ด</p> <p>- หอังกวคุมเครื่องเสียง</p> <p>- จอฉายภาพโปร้งแสง</p> <p>- เก้าอี้สัมมนา</p> <p>- บริเวณปฏิบัติงานเจ้าหน้าที่ 4 กบ</p> <p>- ที่เก็บอุปกรณ์การพิมพ์</p> <p>- ชั้นเก็บของ</p> <p>- ที่ปฏิบัติงานเจ้าหน้าที่ 1 คน</p> <p>- คูเอกสาร</p> <p>- กูโซว</p> <p>- มุมศึกษาค้นคว้า</p> <p>- โต๊ะปฏิบัติงานสำหรับ 6 - 10 คน</p> <p>- กูเก็บเอกสาร</p> <p>- คีตกระคานไวท์บอร์ด</p> <p>- หองเก็บของ</p> <p>- บันได</p> <p>- ลิฟท์</p> <p>- หองสุขา</p>	<p>90</p> <p>180</p> <p>60</p> <p>120</p> <p>180</p> <p>180</p> <p><u>1670</u></p>

ชั้น	ประเภทการใช้งาน	ลักษณะการใช้งาน	พื้นที่ (ตรม.)
10	<u>สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา</u>		
	10.1 ห้องปฏิบัติงานผู้อำนวยการและธุรการ	- บริเวณปฏิบัติงานของผู้ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ และเจ้าหน้าที่ ฝ่ายธุรการ 5 - 8 คน - ที่วางตู้เอกสารอุปกรณ์สำนักงาน	90
	10.2 ห้องเก็บอุปกรณ์และเครื่องมือ	- ตู้เก็บอุปกรณ์ - ชั้นวางของ - บริเวณปฏิบัติงานเจ้าหน้าที่ 1 คน	54
	10.3 ห้องปฏิบัติงานของอาจารย์และ นักวิจัย	- บริเวณปฏิบัติงานเฉพาะบุคคล 10 - 15 คน - ชั้นเก็บเอกสาร โต๊ะทำงาน	180
	10.4 ห้องเตรียมข้อสอบและเก็บรักษา ข้อสอบมาตรฐาน	- ตู้เอกสารเก็บข้อสอบ - โต๊ะปฏิบัติงาน - บริเวณปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ 2 คน	200
	10.5 ห้องเก็บอุปกรณ์และเครื่องมือ ทางสถิติ	- โต๊ะวางอุปกรณ์ - บริเวณเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน 1 คน	48
	10.6 ห้องจัดเก็บข้อมูลดิบ	- ตู้เก็บเอกสาร - โต๊ะปฏิบัติงาน - บริเวณเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน 1 คน	48
	10.7 ห้องพักรวมของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติ งานในสำนักฯ จำนวนประมาณ 36 คน	- โต๊ะอาหาร - โซฟา - ชั้นเก็บของ	60

ชั้น	ประเภทการใช้งาน	ลักษณะการใช้งาน	เนื้อที่ (ตร.ม.)
10	10.8 อื่น ๆ	<ul style="list-style-type: none"> - รวมทางสัญจร - ห้องเก็บของ - ห้องสุขา - ห้องรับแขก 	100
	10.9 ห้องเอกสารการวิจัยทางการศึกษา จิตวิทยา และพฤติกรรมศาสตร์ <u>สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์</u>	<ul style="list-style-type: none"> - ทั่วทั้งชั้นหนังสือประมาณ 3,000 เล่ม - ตู้เก็บเอกสารการวิจัย - บริเวณคั่นค้ำประมาณ 10 ท 	140
	10.10 ห้องปฏิบัติงานอำนวยการและ ธุรการ	<ul style="list-style-type: none"> - เชื่อมเกี่ยวกับสำนักทดสอบฯ 	90
	10.11 ห้องปฏิบัติงานวิจัย <ul style="list-style-type: none"> - ห้องทดลอง (48 X 2 ตร.ม.) - ห้องสังเกต (30 X 2 ตร.ม.) - ห้องปฏิบัติงานนักวิจัย (9 X 12 ตร.ม.) 	<ul style="list-style-type: none"> - บริเวณปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ 2 คน - ตู้อุปกรณ์ - แบ่งห้องเป็นส่วนสังเกตและส่วนทำการทดลอง - ห้องปฏิบัติงานเฉพาะบุคคลพร้อมอุปกรณ์สำนักงาน 	270
	10.12 ห้องเก็บอุปกรณ์และเครื่องจักร ประมวลผล	<ul style="list-style-type: none"> - ทั่วทั้งอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ - ทั่วทั้งเครื่องเตรียมข้อมูล - ชั้นวางของ 	120
	10.13 ห้องปฏิบัติงานโครงการผลิตบัณฑิต ในระดับปริญญาโท- เอกสาขาวิจัย พฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์	<ul style="list-style-type: none"> - จัดเป็นห้องบรรยายพิเศษ 2 ห้อง - ห้องวิทยากรและผู้เชี่ยวชาญ 	180

ชั้น	ประเภทการใช้งาน	ลักษณะการใช้งาน	พื้นที่ (ตร.ม.)
10	10.14 ห้องพักรวมของเจ้าหน้าที่ในสถาบัน จำนวน 36 คน	- ที่วางโต๊ะอาหาร - โซฟา - ชั้นเก็บของ	60
	10.15 อื่น ๆ	- ห้องสุขา - บันได - ลิฟท์ - ห้องรับแขก	110
			<u>1650</u>

มหาวิทยาลัยไม่ใช่ข้อสรุปในการเรียนรู้ แต่มหาวิทยาลัยเป็น จุด เริ่มต้น
ของการแสวงหา เพื่อก้าวไปสู่ ความสำเร็จ ความรู้ ความสามารถ
และ ความแข็งแรง ในชีวิต มหาวิทยาลัยอาจจะไม่มีอะไรให้เราเลย ถ้าเรา
ไม่พร้อมที่จะมีอะไรให้กับมหาวิทยาลัย และไม่พร้อมที่จะมีอะไรให้กับตนเอง มหาวิทยาลัยจึง
เป็นเพียงภาพความฝันอันตระการ เท่านั้น คุณค่าของความฝันจึงขึ้นอยู่กับว่าใครจะ ลง แร ง
กระทำให้เป็นโลกของความจริง

- คัดจาก บทนำ ของ ศศ.วิรุณ ตั้งเจริญ ใน จุลสาร ทัศนศิลป์ 20 - 29
กุมภาพันธ์ 2527 ณ สำนักหอสมุดกลาง มศว ประสานมิตร

ความคิดที่อาจารย์ทุกท่านในวิทยาเขตต่าง ๆ ยอมรับก็คือ คณะที่ทำงานอยู่เฉพาะ
 แค่วิทยาเขตประสานมิตร เท่านั้น เมื่อผมเข้ามารับตำแหน่งคณะสังคมศาสตร์ จึงมี
 นโยบายแนวแนวว่าจะต้องทำความคิดค้นให้หมดไป นับเป็นโอกาสดีของผมที่ได้คิดใหม่ 8 ชั้น
 ของคณะสังคมศาสตร์ ดังนั้นการรวมวิทยาเขต 4 แห่งในกรุงเทพมหานคร เข้าด้วยกันโดย
 เฉพาะคณะสังคมศาสตร์ จึงเป็นเรื่องที่น่าจะเป็นไปได้ เพราะเรามีอาจารย์เพียง 94 ท่าน
 นิสิตของตนเองมีเพียง 267 คน คิดใหม่ 8 ชั้นที่เราได้พร้อมทั้งห้องปฏิบัติการทางธุรกิจศึกษา
 และภูมิศาสตร์ จึงน่าจะเป็นคณะสังคมศาสตร์ของวิทยาเขตกลาง (ประสานมิตร ปทุมวัน
 บางเขน และพลศึกษา) ได้เป็นอย่างดี นอกการนี้การรวมกันของคณะสังคมศาสตร์ยังจะ
 ชักปัญหาความซ้ำซ้อนทางด้านบริหารและวิชาการ และเป็นการเพิ่มศักยภาพของมหาวิทยาลัย
 ทั้งทางด้านวิชาการและบริหาร โดยการรวมกำลังคณาจารย์ เจ้าหน้าที่ และบุคลากรทาง
 การศึกษา นับเป็นการประหยัดและมีประสิทธิภาพในการบริหารงบประมาณ เมื่อเรารวมกันได้
 แล้วเราก็คงไม่ละทิ้งวิทยาเขตเดิมซึ่งยังคงมีคณะอื่นอยู่ โดยจัดบริการรถเพื่อนำอาจารย์จาก
 คณะสังคมศาสตร์ของวิทยาเขตกลางออกไปช่วยสอนวิชาพื้นฐานและวิชาเอก-โทต่าง ๆ
 เหมือนเดิม

สำหรับการพัฒนาคณะในระยะต่อไปอาจทำได้ง่ายขึ้น อาทิเช่น การจะเปิดวิชา
 ต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาและที่เป็นความต้องการของสังคมและประเทศชาติ เช่น การ
 บริหารสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ บริหารธุรกิจ การพัฒนาชนบท ฯลฯ จะกระทำได
 ง่ายขึ้นเพราะมีกำลังเพียงพอ อาจารย์ในภาควิชาต่าง ๆ บางภาควิชาที่มีจำนวนมากพอที่จะ
 ได้รับการส่งไปอบรมในระยะสั้นเพื่อกลับมาสอนในวิชาที่เปิดขึ้นใหม่ เป็นการเปลี่ยนแนวทาง
 เดิมของคณะซึ่งกำลังจะถึงจุดอิ่มตัวแล้วในปัจจุบันให้ก้าวไปสู่ความต้องการของประเทศชาติ
 ปัญหาและอุปสรรคที่ยิ่งใหญ่ก็คือ การรวมบุคลากรของคณะนั้นแสนจะยากยิ่ง เพราะไม่เหมือน
 กับการรวมสิ่งของต่าง ๆ ซึ่งไม่มีชีวิตจิตใจ แต่อย่างไรก็ตามหากทุกคนมุ่งที่จะพัฒนาตัวเอง
 คณะ มหาวิทยาลัย และประเทศชาติต่อไปแล้ว น่าจะได้พิจารณาถึงหลักการว่านโยบายดัง
 กล่าวถูกต้องหรือไม่ และสมควรสนับสนุนอย่างไร การรวมเป็นวิทยาเขตกลางนี้ ไม่จำเป็น

ต้องกระทำในทันทีทันใด อาจสำเร็จเมื่อสิ้นแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5 หรือต้นแผน 6 ก็ยอมได้
เพื่อไปสู่จุดหมายปลายทางของเรา สำหรับวิชาเขตในส่วนภูมิภาคนั้น คณะสังคมศาสตร์
จะไม่ปิดกั้นความเจริญก้าวหน้าทางวิชาการที่พึงจะเกิดขึ้นในแต่ละแห่งซึ่งแตกต่างกัน
ออกไป โดยพยายามสนับสนุนช่วยเหลือทุกประการ เท่าที่สามารถจะทำได้

ม ค ก ี ค

ก : "นี่แน่ะ...ตายเสียเถอะ"

สุ : "บ๊มมันทำไม"

ก : "มันก็คณม มันฉิค"

สุ : "มันสู้เพื่อชีวิต มันฉิคหรือ"

ก : "ฉิคที่มันสู้กับคนที่บ๊มมันได้"

สุ : "มันไม่รู้ มันฉิคหรือ"

ก : "ฉิคที่มันไม่รู้"

สุ : "..."

ความสับสนของ ๑๑๑ ของโรงเรียนพรวิโรจน์

รศ. บังอร ภาณุกรมย์ขันธ์ *

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้ศึกษาและจัดทำรายงานเรื่อง "การ
สละสิทธิ์การศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ปีการศึกษา 2522 - 2524" เนื่องจากตระหนัก
กันว่า ความต้องการเข้าเรียนต่อในมหาวิทยาลัยทั่วไป (ยกเว้นมหาวิทยาลัยเปิด) มีจำนวน
เพิ่มขึ้น ๆ ทุกปี แต่มหาวิทยาลัยสามารถรับนิสิตนักศึกษาได้ช่วยอัตราที่เพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อย
ในแต่ละปี แม้จะมีผู้ประสงค์จะเรียนต่อในมหาวิทยาลัยจำนวนมากมายังใจ เขาก็ไม่
สามารถจะบรรจุความประสงค์ของเขาได้ เพราะที่นั่งเรียนมีจำกัด แต่ในขณะที่เดียวกันกลับ
ปรากฏว่ามีนิสิตนักศึกษาจำนวนหนึ่ง ที่ผ่านกระบวนการสอบคัดเลือกแล้วสละสิทธิ์การศึกษา
ของตน ไม่เรียนต่อ ทำให้ที่นั่งเรียนว่างลง โดยที่มหาวิทยาลัยไปอาจเรียกผู้คนที่ยังไม่
ที่เรียนมาทดแทนได้ ทำให้เกิดความสูญเสียเปล่า... ทั้งของมหาวิทยาลัยและของผู้เรียน

ปีการศึกษา 2522 มีจำนวนผู้สอบคัดเลือกได้ 12,949 คน สละสิทธิ์ 1,932 คน
หรือ 14.9%

ปีการศึกษา 2523 มีจำนวนผู้สอบคัดเลือกได้ 13,386 คน สละสิทธิ์ 2,084 คน
หรือ 15.6%

ปีการศึกษา 2524 มีจำนวนผู้สอบคัดเลือกได้ 13,494 คน สละสิทธิ์ 1,984 คน
หรือ 14.8%

การศึกษาข้อมูลในครั้งนี ได้พิจารณาตามประเภทของผู้สละสิทธิ์การศึกษา โดย
แยกลักษณะการสละสิทธิ์เป็น 2 ประเภทคือ ประเภท 1 หมายถึง ผู้สละสิทธิ์ก่อนเข้าศึกษา
ในสถาบันการศึกษา และประเภท 2 หมายถึง ผู้สละสิทธิ์ที่ออกจากการศึกษากลางคัน พบว่า
ประเภท 1 มีแนวโน้มของการสละสิทธิ์เพิ่มขึ้น ในขณะที่ประเภท 2 มีแนวโน้มของการสละ
สิทธิ์ลดลง เมื่อศึกษาตัวแปร "สถาบันการศึกษาและสาขาวิชา" จะเห็นรายละเอียดของ
ข้อมูลดังกล่าวได้ชัดเจน ในวารสารต่อไปนี้

---

* รองศาสตราจารย์บังอร ภาณุกรมย์ขันธ์ ประธานกรรมการฝ่ายสวัสดิการ
กรรมการสภาคณาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ มศว ประสานมิตร

ตาราง 1 จำแนกผู้สละสิทธิ์และอัตราการสละสิทธิ์ของผู้สละสิทธิ์การศึกษาประเภทที่ 1
จำแนกตามสถาบัน ปีการศึกษา 2522 - 2524

สถาบัน	ปีการศึกษา 2522			ปีการศึกษา 2523			ปีการศึกษา 2524		
	จำนวน ที่รับโดยผู้สละสิทธิ์	จำนวนอัตรา การที่รับโดย ผู้สละสิทธิ์		จำนวน ที่รับโดยผู้สละสิทธิ์	จำนวนอัตรา การที่รับโดย ผู้สละสิทธิ์		จำนวน ที่รับโดยผู้สละสิทธิ์	จำนวนอัตรา การที่รับโดย ผู้สละสิทธิ์	
จุฬาลงกรณ์	2,975	177	5.9	3,080	159	5.2	3,086	69	2.2
เกษตรศาสตร์	2,123	151	7.1	2,262	139	6.2	2,249	132	5.9
ขอนแก่น	545	28	5.1	602	34	5.7	607	158	26.0
เชียงใหม่	1,181	98	8.3	1,287	146	11.3	1,226	192	15.7
ธรรมศาสตร์	1,935	100	5.2	1,970	137	7.0	1,920	127	6.6
มิลินด	844	53	6.3	854	46	5.4	884	48	5.4
ศรีนครินทรวิโรฒ	1,553	370	23.8	1,571	391	24.9	1,595	426	26.7
มศวประสานมิตร	345	54	15.7	460	95	20.7	520	107	20.6
มศวปทุมวัน	280	63	22.5	250	35	14.0	280	72	25.7
มศวบางเขน	80	37	46.3	120	50	41.7	160	63	39.4
มศวพลศึกษา	160	19	11.9	160	16	10.0	-	-	-
มศวบางแสน	400	127	31.8	276	104	37.7	200	59	29.5
มศวพิษณุโลก	96	28	29.2	135	69	51.1	170	93	54.7
มศวสงขลา	132	35	26.5	120	12	10.0	175	19	10.9
มศวมหาสารคาม	60	7	11.7	50	10	20.0	90	12	13.3
ศิลปากร	521	60	11.5	510	50	9.8	520	65	12.5
สงขลานครินทร์	603	68	11.3	553	151	27.3	614	126	20.5
พระจอมเกล้า	634	22	3.5	664	22	3.3	673	70	10.4
เทคนิคกรุงเทพ	35	9	25.7	35	12	34.3	30	12	40.0
รวม	2,949	1,136	8.8	3,388	1,287	9.6	3,404	1,425	10.6

เป็นที่น่าสังเกตว่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีอัตราการสละสิทธิ์การศึกษา ประเภท 1 สูงขึ้นเช่นเดียวกับ มหาวิทยาลัยขอนแก่น และมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ กล่าวคือ มีอัตราการสละสิทธิ์คิดเป็นร้อยละ 23.8, 24.9 และ 26.7 ตามลำดับ โดยเฉพาะใน วิทยาเขตพิษณุโลกมีอัตราการสละสิทธิ์การศึกษาสูงกว่าวิทยาเขตอื่น ๆ คือ เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 29.2 ในปีการศึกษา 2522 เป็นร้อยละ 51.1 ในปีการศึกษา 2523 และร้อยละ 54.7 ในปีการศึกษา 2524

ตาราง 2 จำนวนผู้สละสิทธิ์และอัตราการสละสิทธิ์การศึกษา ประเภทที่ 2 จำแนกตามสถาบัน ปีการศึกษา 2522 - 2524

สถาบัน	ปีการศึกษา 2522			ปีการศึกษา 2523			ปีการศึกษา 2524		
	จำนวนที่รับได้	จำนวนผู้สละสิทธิ์	อัตราสละสิทธิ์	จำนวนที่รับได้	จำนวนผู้สละสิทธิ์	อัตราสละสิทธิ์	จำนวนที่รับได้	จำนวนผู้สละสิทธิ์	อัตราสละสิทธิ์
จุฬาลงกรณ์	2,975	173	5.8	3,080	156	5.1	3,086	245	7.6
เกษตรศาสตร์	2,123	129	6.1	2,262	94	4.2	2,249	19	0.8
ขอนแก่น	545	5	0.9	602	6	1.0	607	2	0.3
เชียงใหม่	1,181	124	10.5	1,287	149	11.6	1,226	23	1.9
ธรรมศาสตร์	1,935	63	3.2	1,970	70	3.6	1,920	57	3.0
มหิดล	844	66	7.8	854	108	12.7	884	59	6.7
ศรีนครินทรวิโรฒ	1,553	125	8.0	1,571	98	6.2	1,595	89	5.6
มศวประสานมิตร	345	56	16.2	460	29	6.3	520	52	10.0
มศวปทุมวัน	280	32	11.4	250	37	14.8	280	26	9.3
มศวบางเขน	80	2	2.5	120	0	0.0	160	8	5.0
มศวพลศึกษา	160	11	6.9	160	3	1.9	-	-	-
มศวบางแสน	400	18	4.5	276	23	8.3	200	0	0.0
มศวพิษณุโลก	96	2	2.1	135	1	0.7	170	2	1.2
มศวสงขลา	132	3	2.3	120	4	3.3	175	0	0.0
มศวมหาสารคาม	60	1	1.7	50	1	2.0	90	1	1.1

ตาราง 2 (ต่อ)

สถาบัน	ปีการศึกษา 2522			ปีการศึกษา 2523			ปีการศึกษา 2524		
	จำนวนที่รับได้	จำนวนผู้สละสิทธิ์	อัตราการสละสิทธิ์	จำนวนที่รับได้	จำนวนผู้สละสิทธิ์	อัตราการสละสิทธิ์	จำนวนที่รับได้	จำนวนผู้สละสิทธิ์	อัตราการสละสิทธิ์
ศิลปากร	521	37	7.1	510	48	9.4	520	41	7.9
สงขลานครินทร์	603	7	1.1	553	8	1.5	614	28	4.6
พระจอมเกล้าฯ	634	62	9.8	664	54	8.1	673	6	0.9
เทคนิคกรุงเทพ	35	5	14.3	35	6	1.7	30	0	0.0
รวม	12,949	796	6.1	13,388	797	6.0	13,404	559	4.2

จากตาราง 2 เป็นที่ปรากฏอย่างชัดเจนว่า อัตราการสละสิทธิ์ประเภทหรือผู้สละสิทธิ์² ที่ออกจากการศึกษากลางคืน ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (และมหาวิทยาลัยอื่น ๆ) มีแนวโน้มลดลง คือ ปีการศึกษา 2522 สละสิทธิ์ 8.0% ปีการศึกษา 2523 สละสิทธิ์ 6.2% และปีการศึกษา 2524 สละสิทธิ์ 5.6%

ตาราง 3 จำนวนและร้อยละของผู้สละสิทธิ์การศึกษาจำแนกตามสาขาวิชา ปีการศึกษา 2522 - 2524

สาขาวิชา	จำนวนผู้สละสิทธิ์ ปีการศึกษา 2522				จำนวนผู้สละสิทธิ์ ปีการศึกษา 2523				จำนวนผู้สละสิทธิ์ ปีการศึกษา 2524			
	ประเภทประเภท		รวม	ร้อยละ	ประเภทประเภท		รวม	ร้อยละ	ประเภทประเภท		รวม	ร้อยละ
	1	2			1	2			1	2		
ศึกษาศาสตร์และการฝึกหัดครู	360	141	501	25.9	402	131	533	25.6	306	75	381	19.0
มนุษยศาสตร์ ศาสนา และเทววิทยา	116	88	204	10.6	93	84	177	8.5	101	38	139	7.0
ประยุกต์และวิจิตรศิลป์	1	0	1	0.1	0	0	0	0.0	4	3	7	0.0

ตาราง 3 (ต่อ)

สาขาวิชา	จำนวนผู้ลงทะเบียน ปีการศึกษา 2522				จำนวนผู้ลงทะเบียน ปีการศึกษา 2523				จำนวนผู้ลงทะเบียน ปีการศึกษา 2524			
	ประเภท		รวม	ร้อยละ	ประเภท		รวม	ร้อยละ	ประเภท		รวม	ร้อยละ
	1	2			1	2			1	2		
อักษร	22	14	36	1.9	17	15	32	1.5	23	15	38	1.9
เกษตร	119	87	286	14.8	268	133	371	17.8	227	93	320	16.1
วิทยาศาสตร์ธรรมชาติ												
วิทยาศาสตร์สุขภาพ	266	318	584	30.2	342	342	684	32.8	375	249	624	31.5
เกษตรศาสตร์	60	82	142	7.3	83	70	161	7.7	127	54	181	9.1
ศึกษาศาสตร์และการ												
สังคม	97	63	160	8.3	82	44	126	6.1	57	7	64	3.23
อื่นๆ	15	3	18	0.9	-	-	-	-	205	25	230	11.6
รวม	1,136	796	1,932	100.00	1,287	797	2,084	100.00	1,425	559	1,984	100.00

จากตาราง 3 พบว่า อัตราการลงทะเบียนการศึกษาของผู้ลงทะเบียนเมื่อพิจารณาสาขาวิชาที่มีอัตราการลงทะเบียนสูงสุดคือ สาขาวิทยาศาสตร์ธรรมชาติและวิทยาศาสตร์สุขภาพ คิดเป็นร้อยละ 30.2, 32.8 และ 31.5 สาขาวิชาที่มีอัตราการลงทะเบียนการศึกษานับรองลงมา คือ สาขาศึกษาศาสตร์และการฝึกหัดครู คิดเป็นร้อยละ 25.9, 25.6 และ 19.2 โดยมีแนวโน้มของการลงทะเบียนลดลงในปีการศึกษา 2524

เมื่อพิจารณาจำนวนคนที่ลงทะเบียนเฉพาะสาขาศึกษาศาสตร์และการฝึกหัดครู ปีการศึกษา 2522 จำนวน 501 คน ปีการศึกษา 2523 จำนวน 533 คน ปีการศึกษา 2524 จำนวน 381 คน

รวมเฉพาะ 3 ปีการศึกษา (2522 - 2524) จำนวน 1,415 คน ช่วงเวลาเพียง 3 ปี และพิจารณาเฉพาะสาขาศึกษาศาสตร์เท่านั้น ยังไม่ได้พิจารณาสาขาอื่น ๆ เช่น วิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ ฯลฯ จะพบว่ามีความสูญเสียไปทางการศึกษาของศรีนครินทร์ รวมอยู่ในความสูญเสียที่กล่าวมานี้ด้วยจำนวนไม่น้อย ทำอย่างไรเราจึงจะลดความสูญเสียเหล่านี้ให้น้อยลง ๆ ๆ เปิดโอกาสให้ผู้ที่อยากเรียน ประารถนาที่จะเรียนจริง มีความพากเพียร มานะ บากบั่น อุตุนอกกลิ่น ขวนขวายใฝ่หาความรู้และพร้อมที่จะประพฤติปฏิบัติ เป็นนิสิตนักศึกษาที่ดี ของมหาวิทยาลัย ได้มีโอกาสเข้ามาศึกษาหาความรู้ หรือเข้ามาเสริมช่องว่างนี้ให้เต็ม ไม่เกิดความสูญเสียอีกต่อไป...

ป ร ะ ช า ชี ป ไ ต ย

- กู : "ประชาธิปไตย หมายถึง เสรีภาพในการคิด เราจึงควรฝึกเด็กให้คิด อย่างอิสระ กล้าพูด กล้าแสดงออก และมีใจกว้างพอที่จะรับฟังความคิดเห็น ของผู้อื่น"
- ตู : "ผมคิดว่าคุณยังไม่เป็นประชาธิปไตยครับ"
- กู : "บังอาจ... เลวมาก"

เพื่อไปเรียนแพทย์และทันตแพทย์ได้ ปัจจุบันสถานภาพดังกล่าวได้เปลี่ยนแปลงไป เนื่องจากมีการคัดเลือกนิสิตเข้าเรียนแพทย์และทันตแพทย์โดยตรง และหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐเริ่มมีความอึดตัวในการ รั้งบัณฑิตทางวิทยาศาสตร์ เข้าทำงาน ในเวลาเดียวกันหน่วยงานเอกชนก็ยังไม่ยอมรับว่านักวิทยาศาสตร์มีความสำคัญต่อการพัฒนาหน่วยงานของตน เนื่องจากสามารถพึ่งพาเทคโนโลยีสำเร็จรูปที่ให้ผลกำไรทันที อาชีพนักวิทยาศาสตร์จึงยังไม่เป็นที่ยอมรับในหน่วยงานอื่นนอกจากสถาบันการศึกษาของรัฐ

ด้วยเหตุนี้ วิทยาศาสตร์บัณฑิตจึงมีสถานภาพที่ไม่แตกต่างจากสังคมศาสตร์บัณฑิตหรือมนุษยศาสตร์บัณฑิต กล่าวคือไม่อาจที่จะบอกได้ตายตัวว่าผลิตภัณฑ์ที่ได้จะไปประกอบอาชีพอะไร ในปัจจุบันสถานภาพของการศึกษาวิทยาศาสตร์ในระดับอุดมศึกษาจึงได้รับความกระทบกระเทือนอย่างยิ่ง ทั้งในด้านคุณภาพของผู้สมัคร เข้าเรียนและการสนับสนุนในด้านงบประมาณ จนน่าเป็นห่วงว่า ในระยะยาวประเทศของเราอาจจะประสบกับภาวะขาดแคลนนักวิทยาศาสตร์ที่มีคุณภาพ นอกจากนี้การที่เทคโนโลยีสำเร็จรูปทั้งหลายเข้ามาจากภายนอกโดยมิได้มีการควบคุม วิเคราะห์ และวิจัยกันให้ถี่ถ้วน จะมีส่วนทำให้สภาพสิ่งแวดล้อมของไทยแปรปรวนไปในทิศทางที่ไม่พึงปรารถนามากกว่านี้

การสอนสิ่งแวดล้อมในหลักสูตรปัจจุบัน

หลักสูตรในระดับต่าง ๆ ทั้งในอดีตและปัจจุบันสร้างขึ้นโดยมุ่งให้ความรู้แก่ผู้เรียนเป็นหลัก ผู้สอนใช้วิธีถ่ายทอดความรู้ (ซึ่งส่วนใหญ่เป็นทฤษฎีจากตำราต่างประเทศ) ไปสู่ผู้เรียน ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมก็เช่นเดียวกัน หลักสูตรมุ่งให้ความรู้ เรื่องสมมูลย์ในธรรมชาติ ประชากรศาสตร์ การอนุรักษ์ธรรมชาติ ฯลฯ โดยมีความหวังว่าความรู้เหล่านั้นจะก่อให้เกิดความสำนึก ซึ่งจะนำไปสู่การประพฤติปฏิบัติเพื่อที่จะปรับปรุงและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของเขาได้ แต่ในเวลาเดียวกัน สภาพเศรษฐกิจและสังคมปัจจุบันเป็นสภาพที่ทำให้สังคมชนบทพัฒนาเป็นสังคมเมือง และบีบคั้นให้ผู้คนในสังคมเมืองแก่งแย่งผลประโยชน์กันเพื่อความอยู่รอดหรือเพื่อสถานภาพที่ดีขึ้น เจตนารมณ์ของหลักสูตรในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมจึงไม่อาจบรรลุผลได้เต็มที่ ความสำนึกที่หวังว่าจะเกิดก็เกิดไคน้อย หรือเกิดขึ้นก็ไม่นำไปสู่การประพฤติปฏิบัติให้มากเพียงพอกับความจำเป็น บุคคลก็ดี ครอบครัวก็ดี หรือหน่วยงานก็ดี ต่างฝ่ายต่างนึกว่าการเสียสละเพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และการปรับปรุงสิ่งแวดล้อม เป็นเรื่องที่สำคัญ แต่เป็นหน้าที่ของผู้อื่น ไม่ใช่ของตน

จึงอาจสรุปปัญหาได้ 2 ประเด็น คือ

1. "หนทางมีอยู่ แต่คนเดินไม่มี" คือหลักสูตรได้ให้ข้อเท็จจริงพร้อมทั้งชี้แนะให้เห็นภัยต่อสิ่งแวดล้อม แต่ยังมีผลในทางปฏิบัติไม่เพียงพอ

2. เทคโนโลยีสำเร็จรูปซึ่งให้ผลประโยชน์อย่างทันตาท่าลง เป็นที่นิยมกันอย่างแพร่หลาย ทำให้หลักสูตรในมหาวิทยาลัยซึ่งมุ่งเน้นวิวัฒนาการของความรู้ และพัฒนาการของเทคโนโลยีต่าง ๆ ตกอยู่ในภาวะที่ "ไม่ทันต่อเหตุการณ์" และทำให้ประเทศไทยมีสภาพ "ทันสมัยอย่างไรวิวัฒนาการ" อีกทั้ง "ทันสมัยได้โดยไม่ต้องพึ่งปัญญาชน" ในระยะยาวสภาพเช่นนี้จะก่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมอย่างมากมาย ซึ่งสืบเนื่องมาจากการใช้เทคโนโลยีสำเร็จรูปโดยมิได้มีการปรับให้เข้ากับสภาพของไทย

แนวคิดในการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อม

ในขณะที่คณะวิทยาศาสตร์ในทุกสถาบันกำลังประสบปัญหาจำนวนนิสิตน้อย และส่วนใหญ่มุ่งเรียนวิทยาศาสตร์ประยุกต์เพื่อความมั่นใจในการหางานทำ ผู้เขียนมีความเห็นว่าการพยายามที่จะเผยแพร่ความคิดและความรู้ทางสิ่งแวดล้อมด้วยหลักสูตรนั้น อาจจะเป็นการแก้ปัญหาที่ได้ผลน้อย สิ่งแวดล้อมเป็นเรื่องของ มวลชน มิใช่ชนกลุ่มน้อยในมหาวิทยาลัย

ในยามที่เทคโนโลยีสำเร็จรูปกำลังทะลักเข้ามาอย่างมีอาจจะปิดกั้นได้ และในยามที่ประเทศกำลังขยายขอบเขตการใช้ทรัพยากรธรรมชาติของเราเพื่อรับมือกับประชากรที่เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ และจะเพิ่มต่อไปอีก นอกเหนือไปจากการสอนในห้องเรียนแล้ว สิ่งทีคณะวิทยาศาสตร์ควรจะทำเพิ่มขึ้น ทำให้แพร่หลาย และทำให้เป็นที่ยอมรับและรับรู้ทั่วกันในระดับ มวลชน ได้แก่

1. การศึกษา/วิจัยเทคโนโลยี พื้นฐานแบบครบวงจร ที่ต้องเน้น "พื้นฐาน" เพื่อช่วงชิงมวลชนจากเทคโนโลยีสำเร็จรูป และที่ตองเน้น "ครบวงจร" เพื่อมิให้การแก้ปัญหาหนึ่งสร้างปัญหาอื่น ติดตามมามากมาย เป็นต้นว่า ต้องคำนึงถึงการจัดการกับของเสียที่จะเกิดขึ้นจากเทคโนโลยีนั้น ตัวอย่างเช่น การศึกษาวิจัยการสร้างอุปกรณ์การสอนวิทยาศาสตร์จากวัสดุเหลือใช้ หรือวัสดุที่ผลิตในประเทศ การจัดทำระบบนิเวศแบบสมดุลภายในครัวเรือน

2. การศึกษา/วิจัย เพื่อพัฒนาทรัพยากรทดแทน ตัวอย่างเช่น การใช้พลังงานจากแสงอาทิตย์ทั้งภายในครัวเรือนและในอุตสาหกรรม การเสาะหาแหล่งอาหารใหม่ เป็นต้น

แม้ว่า "สิ่งแวดล้อม" จะเป็นคำที่ทุกคนคิดปาก แต่เรามากจะลืมว่า ตนเอง ครอบครัวยุคของคุณและหน่วยงานของคุณ ก็เป็น "สิ่งแวดล้อม" ของหน่วยอื่น ๆ ด้วย การแก้ไขปัญหาลingkunganจึงเป็นเรื่องที่ละเอียดมาก และแท้ที่จริงแล้วก็เริ่มต้นจากการแก้ไขตนเอง ครอบครัวยุคของคุณ และหน่วยงานของคุณนั่นเอง หลักสูตรทั้งหลายล้วนแต่เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญไม่หักเหี่ยมกับ "ความไม่เห็นแก่ตัว" "ความไม่เบียดเบียน" และ "ความรู้จักพอ" ของแต่ละบุคคล แต่ละครอบครัว และแต่ละหน่วยงาน

ความหวังใจว่าจะปรับปรุงหลักสูตรอย่างไรดี จึงควรที่จะควบคู่ไปกับการฟื้นฟูคุณธรรมทั้ง 3 ประการนี้โดยเร็ว.

เอกสารอ้างอิง

1. ชีววิทยา คณะอนุกรรมการปรับปรุงหลักสูตรวิทยาศาสตร์ สาขาชีววิทยา ทบวงมหาวิทยาลัย พ.ศ. 2525
2. หลักสูตรปริญญาตรีและรายวิชาที่เปิดสอนในภาควิชาต่าง ๆ ของคณะวิทยาศาสตร์และอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ฉบับแก้ไขตามคำแนะนำของคณะกรรมการการศึกษา) พ.ศ. 2522 - 2523
3. แคตตาล็อก ระเบียบข้อบังคับ และรายวิชาของคณะวิทยาศาสตร์และอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น (ไม่ระบุปีที่พิมพ์)
4. หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิตและหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ. 2519
5. Bulletin of Chiang Mai University : Announcements for 1977 - 1978.
6. Chulalongkorn University, Faculty of Science : Announcement 1979 - 1980.
7. King Mongkut's Institute of Technology Thonburi Bulletin 1979.

รูปแบบของการศึกษา

ชัยวัฒน์ คุประตกุล *

อภิศัก

ในสภาพสังคมอันซับซ้อนวุ่นวายของโลกปัจจุบัน รูปแบบและเป้าหมายของการศึกษาในประเทศต่าง ๆ ก็มีแตกต่างกันไป ทั้งในสหรัฐอเมริกา อังกฤษ สหภาพโซเวียต ออสเตรเลีย ญี่ปุ่น จีน และประเทศไทยเรา

การพัฒนาประเทศก็ก็ตาม จะประสบความสำเร็จบรรลุเป้าหมายได้ยากอย่างยิ่ง ถ้าประชากรในประเทศส่วนใหญ่ไม่ได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงและเพียงพอ...

แต่การศึกษาอย่างเพียงพอก็ยังไม่ใช่ว่าปัจจัยสำคัญที่สุดของความสำเร็จสำหรับการพัฒนาประเทศ

เพราะ... การศึกษาที่ไม่เหมาะสมทั้งรูปแบบและเนื้อหา จะทำให้ได้ประชากรส่วนใหญ่ของประเทศที่มีแต่ความรู้... อย่างไม่เหมาะสม ที่ไม่เป็นประโยชน์ต่อตัวเขา ต่อสังคมและต่อประเทศ

ในทางตรงกันข้าม ถ้าประชากรส่วนใหญ่ของประเทศได้รับการศึกษาอย่างเหมาะสม การพัฒนาประเทศจะประสบความสำเร็จก้าวหน้ากว่าด้วยก็อย่างน้อยก็มีโอกาสจะประสบความสำเร็จมากขึ้น

การศึกษาอย่างไม่เหมาะสมนั้นเป็นอย่างไร

การศึกษาอย่างไม่เหมาะสม คือ การศึกษาที่ :-

(1) สร้างคนให้มีแต่ความรู้ซึ่งไม่เหมาะสมต่อสภาพบ้านเมือง มีแต่ความรู้ซึ่งไม่เป็นประโยชน์ต่อตัวเขาโดยตรง ต่อสังคม แล้วยังต่อประเทศชาติในที่สุด

(2) สร้างคนให้มีความรู้ แต่ขาดส่วนนี้ในคุณค่าแห่งความเป็นมนุษย์ซึ่งควรจะเป็นสัตว์โลกที่มีบทบาทในการสร้างสรรค์สังคมนั่นคือ มีแต่ความรู้ความสามารถในสาขาวิชาที่ศึกษามา แต่ไม่มีคุณธรรม ไม่กระหน่ำกว่า สังคมจะดำรงอยู่ในสภาพที่เป็นอารยธรรมอยู่ได้ ต้องอาศัยทุกองค์ประกอบของสังคมที่สำคัญในหน้าที่ ความรับผิดชอบ และเคารพในสิทธิหน้าที่ และส่วนนี้ขององค์ประกอบส่วนอื่น ๆ ของสังคม

(3) สร้างคนให้ยึดติดอยู่กับทัศนะและค่านิยมเก่า ๆ มากเกินไป จนกระทั่งไม่ยอมรับรู้การเปลี่ยนแปลงทุกรูปแบบ

* รองศาสตราจารย์ ดร. ชัยวัฒน์ คุประตกุล ผู้ช่วยศาสตราจารย์คณะวิทยาศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สภาคณาจารย์ กุมภาพันธ์ 2527

(4) สร้างคนให้ยอมรับในสิ่งแปลกใหม่ เช่น เทคโนโลยีใหม่ ๆ ง่ายเกินไป โดยไม่คำนึงถึงความเหมาะสม ไม่ตระหนักในขีดจำกัดศักยภาพ และผลกระทบของสิ่งแปลกใหม่นั้น ๆ

(5) สร้างคนให้พร้อมที่จะเป็นผู้ตามอยู่ตลอดเวลา ไม่มีความคิดเป็นของตนเอง ไม่กล้าแสดงความคิดเห็นริเริ่มใด ๆ ทั้ง ๆ ที่ตระหนักในความสำคัญของสิ่งที่ควรจะทำ แต่กลับพร้อมที่จะเดินตามการนำของผู้อื่นไม่ว่าจะเป็นการนำในด้านดีหรือด้านชั่วร้าย

(6) สร้างคนให้รู้จักเป็นแต่ผู้นำอย่างเดียว ไม่สามารถจะเป็นผู้ตามที่ดีได้ เหล่านี้เป็นลักษณะสำคัญ... เพียงบางประการ... ของการศึกษาที่ไม่เหมาะสม โดยมองจากพฤติกรรมสัมฤทธิ์ของผู้ที่ผ่านการศึกษานั้นไม่เหมาะสมนั้น

ในแง่ของเนื้อหาสาระ... หลักสูตร... ของการศึกษาเอง การศึกษาที่ไม่เหมาะสม คือ การศึกษาซึ่งมีเนื้อหาสาระไม่สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของสังคม ทั้งปัจจุบันและอนาคต ที่สำคัญที่สุดคือ การศึกษาที่ไม่ได้คำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงซึ่งจะต้องเกิดขึ้นบนเส้นทางจากปัจจุบันถึงอนาคตไม่ได้รับการพัฒนาขึ้นมาเพื่อรองรับอนาคต ไม่ได้คำนึงถึงสภาพและความต้องการของโลกอนาคต

ก็แล้วการศึกษาที่เหมาะสมละ เป็นอย่างไร

โดยทั่ว ๆ ไป การศึกษาที่เหมาะสม ก็ต้องเป็นการศึกษาที่สร้างผลผลิต... คือผู้สำเร็จการศึกษา... ให้มีพฤติกรรมสัมฤทธิ์ตรงกันข้ามกับผลผลิตจากการศึกษาที่ไม่เหมาะสม

กล่าวคือ การศึกษาที่เหมาะสม คือ การศึกษาที่ :-

(1) สร้างคนให้มีความรู้ซึ่งเหมาะสมต่อสภาพบ้านเมือง เป็นประโยชน์สำหรับตัวเขา สังคมและประเทศชาติในที่สุด

(2) สร้างคนให้มีทั้งความรู้และสำนึกแห่งความเป็นมนุษย์ นั่นคือ มีทั้งความรู้และคุณธรรม สำนึกในหน้าที่และความรับผิดชอบ เคารพในสิทธิ หน้าที่และสำนึกของคนอื่น ๆ ด้วย

(3) สร้างคนมิให้ยึดติดอยู่กับทัศนคติและค่านิยมเก่า ๆ มากเกินไป ยินยอมรับการเปลี่ยนแปลงที่หลีกเลี่ยงไม่ได้และสามารถใช้ความเปลี่ยนแปลงให้เป็นประโยชน์ได้

(4) สร้างคนมิให้ยอมรับในสิ่งแปลกใหม่เกินไป โดยยังมิได้คำนึงถึงความเหมาะสม นั่นคือ ไม่เห่อของใหม่ตามคนอื่น ๆ เขาโดยไม่ตระหนักถึงผลกระทบที่จะตามมาอย่างแท้จริง

(5) สร้างคนให้รู้จักเป็นผู้ตามที่ดี ไม่หลบหนีหลบตาตามผู้อื่นเสมอไปโดยไม่มีความคิดเห็นเป็นของตนเองเลย

(6) สร้างคนให้รู้จักการเป็นผู้นำที่ดี ไม่ใช่อ่านาจนเกินขอบเขตโดยยึดเอา "คน" เป็นสรณะ กอบโกยผลประโยชน์ใส่ตนเองโดยไม่คำนึงถึงความเสียหายที่จะเกิดขึ้นกับชุมชนและประเทศชาติ

สำหรับในแง่ของสาระเนื้อหา...หรือหลักสูตร...ของการศึกษาเอง การศึกษาที่เหมาะสม คือ การศึกษาที่เหมาะสมกับสภาพของสังคมปัจจุบันและอนาคต ที่สำคัญที่สุด คือ เป็นการศึกษาที่สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงบนเส้นทางสู่โลกอนาคต ได้รับการพัฒนาขึ้นมาบนพื้นฐานที่มั่นคงของ อนาคตศาสตร์ สอดคล้องกับหลักการของ อนาคตศาสตร์

แล้วเราจะทราบอนาคตได้อย่างไร อนาคตเป็นสิ่งที่ทำนายได้ล่วงหน้าอย่างมีความหมายหรือ

แน่ละ อนาคตเป็นสิ่งที่เรายังมองไม่เห็น ยังไม่ทราบว่าจะเป็นจริง ๆ อย่างไร แต่สิ่งสำคัญคือ อนาคตจะเป็นอย่างไรนั้น ขึ้นอยู่กับสภาพของโลกปัจจุบันเป็นสำคัญ ขึ้นอยู่กับตัวแปรบางชนิดที่เราอาจจะคาดการณ์เอาไว้ล่วงหน้าได้ว่า จะมีผลต่อโลกอย่างไร จะชักพาโลกไปสู่อนาคตอย่างไร

ดังนั้น เนื้อหาสาระหรือหลักสูตรการศึกษาจึงควร จะได้รับการพัฒนาขึ้นมา เพื่อให้สอดคล้องกับโลกอนาคตที่พอจะมองเห็นกันได้

และนี่เองคือจุดเด่นหรือจุดค้อยของการศึกษาใด ๆ กล่าวคือ ถ้าการศึกษาใดสามารถปรับตัวรับการเปลี่ยนแปลงสู่โลกอนาคตได้แม่นยำเท่าใด ความสำเร็จของการศึกษานั้นก็มีโอกาสเป็นไปได้มากเท่านั้น

สำหรับผู้นำที่และความรับผิดชอบในการพัฒนาการศึกษาของประเทศชาติ สมควรอย่างยิ่งที่จะเอาใจใส่ต่อ "อนาคตศาสตร์" เพราะ "อนาคตศาสตร์" จะช่วยให้การศึกษาที่ได้รับการพัฒนาขึ้นมามีโอกาสประสบความสำเร็จได้มาก

ในการพิจารณาดังชั้นรายละเอียดของสาระเนื้อหาหรือหลักสูตรของการศึกษา ถึงแม้ว่ารายละเอียดของหลักสูตร จำเป็นจะต้องแตกต่างกันไปสำหรับสาขาวิชาที่แตกต่างกันมาก เช่น วิทยาศาสตร์กับสังคมศาสตร์...

แต่ในแง่ของอนาคตศาสตร์ ในแง่ของแนวโน้มลักษณะและบทบาทของความเปลี่ยนแปลงทางบ้านต่าง ๆ ทั้งวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และศิลปวัฒนธรรม หลักสูตรของสาขาวิชาที่แตกต่างกันไปในั้น ก็สามารถจะมีหลักการร่วมกันได้หลายประการ

ตัวอย่างของจุดสำคัญหรือความเคลื่อนไหวสำคัญซึ่งหลักสูตรต่าง ๆ ควรจะคำนึงและ
แนวโน้มสำคัญบางประการซึ่งหลักสูตรต่าง ๆ ควรตระหนัก มีเช่น :-

บทบาท ความสำคัญ ศักยภาพ และขีดจำกัดของคอมพิวเตอร์ ทั้งคอมพิวเตอร์ขนาดใหญ่
(แบบเอนกประสงค์) และไมโครคอมพิวเตอร์หรือคอมพิวเตอร์ส่วนตัว

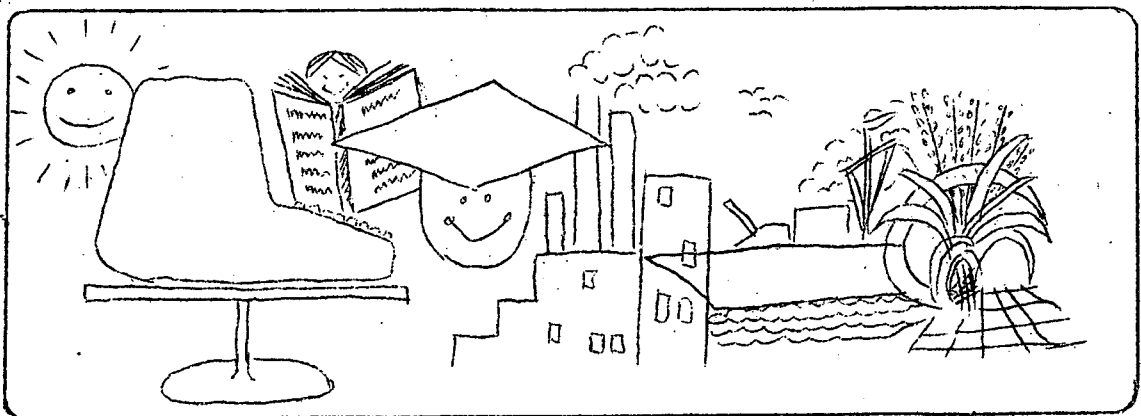
ความเชื่อมโยงผสมผสานกันระหว่างสาขาวิชาต่าง ๆ นั่นคือ หลักสูตรที่เหมาะสม
สำหรับโลกอนาคต ควร เป็นหลักสูตรที่ผสมผสานกันระหว่างสาขาวิชาต่าง ๆ ตัวอย่างที่เด่นชัด
คือ ทางด้านวิทยาศาสตร์และวิศวกรรมศาสตร์ สาขาวิชาใหม่ ๆ ที่กำลังทวีบทบาทความสำคัญ
เช่น ชีวฟิสิกส์ ซึ่งต้องอาศัยความรู้ทั้งทางชีววิทยาผสมผสานกับทางฟิสิกส์ วิศวกรรมยีน (Gene
Engineering) ซึ่งต้องอาศัยความรู้ทั้งทางวิศวกรรมศาสตร์และชีววิทยา วิทยาศาสตร์
คอมพิวเตอร์ วิทยาศาสตร์อวกาศ และอื่น ๆ

ความยืดหยุ่นของหลักสูตร เพื่อความคล่องตัวในการปรับหลักสูตร ความใจกว้างของ
หลักสูตร เพื่อให้ให้นักศึกษามีโอกาสได้เลือกวิชาที่สนใจและถนัดมากขึ้น

ความสัมพันธ์เชื่อมโยงใกล้ชิดกันมากขึ้นระหว่างสถาบันการศึกษา กับชุมชน นั่นคือ
หลักสูตรควรจะมีส่วนที่นักเรียนนักศึกษาได้มีโอกาสสัมผัสกับปัญหาอันแท้จริงของสังคม ได้สัมผัส
กับโลกแห่งความจริงของสังคม ได้มีโอกาสทดลองใช้สติปัญญาแก้ไขปัญหาของสังคมตั้งแต่ยังอยู่
ในวัยศึกษา เพื่อลดช่องว่างระหว่างโลกของการศึกษากับโลกของความจริง เพื่อที่นักศึกษาจะ
ไม่ต้องเกิดความสงสัยในใจว่า เขาได้รับการยึดเยื้อให้เรียนรู้ในสิ่งที่ครูบาอาจารย์พอใจ
โดยไม่คำนึงถึงความเหมาะสมและประโยชน์ที่จะพึงมีกับตัวนักศึกษาจริง ๆ... และกับสังคม

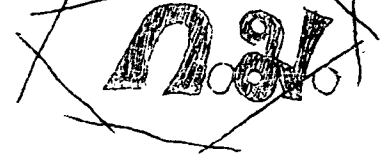
ประเด็นร่วมสุดท้ายของหลักสูตรต่าง ๆ ที่ผู้เขียนขอนำมากล่าวในที่นี้ คือ ปริญญา-
บัตรควรจะเป็นใบรับรองที่ศักดิ์สิทธิ์พอสำหรับการประกันว่า ผู้ได้รับปริญญาบัตร เป็นบัณฑิต
อย่างแท้จริง...

เป็นบัณฑิตทั้งวิชาความรู้ ความสามารถ และเป็นบัณฑิตทางความสำนึกในคุณค่า
แห่งความเป็นคนโดยสมบูรณ์อีกด้วย.

แนวทางการพิจารณาปรับปรุงโครงสร้างของ

ส่วนต่อโดย ๘ สถานศึกษาจารย์มหาวิทยาลัยทั่วประเทศ

1. ระดับนโยบาย

1.1 การพิจารณาองค์ประกอบ

- (1) กรรมการโดยตำแหน่ง
- (2) กรรมการที่มาจากหน่วยงานรัฐบาล
- (3) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
- (4) กรรมการที่มาจากข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย
มา

2. ระดับบริหารและปฏิบัติการ

การพิจารณาจัดตั้งสำนักงานเลขาธิการ ก.ม. เพื่อปฏิบัติงานช่วย ก.ม.

2.1 ทางเลือก

ก. ระยะสั้น

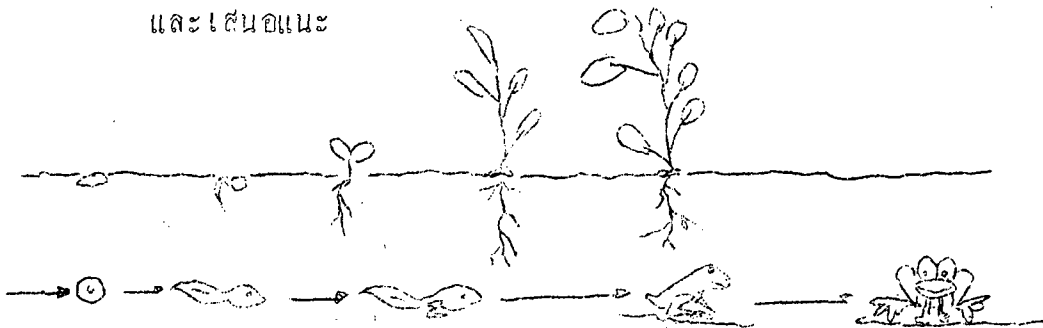
- (1) การยืมตัวข้าราชการในมหาวิทยาลัยไปช่วยงานด้านเลขานุการของ ก.ม.
- (2) การโอนข้าราชการจากกองการเจ้าหน้าที่ สำนักงานปลัดทบวง มาปฏิบัติ
งานช่วยเหลือ ก.ม. โดยตรง

ข. ระยะยาว

- (1) เสนอเป็นพระราชบัญญัติจัดตั้งสำนักงานฯ

2.2 วิธีการ

- (1) เสนอ อ.ก.ม. ระบบฯ
- (2) การจัดตั้งอนุกรรมการร่วมระหว่าง ก.ม. ทบวง และสภาอาจารย์ เพื่อศึกษา
และเสนอแนะ

ข้อเสนอเกี่ยวกับการปรับปรุงโครงสร้าง ก.ม.

องค์ประกอบของ ก.ม.

1. กรรมการโดยตำแหน่ง 2 ท่าน
- 1.1 รัฐมนตรีว่าการทบวงฯ เป็น ประธานกรรมการ
- 1.2 ปลัดทบวงมหาวิทยาลัย เป็น กรรมการและเลขานุการ
- หมายเหตุ ในอนาคต เมื่อมีสำนักงานเลขาธิการ ก.ม. ให้เลขาธิการ ก.ม. เป็น กรรมการและเลขานุการ ส่วนปลัดทบวงมหาวิทยาลัย เป็นกรรมการพวกที่ 2

2. กรรมการที่มาจากหน่วยงานรัฐบาล 3 ท่าน
- 2.1 ผู้อำนวยการสำนักงานประมาณ
- 2.2 อธิบดีกรมบัญชีกลาง
- 2.3 เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

3. กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ 4 ท่าน
- มีเงื่อนไขในการแต่งตั้ง ดังนี้

- ก. เคยเป็นข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัยมาแล้วไม่ต่ำกว่า 5 ปี
- ข. แยกสาขาวิชา สาขาวิชาละ 1 ท่าน
- ค. ไม่เป็นข้าราชการการเมือง กรรมการพรรคการเมือง
เจ้าหน้าที่ในพรรคการเมือง หรือสมาชิกรัฐสภา
- ง. ไม่เป็นข้าราชการประจำในมหาวิทยาลัย

หมายเหตุ เพื่อต้องการประสบการณ์และความเป็นกลาง

4. กรรมการที่มาจากข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย 14 ท่าน
- 4.1 ประเภทผู้แทนฝ่ายบริหาร 7 ท่าน
เลือกโดยที่ประชุมอธิการบดี
- 4.2 ประเภทผู้แทนข้าราชการอื่น ๆ ที่ไม่เป็นผู้บริหาร 7 ท่าน
วิธีการใดมา ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่แต่ละมหาวิทยาลัยกำหนด

เงื่อนไขของข้อ 4.2 กรรมการแต่ละท่านจะมาจากมหาวิทยาลัยเดียวกันไม่ได้

หมายเหตุ 3, 4 และ 5 มีวาระ 2 ปี .

การเปรียบเทียบโครงสร้างคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัยปัจจุบัน กับฉบับแก้ไข

หัวข้อ	ปัจจุบัน	แก้ไข	หมายเหตุ
1. จำนวน	18	24	
2. ประธานและรองประธาน	นายกรัฐมนตรี เป็นประธาน รัฐมนตรีว่าการทบวง เป็นรองประธาน	รัฐมนตรีว่าการทบวง เป็นประธาน	รองประธานไม่มี อาจ เลือกจากองค์ประชุม
3. กรรมการและเลขาธิการ	ปลัดทบวง	ปลัดทบวง	ถ้ามีสำนักงานเลขาธิการ ก.ม. จะให้เลขาธิการ ก.ม. เป็น
4. กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้แทนหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ	9-15 คน (ปัจจุบัน 15 คน) 3 - เลขาธิการ ก.พ. - ผู้อำนวยการ สำนักงานประมาณ - อธิบดีกรมบัญชีกลาง	22 3 เลขาธิการคณะกรรมการ กฤษฎีกา ผู้อำนวยการ สำนักงานประมาณ อธิบดีกรมบัญชีกลาง	เปลี่ยนจากเลขาธิการ ก.พ. เป็นเลขาธิการคณะ กรรมการกฤษฎีกา เพราะ ต้องการนักกฎหมาย
ผู้ทรงคุณวุฒิแต่ละ สาขาวิชา ข้าราชการพลเรือน ในมหาวิทยาลัย	8	14 - ผู้แทนผู้บริหาร 7 คน - ผู้แทนข้าราชการอื่น ๆ 7 คน	ต้องการให้มีผู้แทนของ ข้าราชการอื่น ๆ เข้าไป รวมด้วย
ผู้แทนสถาบันอุดมศึกษา เอกชน	-	1	ต้องการความคิดเห็น จากหน่วยงานวิทยาลัย เอกชน

สภากาชาด

คณะผู้จัดทำ

สภากาชาดในมือท่านฉบับนี้ เป็นฉบับที่ 2 ของสภากาชาด
มศว ประสานมิตร ชุดปัจจุบัน (พ.ศ. 2526 - 2527)
จุดมุ่งหมายของการจัดทำสภากาชาด ก็เพื่อเป็นแหล่งเสนอความ
คิดเห็น เพื่อการสร้างสรรค์ ทั้งทางวิชาการและการบริหารงานของ
มหาวิทยาลัย และเพื่อเป็นการเผยแพร่กิจกรรมต่าง ๆ ของสภากาชาด
ฉะนั้น ที่นี้จึงเป็น แ ห ล่ ง ก ล า ง สำหรับทุกท่านที่จะใช้เป็นทีเล่นอ
ความคิดเห็นดังกล่าวมา

ในฉบับนี้ เราได้เสนอบทความจากฉบับที่ 4 ท่าน ซึ่งชี้ให้เห็นนโยบายส่วนหนึ่งของ
ผู้บริหารมหาวิทยาลัยที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากเราท่านทั้งหลายช่วยกันแสดงบทบาท
ของคนที่สมควรจะแนะนำ เพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์ของมหาวิทยาลัย
บทความอื่น เช่น สรุปผลงานของสภากาชาดในรอบครึ่งปีที่ผ่านมา ก็เพื่อให้ท่านทราบว่า
สภากาชาดของท่านได้ดำเนินการในเรื่องใดบ้างที่เป็นการเสนอแนะความคิดเห็นต่อ
มหาวิทยาลัยอันเป็นภาระหน้าที่ของสภากาชาด เรื่อง "ความสูญเปล่า..." ก็คงช่วย
ปลุกใจท่านให้ขบคิดและเสนอแนวทางหรือข้อคิดเห็นที่เป็นการชี้แนะ 'การแก้ปัญหา'
มาสู่เราๆ เพื่อนำเสนอให้เราๆ ท่านๆ ได้หันมองตนเองกันมากขึ้น

การนำเสนอโครงการอาคารศูนย์วิชาการ ก็เพราะผู้จัดทำวารสารนี้
เห็นว่าโครงการฯ ดังกล่าวมิใช่เป็นเรื่องของการเพื่อต้นตอถูกแต่ง หากแต่มี
ความเป็นไปได้สูง และไต่ถามอย่างไม่เป็นทางการว่ามหาวิทยาลัยได้บรรจุโครงการฯ
ในคำของงบประมาณแผ่นดิน พุทธศักราช 2528 แล้ว ท่านมีข้อคิดประการใดเกี่ยวกับ
โครงการฯ ดังกล่าว ก็ได้โปรดเสนอที่คณะกรรมการโครงการฯ นั้นโดยตรง หรือ
จะให้เราเป็นสื่อกลางก็ได้

บทความ ความคิด เห็นเกี่ยวกับหลักสูตรวิทยาศาสตร์ และรูปแบบของการศึกษา
เพื่ออนาคต ก็เป็นการเสนอความคิดเห็นเชิงวิชาการให้ท่านได้คิดใคร่ครวญในฐานะที่
เราท่านอยู่ในแวดวงและบรรยากาศทางวิชาการด้วยกัน และสุดท้าย แนวทางในการ
พิจารณาปรับปรุงโครงสร้างของ ก.ม. อันเกี่ยวข้องกับเราทั้งหลายโดยตรงก็เป็นเรื่อง
ที่น่าสนใจและน่าติดตามใช่ไหมครับ

คณะผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่า เราคงจะได้รับใช้ท่านอีก โปรดส่งบทความ
ที่ท่านต้องการ เผยแพร่มายังคณะผู้จัดทำใหม่ ๆ และบ่อย ๆ ครั้ง เพื่อว่า
วารสารสภาคณาจารย์ซึ่งเป็นของท่านและจัดทำเพื่อท่าน จะได้ตีพิมพ์ออกมาได้
เร็วขึ้นกว่านี้

????????????????????????????????